

vergadering **35**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 27 mei 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de fietsrapporten	5
ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het protest van de Brusselse politie tegen het gebrek aan politieke steun, onder meer van de Vlaamse minister voor Brussel, voor hun werk	8
ACTUELE VRAAG van Steven Vandeput aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de communicatie en samenwerking met de lokale besturen in het kader van de exitstrategie uit de coronacrisis	
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de chaotische communicatie van de Vlaamse Regering in het coronabeleid en het alarmsignaal van de lokale besturen hieromtrent	12
ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de aangekondigde volledige heropstart van het onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de versoepeling van de oppervlakte- en afstandsregels in de scholen	
ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de chaotische beslissingen betreffende de heropstart van het onderwijs	18
ACTUELE VRAAG van Sihame El Kaouakibi aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noodkreet van studenten in het hoger onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noden van de studenten in het hoger onderwijs	25
ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitrol van 5G met een te beperkte stralingsnorm in Vlaanderen	31
ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete uitwerking en implementatie van de evenementenmatrix met het oog op een veilige en gecontroleerde heropstart van de evenementensector	34

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het mank lopen van het contactonderzoek naar coronabesmettingen	
ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het opsporen, testen en isoleren van mensen die besmet zijn met het coronavirus	38
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen	
– 332 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	44
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	44
THEMADEBAT over de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en over het uitzetten van een postcoronatraject	
– 1 (2019-2020)	
Oprichting van een commissie ad hoc	45
MOTIE van Jos D'Haese tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra	
– 330 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3	47
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen	
– 332 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	62
MOTIE van Jos D'Haese tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra	
– 330 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3	
Stemmingen over de amendementen	64
Hoofdelijke stemming	65
THEMADEBAT over de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en over het uitzetten van een postcoronatraject	
– 1 (2019-2020)	
Oprichting van een commissie ad hoc	66
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	67
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	70
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	70

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Dames en heren, zoals het Uitgebreid Bureau op 15 april 2020 heeft beslist, beperken we in deze tijden van corona de aanwezigheid in de plenaire vergadering tot de voorzitter, de fractievoorzitters en de vraagstellers.

Daarom is er geen mededeling van verontschuldiging van Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Minister-president Jan Jambon en de ministers Hilde Crevits en Matthias Diependaele zijn verontschuldigd.

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de fietsrapporten

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, achtbare collega's, in oktober 2019 hebben zo'n 24.000 fietsers een bevraging ingevuld, georganiseerd door de Fietsersbond in samenwerking met de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV). Daar zijn fietsrapporten van gemaakt per gemeente en voor heel Vlaanderen. Ook al moeten we bij elk rapport goed bekijken hoeveel mensen de bevraging hebben ingevuld en het in de juiste context plaatsen, het geeft toch een beeld. Uit de persmededeling van de Fietsersbond haal ik een gematigd positief beeld. Toch zijn er een aantal opvallende kenmerken.

In de vorige legislatuur hebben we met minister Ben Weyts een kentering gezien, met een verhoging van het aantal fietsinvesteringen. Ook deze regering trekt die lijn door naar 300 miljoen euro, maar er blijven wel een aantal pijnpunten. Het is wel comfortabeler fietsen, maar er blijven nog veel onveilige punten en daar worden nog wel wat vragen bij gesteld, terecht natuurlijk.

Minister, zult u rekening houden met de conclusies die naar voren komen uit de bevraging? Welke nieuwe initiatieven zult u nemen om de gemeenten bij te staan om hun gemeentewegen en om de gewestwegen fietsvriendelijker te maken?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Meremans, ik dank u voor uw vraag. Ik wil u ook danken omdat u het hele fietsbeleid nog eens onder de aandacht wilt brengen en ook de bevraging door de VSV, Fietsberaad en in samenspraak met de administratie.

Zoals u zegt, blijkt uit het rapport dat onze inwoners gematigd tevreden zijn, maar het kan natuurlijk altijd beter. Daar willen wij ook ten volle op inzetten. Aangezien u zelf lokaal actief bent, zult begrijpen dat heel wat ruimte waarop fietsbeleid betrekking heeft, sowieso in het beheer is van de lokale besturen. Daarnaast heeft de Vlaamse overheid ook fietspaden langs gewestwegen in eigen beheer.

Wat doen we? Ik ben blij dat ik het even in kaart kan brengen. Enerzijds hebben we in ons investeringsplan 2020 – voor dit jaar dus – in een bedrag van 180

miljoen euro voorzien voor extra fietsinfrastructuur. Vorig jaar was dat nog 145 miljoen euro. Verder hebben we dit jaar al heel wat middelen mogen uitgeven voor veilige schoolomgevingen. In 2019 werd ongeveer 1,5 miljoen uitgegeven. Voor dit jaar zitten we al aan een bedrag van 2,3 miljoen euro, waarbij we inzetten op veilige schoolomgevingen, zodat zoveel mogelijk mensen op een duurzame manier naar school gaan.

Dan hebben we recentelijk onze toolbox duurzame mobiliteit gelanceerd, waarbij we opnieuw de lokale besturen informeren, faciliteren maar ook subsidies geven om nog een aantal kleinere ingrepen te kunnen doen. Zeker met de heropening van de scholen dachten we dat dit toch wel zeer interessant was. Ook daar hebben we nog eens 3 miljoen euro extra voor uitgetrokken. Dat liep samen met de fietscampagne die we hebben gelanceerd en waarbij we iedereen oproepen om te blijven fietsen. Verder hebben we uiteraard ook nog ons regulier Fietsfonds, om bovenlokaal in het functioneel fietsenrouten netwerk te investeren.

De voorzitter: Kunt u afronden?

Minister Lydia Peeters: Wellicht hebt u ook kennis van onze laatste Mobiliteitsbrief, waarin een nieuwe stand van zaken en nieuwe tools aangereikt worden voor vergevingsgezinde wegen. Ook dat is een zeer interessant item voor de lokale besturen.

Marius Meremans (N-VA): Het is geen coronavraag, maar wel een stukje coronagerelateerd omdat mensen meer de fiets nemen, gelukkig maar. Er zijn ook wat nadelen, want soms word ik voorbij gevlamd door vrouwelijke fietsers die ik niet kan volgen. Dat is altijd een moeilijk moment, voorzitter.

De voorzitter: Ik ken dat.

Marius Meremans (N-VA): Daar moeten we mee leren leven.

Het klopt dat er in gemeenten deels gemeentewegen en deels gewestwegen zijn. Een groot deel van de moeilijke punten ligt nog steeds op de gewestwegen, die historisch gegroeid zijn en vaak door dorpskernen gaan. Daar zijn ook fietsers, en soms is het te smal voor een fietspad. Ik weet dat gewestwegen gericht zijn op doorstroming, maar in sommige gevallen moeten we – vergeef me het woord – het dogma laten vallen en kijken of op bepaalde punten de zone niet verlaagd kan worden. Ik hoor dat heel wat gemeenten graag naar een zone 30 willen gaan voor een kort stuk op de gewestweg waar het vrij druk is. Ik wou dat toch meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Het Fietsrapport 2020 geeft inderdaad heel veel nuttige informatie en duidt op heel wat verbeterpunten, zowel op het vlak van comfortabel fietsen als op het vlak van veilig fietsen, bijvoorbeeld naar school. Collega Fournier had hierover een vraag om uitleg ingediend. Onze fractie is alleszins vragende partij om dit breder te bespreken in de commissie.

Wat alleszins opvalt, is dat de helft van de ondervraagden, na de heraanleg van een straat, die geen verbetering vindt voor fietsers. Nochtans is er een Vademecum Fietsvoorzieningen, met duidelijke richtlijnen.

Minister, op welke manier zult u de lokale besturen nog meer ondersteunen met betrekking tot het naleven van die richtlijnen van het vademecum?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, u hebt het zelf aangehaald: in deze coronatijden is er meer fietsverkeer. Dat is een positieve ontwikkeling, en

we hopen dat die ook kan worden doorgezet. En dus is het ook zaak om de klant, de fietser, duidelijkheid te geven. Of hij nu op een gewestweg, een lokale weg, een Vlaamse weg, een provincieweg of een fietsostrade rijdt, dat weet hij niet. Dat hoeft hij ook niet te weten. Het is zelfs de bedoeling dat hij dat niet merkt. Nochtans, als er klachten, obstructies of knelpunten zijn, weet hij vaak niet bij wie hij terecht kan om dit te melden.

Minister, mijn vraag is heel concreet: op welke manier kunt u de lokale besturen ondersteunen om tot een integrale aanpak te komen?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, investeren in fietspaden rendeert. Dat is dankzij deze fietsrapporten nogmaals bewezen. Ik maak van de gelegenheid gebruik om een bloemetje te werpen naar collega Axel Weydts, schepen van Mobiliteit, die met Kortrijk op de eerste plaats staat in de categorie 'steden met meer dan 50.000 inwoners'. In die stad is de voorbije jaren een duidelijke fietsstrategie uitgetekend, met de focus op veiligheid en comfort. Daar zijn middelen tegenover gezet en daar zien we nu de resultaten van: extra fietsers en ook de formele appreciatie van de Fietzersbond.

Ik hoop dat u daar lessen uit trekt, minister. Want u zwaait vaak met budgetten voor nieuwe fietspaden, maar de realiteit is dat het aantal aangelegde fietspaden natuurlijk al een aantal jaren blijft dalen. Wij willen dus liever dat u resultaten boekt in plaats van met cijfers uitpakt.

Het is trouwens ook interessant om te kijken wie er op de laatste plaats staat. In de categorie 'kleine gemeenten' is dat Lubbeek. Om maar te zeggen dat wij Brusselaars van Theo Francken geen lessen te leren hebben over het aanleggen van fietspaden, bijvoorbeeld op de Wetstraat.

De voorzitter: Hebt u ook een vraag?

Hannelore Goeman (sp.a): Nee, dat was een opmerking.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik dank jullie voor jullie bijkomende vragen.

Mijnheer Meremans, wat betreft de 30 kilometer per uur op de gewestwegen, heb ik in het verleden al een paar keer in de commissie gezegd dat, als lokale besturen daar vragende partij voor zijn, zij dat verzoek kunnen richten aan de administratie. En dan kan dat, uiteraard na onderzoek, worden doorgevoerd.

Ik heb altijd gezegd dat volgens mij lokale besturen het best geplaatst zijn om te beoordelen welk snelheidsregime waar moet worden toegepast. Wat dat betreft, denk ik dat dat sowieso duidelijk is.

Anderzijds investeren wij. Wij willen hier niet alleen de bedragen noemen. Maar wij investeren in heel wat items, niet alleen in de aanleg van nieuwe fietspaden, maar ook in de aanpak van gevaarlijke punten. U weet dat wij ervoor hebben geijverd om, inzake de dynamische lijst van de gevaarlijke punten, de factor 1,7 te hanteren voor de kwetsbare weggebruiker. Zo zijn er weliswaar meer gevaarlijke punten, maar kan er ook meer worden gefocust op ongevallen waarbij een kwetsbare weggebruiker betrokken is. Dat is een duidelijk gegeven. Verder zetten we volop in op fietsbruggen, fietstunnels en conflictvrije kruispunten enzovoort.

Ik heb daarstraks wel de bedragen genoemd. Je hebt die bedragen, dat geld natuurlijk nodig om die extra investeringen te doen. Ik herhaal: wij hebben dit jaar een engagement van 180 miljoen euro om te investeren in onze fietsinfrastructuur.

Mevrouw Schryvers, u had het over de naleving van het fietsvademecum. Ik kan u meegeven dat het fietsvademecum op dit ogenblik nog aan wijzigingen onderhevig is. Wij hopen dat eind dit jaar, ten laatste begin volgend jaar te kunnen finaliseren. Het is een richtlijn, maar ook een handige richtlijn. We zullen nog meer aan de lokale besturen communiceren dat ze het best gebruikmaken van de tools en informatie die wij aanreiken, om zo toch tot een uniforme en geïntegreerde aanpak te komen, waar ook de heer Schiltz naar verwees. Een fietser weet inderdaad niet of hij op een gewestweg of op een gemeenteweg fietst. Het zou tout court overal veilig en aangenaam fietsen moeten zijn.

Op 6 oktober – normaal gezien zou dat vandaag zijn – hebben we ons fietscongres. Ik hoop dat we daar dan nog meer items krijgen om te kijken hoe de ruimte straks nog beter ingetekend kan worden ten behoeve van onze fietsers en ten behoeve van de duurzame vervoersmodi.

Marius Meremans (N-VA): Mevrouw Goeman, het is inderdaad gezellig fietsen in Brussel. U moet maar eens vragen aan de politievakbond hoe gezellig het daar is – maar daar komen we straks nog aan toe.

Voor de rest wil ik zeggen dat als bijvoorbeeld het geweest een moeilijk punt aanpakt, dat ook een impact heeft op de verkeersveiligheid van de gemeente. Je moet die cijfers dus ook zo bekijken.

Wat ik hier wel hoor, collega's, zijn positieve signalen. Dat betekent dat deze regering, net zoals de vorige, wel degelijk inzet op fietsveiligheid. Ik hoor ook van de collega's dat er nog veel werk aan de winkel is, maar dat we een positieve tendens hebben. We moeten daar met de meerderheid mee aan werken, in samenwerking met de collega's van de oppositie. Ik heb er geen enkel probleem mee dat we dit verder bespreken in de commissie. We zijn op de goede weg, ook al is er nog veel werk. Je kunt nu eenmaal niets realiseren zonder voldoende budget. Dat is wel degelijk aan de orde. Dat hebben we voorzien. Nu komt het erop aan om de spades in de grond te krijgen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Filip Dewinter aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het protest van de Brusselse politie tegen het gebrek aan politieke steun, onder meer van de Vlaamse minister voor Brussel, voor hun werk

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, naar aanleiding van de wijdverspreide beelden op sociale media, waarbij in Anderlecht een aantal politieagenten gestampt, geslagen, bespuwd en geschopt werden, hebt u getwitterd. U zei dat geweld tegen politie nooit kan, dat daders streng moeten worden bestraft, dat ze ons respect verdienen. Voor velen is dat berouw na de zonde, krokodillentranen, vijgen na Pasen, pleisters op een houten been. De politievakbond VSOA, die de beelden naar buiten bracht, was nog scherper: "Wat denken jullie, Pascal Smet en Benjamin Dalle? Hadden onze collega's het anders moeten aanpakken? Was dit een prioriteit?" Daarmee verwijst men naar uw vorige reactie van een paar weken geleden.

Dat is ook begrijpelijk, want terwijl de verantwoordelijke politici en ministers minimaliseren, relativeren en goedpraten, en op het einde van de rit dan even de spierballen laten rollen, gebeurt er op het terrein natuurlijk niets of toch zeer weinig. Criminele bendes veroveren de straat, het gezag van de politie en de overheid wordt vervangen door de wet van de sterkste, in dit geval de jeugdbendes, de drugdealers en aanverwanten. En dat zorgt ervoor dat criminele bendes in bepaalde Brusselse wijken de macht hebben overgenomen en geen politie meer dulden.

En indien die politie zich toch manifesteert, bij een arrestatie of een proces-verbaal of dergelijke, wordt ze geïntimideerd of in het slechtste geval de wijk uitgeklopt.

Wat er ook van zij, minister, uw optreden ter zake beperkt zich tot een gespierde tweet, maar we merken weinig initiatief op het terrein. Ja, krullenbollen aaien, kwistig subsidies uitdelen voor nutteloze multiculturele projecten, pampieren en dergelijke, maar nooit de zerotolerantie, een aanpak die noodzakelijk is om dit soort van feiten voor eens en voor altijd uit onze Brusselse, Vlaamse en Europese samenleving te bannen.

Mijn vraag aan u is dan ook vrij duidelijk, minister: hoe reageert u op de toch wel scherpe uithaal van de politievakbonden en van de politieagenten in het algemeen, en ook van commissarissen uit het Brusselse, op uw non-beleid, op het feit dat u misschien wel eens gespierd twittert, maar voor het overige weinig concrete daden stelt? Het is wat dat betreft tijd voor actie, niet voor een gespierde tweet, minister Dalle. In plaats van holle woorden en vage beloftes, wordt er van u een kordaat beleid op het terrein verwacht.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mijnheer Dewinter, u spreekt over het aaien van krullenbollen en over pampieren. Ik kan u verzekeren dat ik effectief drie Molenbeekse jongens heb gepamperd, maar ondertussen zijn ze uit de pampers. Dat bij wijze van introductie, maar ik denk dat we als Vlaamse Gemeenschap een heel ander soort beleid voeren. Vanuit mijn beleidsdomeinen Brussel en Jeugd legt ik andere prioriteiten. Die woorden zijn dan ook voor uw rekening.

Ik merk dat mijn woorden in dit debat nogal uit de context worden gerukt en vooral foutief worden voorgesteld. U hebt in uw actuele vraag gesteld dat ik begrip voor allochtone relschoppers zou hebben getoond, maar dat is onjuist. Ik zal het nog eens herhalen. Naar aanleiding van de tragische dood van Adil heb ik op 12 april 2020 ondubbelzinnig geweld tegen de politiediensten veroordeeld. Naar aanleiding van uw eerdere actuele vraag hierover heb ik dat tijdens de plenaire vergadering van 15 april 2020 opnieuw gedaan. Wat mij betreft, heeft uw huidige actuele vraag een hoog déjà-vugehalte. Ik herhaal het hier nogmaals.

U hebt mijn reactie zelf geciteerd, en mijn reactie op 21 mei 2020 was duidelijk: geweld tegen de politie kan nooit. De daders moeten streng worden gestraft. De politiemensen verdienen ons respect. Ze werken in moeilijke omstandigheden. Ik herhaal echter ook het punt dat ik al eerder heb gemaakt. Dat sommige mensen, jong of oud – want op die beelden zijn niet enkel jongeren te zien –, geweld tegen de politie plegen, is geen alibi om alle Brusselaars of alle Brusselse jongeren over dezelfde kam te scheren. Als minister van Jeugd komt ik effectief op voor het perspectief van de jongeren die de regels goed respecteren, ook in Brussel.

Na de bekendmaking van de video door het VSOA heb ik natuurlijk contact gehad met federaal minister van Binnenlandse Zaken De Crem, die hiervoor bevoegd is. Hij heeft twee dagen na de bekendmaking van de beelden overleg gehad met de korpschef en de burgemeester van Anderlecht. Er is hem om een versterking van die politiezone gevraagd. Die vraag is positief beantwoord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, het is niet noodzakelijk om voor de zoveelste keer opnieuw een blik politieagenten open te trekken.

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, staat uw microfoon wel aan?

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Minister, het is ook noodzakelijk de juiste, politiek niet-correcte, analyse te durven maken. Het gaat erom dat in deze gecriminaliseerde en geïslamiseerde wijken criminaliteit en islam samengaan en dat de imam

en de drugsbaron, samen met de drugsbenden, het gezag van de burgemeester en de politiecommissaris hebben overgenomen. Zolang u die analyse niet durft te maken en zolang u de islamisering, de multiculturalisering en alle problemen die daarmee te maken hebben, niet ten gronde durft aan te pakken en te benoemen, zal er ten gronde niets veranderen. Wat moet gebeuren, is dat de no-go zones die het in die Brusselse gettowijken zijn geworden, worden vervangen door 'go home'-zones, waar we de rotte appels, de illegalen en de criminele vreemdelingen uit halen en linea recta naar hun van herkomst terugsturen. Dat is wat moet gebeuren, niet enkel het bewijzen van lippendienst aan de politiedienst wanneer het erom gaat spannen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Mijnheer Dewinter, uw actuele vraag gaat over het gebrek aan politieke steun. Ik weet niet waar u de voorbije dagen hebt gezeten. Ik hoop dat u niet op een zwembadfeestje zat, maar ik heb in elk geval een heel duidelijke veroordeling door alle politieke partijen van het geweld tegen de politie in Brussel gezien. Dat is compleet terecht, en ik zal het nog eens herhalen: geweld tegen de politie is onaanvaardbaar, in coronatijden en altijd.

De voorzitter: De heer Vandeput heeft het woord.

Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer Dewinter, ik denk dat u op één punt gelijk hebt. Geweld door wie dan ook tegen de politie kan niet en moet worden veroordeeld, daar moet heel hard tegen worden opgetreden. Maar ik denk dat het signaal dat de vakbond heeft gegeven, een signaal is dat goed genoteerd moet worden. U bent in uw zoektocht naar de schuldigen en de oorzaken altijd nogal monodisciplinair. Er zijn nog een aantal andere punten waar ik de aandacht op wil vestigen, maar die liggen niet op dit bevoegdheidsniveau.

Wij kunnen nu van hier uit zware woorden gebruiken. Laat me duidelijk zijn: we kunnen niet anders dan dit soort geweld veroordelen. Het is zo dat er moet worden opgetreden tegen mensen die denken zich dat soort dingen te kunnen veroorloven in onze maatschappij. Daar kan ik niet duidelijk genoeg over zijn, maar feit is ook dat we af en toe moeten durven de limieten te erkennen van daar waar we vandaag staan en wie welke impact kan hebben. In dat kader denk ik dat het zeer belangrijk is om vanuit dit Vlaams Parlement de initiatieven te nemen die mogelijk zijn om in de richting van een oplossing te werken, en andere grote levensbeschouwelijke of andere bedenkingen over te laten aan die gremia waar die op hun plaats zijn.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega Dewinter, u draait nogal gemakkelijk altijd opnieuw en opnieuw dezelfde plaat af. Het is niet omdat u die tien keer herhaalt, dat die waarheid wordt. U vraagt aan ons om uw geloofsovertuiging over te nemen dat alles de schuld is van de moslims. Dat is niet waar. Dat is manifest onjuist. Mensen terugsturen die hier werden geboren? Ik vraag me af naar waar we hen dan moeten terugsturen. Ik vraag me af waarnaar u mij dan gaat terugsturen. Mijnheer Dewinter, het zijn vaak Belgen. De enige oproep die ik hier kan lanceren, is dat men de wet zou doen naleven, voor iedereen. Iedereen is gelijk voor de wet. Vanuit het Vlaams Parlement kunnen wij onmogelijk de politie van Brussel aansturen, maar ik reken erop dat er tussen de ministers van de diverse gewesten wordt gesproken over de problemen die er in Brussel zijn en dat er vooral door de ministers wordt gezocht naar oplossingen, in plaats van een potje te zwartepieten of naar zwarte schapen te zoeken.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ten eerste, voor het gebruik van geweld, al zeker tegen politieagenten, moeten we een nultolerantie toepassen. Dat is ook hetgeen

minister Dalle en minister De Crem eenduidig hebben gezegd op de diverse momenten. Collega Dewinter, ik wil ook even oproepen tot enige eenduidigheid. Wie streng is voor het gebruik van geweld, moet even streng zijn voor hen die de regels overtreden in de strijd tegen corona, want ook dát gaat over veiligheid.

Minister Benjamin Dalle: Ik dank de collega's voor de bijkomende opmerkingen. Er is terecht verwezen naar het federale niveau. Ik denk dat minister De Crem daar het nodige heeft gedaan. Uiteraard gaat dat om een stukje repressie tegen degenen die geweld gebruiken. Zero tolerance is op dat vlak absoluut het juiste begrip. Je merkt dat in een aantal wijken in Brussel de verstandhouding tussen de politiediensten en de jongeren niet goed is. Wat dat betreft, moeten er absoluut initiatieven worden genomen, naast het repressieve, en dat gebeurt ook.

Dat gebeurt ook een beetje vanuit Vlaamse gemeenschapsbevoegdheden, bijvoorbeeld vanuit Jeugd. Er zijn diverse organisaties actief op het terrein in Brussel die werken met kinderen en jongeren, die ook actief werken aan die goede verhoudingen met de politiediensten. Ik ben zelf ter plaatse geweest, enkele dagen na het overlijden van Adil, bij de organisatie JES in Kuregem op de slachthuissite in Anderlecht. Die mensen zijn heel betrokken bij die zaak. Die proberen echt met de goede krachten die daar ook aanwezig zijn, mijnheer Dewinter, met of zonder migratieachtergrond, mooi werk te leveren, en daar worden ook resultaten geboekt.

Vice versa worden er ook vanuit de politiediensten, de politiezones, heel mooie initiatieven genomen, uiteraard ondersteund door Binnenlandse Zaken. Een voorbeeld is dat van een wijkagent die het peterschap op zich neemt in een lokale school. Er is het voorbeeld van de kadettenschool van de politiezone Brussel-Hoofdstad/Elsene, die jonge Brusselaars meeneemt in stages bij de politie. Ik denk dat dat heel hoopgevende initiatieven zijn, zowel vanuit de jongeren als vanuit de politie, om die verstandhouding te verbeteren.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Collega's, ik kan wat dit betreft, in tegenstelling tot wat u hier allemaal verklaart onder de glazen stolp – letterlijk en figuurlijk – van dit parlement, alleen maar verwijzen naar wat de politieagenten, politiecommissarissen en de verantwoordelijken van de politievakbonden allemaal hebben verklaard in de media naar aanleiding van dit incident. Ik kan niet beter doen dan hun woorden citeren: "Aan lippendienst van politici allerhande hebben we niks. Zerotolerantie is nodig op het terrein, geen verklaringen van politici om de eigen electorale achterban veilig te stellen. Geen woorden hebben we nodig, maar daden."

Dames en heren van de politiek correcte partijen hier rechts van mij, dát is de realiteit die u in ogenschouw moet nemen. U moet niet te veel uzelf geloven. U moet luisteren naar de mensen op het terrein. Dat zijn de politieagenten, de politiecommissarissen, de vertegenwoordigers van de vakbond, die weten waar het over gaat, die het alle dagen opnieuw meemaken en die uw steun niet in de praktijk, in daden omgezet zien worden.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steven Vandeput aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de communicatie en samenwerking met de lokale besturen in het kader van de exitstrategie uit de coronacrisis

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Bart Somers, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de chaotische communicatie van de Vlaamse Regering in het coronabeleid en het alarmsignaal van de lokale besturen hieromtrent

De voorzitter: De heer Vandeput heeft het woord.

Steven Vandeput (N-VA): Minister, we hebben vandaag al een aantal keren van gedachten kunnen wisselen over de performante rol die lokale overheden spelen, gespeeld hebben en zullen spelen, eerst en vooral in het implementeren van maatregelen ter bestrijding van corona, maar nu ook in de afbouw van de vroeger genomen maatregelen. Daarin is al meermaals aan bod gekomen dat het meestal de lokale overheden zijn die geconfronteerd worden met de problemen op het terrein, maar die zich vaak weinig gesteund voelen door concrete richtlijnen aan de ene kant en door een gebrek aan respect voor wat zij kunnen doen of door een gebrek aan erkenning van hun eigen kennis aan de andere kant.

De VVSG heeft daarover eerder deze week communicatie naar buiten gebracht, ook bij monde van haar voorzitter. Daarnaast hebben individuele burgemeesters een alarmsignaal gegeven. Dat werd in de media vaak vertaald als: 'burgemeesters willen in de cockpit zitten'.

We weten allemaal dat het in een crisis van deze omvang onmogelijk is om allemaal samen beslissingen te nemen. Er zullen beslissingen in Brussel genomen worden, elk op zijn niveau, dat is evident. Er is wel een signaal dat in de doorstroming van informatie vaak het respect of het vertrouwen in het kunnen en de kennis van het lokale niveau in gebreke zijn. Ik verneem graag van u, minister, wat u als minister van de lokale overheden daaraan zou kunnen doen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, of het nu gaat over studenten, ouders, kinderen, jongeren, leerkrachten en zovele andere Vlamingen, ik kan hun gevoel van de laatste weken goed vertolken: wat een soep! Als voorbeeld neem ik even de heropstart van het onderwijs afgelopen weekend. Eerst zei de bevoegde minister, hier aanwezig, x blijkt uiteindelijk niet beslist te zijn. Daarna volgde communicatie y, en een dag later trokken de directies aan de alarmbel. Het resultaat bij de bevolking is: onduidelijkheid troef.

Of het nu gaat over onderwijs en de heropstart ervan, over tweede verblijven, over speeltuinen, over bezoek in de woonzorgcentra of over mondkmaskers, eigenlijk zien we iedere keer hetzelfde: wat een soep, in tijden dat we chaos en verwarring te allen prijze moeten vermijden. In tijden dat we van heel veel helden op het terrein toewijding en professionaliteit verwachten, blijven onze eigen ministers blijkbaar zeer gevoelig voor snelle profilering.

Onze burgemeesters zijn het kotsbeu, en u, minister, bij uitstek weet, als titelvoerend burgemeester, dat die burgemeesters de spreekbuis zijn van hun inwoners. Verwarring en frustraties van hun bevolking komen bij hen terecht en zij uiten nu hun ongenoegen. Ze doen dat over partijgrenzen heen. En daarbovenop komt inderdaad de oproep van de koepel van steden en gemeenten,

afgelopen maandag, om hen meer te betrekken in de cockpit van het coronabeleid. Zo'n alarmkreet is ongezien.

Ik heb het nog een keer nagekeken. Op de website van onze eigen Vlaamse overheid staan vijf basisregels voor goede crisiscommunicatie. Vlaanderen adviseert daarin – dat is nogal opvallend – om eerst te zorgen voor een uitgewerkt crisisplan en om dat dan te communiceren op basis van juiste en volledige informatie. Men duidt erop dat het heel belangrijk is om een betrouwbaar communicatie-imago op te bouwen voor werkende crisiscommunicatie. Wel, Vlaanderen faalt in het naleven van de eigen adviezen. De burgemeesters stellen dat samen met vele Vlamingen momenteel aan de kaak.

Onze fractie vraagt met aandrang dat de aanpak en de communicatie worden bijgestuurd, dat steden en gemeenten beter worden betrokken. Hoe zult u dit nu snel waarmaken?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dank u wel voor de vraag, collega's. Het is een belangrijke vraag, omdat vandaag onze lokale besturen, onze burgemeesters, schepenen en administraties, onder enorme druk staan. We moeten daar niet flauw over doen. Zij moeten de vertaalslag maken van beslissingen die in de Wetstraat worden genomen, door ons of onze federale collega's. Ze staan met hun voeten in het slijk, ze worden geconfronteerd met heel veel praktische problemen, ze moeten heel vernieuwend dingen oplossen en ze moeten daar keihard voor werken. Vorige week was het de markt, dan de winkelstraten, de opvang van kinderen, de school, het voorbereiden van zomerscholen. Er wordt enorm veel van hen gevraagd op een onbekend terrein. Ze staan extreem onder druk. Ik kan alleen maar heel veel respect en bewondering opbrengen voor mijn collega's – ik ben zelf ook titelvoerend burgemeester –, die daaraan elke dag van 's morgens tot 's avonds aan het werken zijn. Voor hen is die coronacrisis, om het in christelijke termen te zeggen, een kruis dat ze moeten dragen, waar ze zich doorheen moeten vechten. Dat vraagt van hen meer dan het menselijke. Op dat punt zijn ze eigenlijk te vergelijken met alle bedrijven en ondernemingen en met elk gezin in ons land, waar men ook het onmogelijke moet doen. Men moet tegelijkertijd voor de kinderen zorgen, thuis werken, combinaties maken die bijna onmogelijk zijn. Men kan niet naar de mensen gaan die in het woonzorgcentrum zitten. Het is een verschrikkelijk moeilijke omstandigheid voor ieder van ons. Evident zijn de lokale besturen daarin een van de sleutelspelers die mee onder druk staan, zoals ook de Vlaamse administratie, de federale administratie en eigenlijk iedereen in de samenleving vandaag kreunt onder die coronamiserie. Ik geef dus een eresaluut aan die lokale besturen die zeer innoverend met die problemen omgaan. Ik heb er heel veel respect voor en ik vind het indrukwekkend wat er lokaal gebeurt.

Hoe probeer wij hen te helpen? We hebben daar al heel vaak over gesproken. We zijn begonnen met het oprichten van een Vlaams crisiscentrum, waar zowel de minister-president als ikzelf bij betrokken zijn en waar we proberen alle informatie, alle beslissingen maximaal te bundelen en zo naar de lokale besturen te sturen. Is alles daar gepasseerd, is elke informatie langs daar gepasseerd? Absoluut niet. Er zullen ongetwijfeld fouten gemaakt zijn. Maar we proberen wel eenduidige informatie aan hen te bezorgen. Daar zit een spanningsveld: het gevaar van alles te willen zeggen tegen de lokale besturen en hen dan te verzuipen in een overvloed aan informatie. Het is een permanent zoeken naar wat kan en wat niet kan.

Er wordt regelmatig vergaderd via de gouverneurs, die vaak rechtstreeks via videocalls uitleggen aan de burgemeesters wat de problemen zijn, maar die ook luisteren naar de burgemeesters: waar zitten de problemen en hoe kunnen we

dat doorspelen naar de Vlaamse en de federale overheid? Ze zijn het kniegewricht tussen de lokale besturen en de Vlaamse en de federale overheid.

Zelf heb ik handreikingen gemaakt met concrete tips, voorbeelden en best practices om op tal van deeldomeinen de lokale besturen zo goed mogelijk te ondersteunen. We hebben de website Vlaanderenhelpt.be gemaakt. We vergaderen heel regelmatig. Ik heb het voor mezelf eens opgesteld: vijftien keer is er een vergadering geweest met de verschillende Vlaamse ministers en de VVSG, dus bijna permanent. Mijn kabinet, waarvan u weet dat mijn kabinetschef de voormalige directeur is van de VVSG, is elke dag in contact met die VVSG.

We hebben het belfortprincipe bewaakt en ingevoerd, samen met alle collega's. Wanneer we echt iets vragen aan lokale besturen en we zeggen dat ze iets moeten doen, dan hebben we daar altijd geld naast gelegd omdat we vinden dat we de kostprijs niet naar hen mogen doorschuiven. Op een tweede manier hebben we het belfortprincipe bewaakt, namelijk in de moeilijke uitdaging waar minister Weyts voor staat. Met het onderwijs hebben we afgesproken dat we voor de heropstart van de scholen – wat we allemaal willen – de hulp vragen van de lokale besturen, maar we maken van hen niet de eindverantwoordelijken. We leggen, om het op zijn Vlaams te zeggen, de hete patat niet op het bord van de burgemeesters. Ze doen dat ook voluntaristisch. We gaan hen niet met de vinger wijzen wanneer dat soms niet lukt. Dat is volgens mij de aanpak die we hebben gevolgd.

We gaan nog meer doen. Ik heb vandaag met Wim Dries gesproken, evident, naar aanleiding van de open brief. Ik heb hem onmiddellijk gebeld. We hebben een afspraak gemaakt dat we elkaar volgende week zullen zien met alle kabinetten van de Vlaamse overheid om de fase waar we nu in terechtkomen, te bekijken, de moeilijkste fase, waar we steeds meer dingen vrijlaten en steeds meer dingen mogelijk maken, waardoor dingen in de publieke ruimte met elkaar botsen. Ik geef een concreet voorbeeld: er worden vandaag markten georganiseerd, die meer ruimte nodig hebben maar binnenkort gaat men terrassen installeren, die ook meer ruimte nodig hebben. Maar het plein wordt natuurlijk niet groter. Dat zijn nieuwe problemen en uitdagingen. Wel, we proberen daarnaar te luisteren. Hoe gaan we dat doorspelen naar de Nationale Veiligheidsraad?

De voorzitter: Minister, kunt u afronden?

Minister Bart Somers: Hoe zullen we dat doorspelen naar de Nationale Veiligheidsraad? Onze vertegenwoordiger daar is de minister-president. Het is evident dat we in de Vlaamse Regering heel vaak over deze problemen praten. We geven via minister-president Jambon de zaken door die in de Nationale Veiligheidsraad moeten worden beslist. Nogmaals: ik ben ervan overtuigd dat er heel veel dingen niet juist lopen, maar dat kan in deze crisis ook niet anders, maar ik denk wel dat we maximaal inzetten op het maximaal ondersteunen van de lokale besturen, waarvoor ik veel respect heb.

Steven Vandeput (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord. Als we naar het Vlaamse niveau kijken, valt over de communicatie van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO) inderdaad weinig op te merken. Ik ben daar als burgemeester van een centrumstad getuige van. Het gaat hem vooral over het niveau waar de Vlaamse bevoegdheden niet zitten. In dat kader stel ik telkens opnieuw vast dat, als ik naar de beelden van de Nationale Veiligheidsraad kijk, onze minister-president daar als enige in een groep zit, die veel kleiner is dan de Vlaamse groep, maar die vertegenwoordigd wordt door vijf, zes mensen. Het is voor de burgemeesters frustrerend om vast te stellen dat er maatregelen die door de Nationale Veiligheidsraad worden genomen, worden gecommuniceerd en dat het dan tot twee minuten voor twaalf wachten is op een ministerieel besluit

(MB), terwijl er tussendoor ook nog een ministerieel rondschrijven van Binnenlandse Zaken komt om alles nog eens te duiden.

Ik geloof dat een bevoegdheid moet worden uitgeoefend op het niveau waarop dat het beste kan. Daarvoor wil ik toch pleiten. In dat kader is de bemoedering die er via ministeriële omzendbrieven over de organisatie van deze of gene komt, er soms te veel aan. Het is soms wel goed om af en toe te zeggen dat in dezen de lokale overheid bevoegd is.

De voorzitter: Kunt u ook afronden?

Steven Vandeput (N-VA): Die lokale overheid moet niet alleen uitvoeren wat er door de Nationale Veiligheidsraad wordt opgelegd, maar ze kan ook effectief de zaken in handen nemen. Ze kan een eigen risicoanalyse maken en op basis daarvan de oplossingen uitwerken die voor hun lokale gemeenschap de beste zijn.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik denk dat het goed is dat u in overleg gaat met de VVSG. Ik denk dat er op hun oproep snel een antwoord moet komen. Ik ben het met u eens dat de lokale besturen reeds tien weken de helden in de frontlinie zijn, zowel als het over het naleven van de lockdown gaat als over het organiseren van noodopvang en heel wat andere zaken, zoals mensen in armoede opvangen en de bedeling van de mondklappers. Zij doen het echte werk op het terrein en zij doen dat ook met verve. Ik blijf echter vinden dat de Vlaamse overheid, samen met de andere overheden, hen echt in de steek laat.

Ik wil mijn collega er wel eventjes op wijzen dat de oproep er specifiek kwam na de onderwijschaos van het afgelopen weekend. Dit heeft niets te maken met de federale overheid. Dit is een volledige Vlaamse bevoegdheid, en de Vlaamse Regering creëert chaos op het terrein. Ook na tien weken geven die lokale besturen nog altijd het signaal dat ze te weinig betrokken worden. Ik hoor het u graag zeggen en ik geloof u ook oprecht, maar ik hoor ook steeds dezelfde praatjes. Die lokale besturen hebben op dit ogenblik niets aan een eresaluut. Zes weken geleden werd dit in de commissie al besproken. Vier weken geleden deed de VVSG hier in dit parlement haar oproep. Nu is de emmer vol. Onze bevolking verdient beter en we kunnen ministers met profileringsdrang missen.

Op welke manier zult u garanderen, minister, dat uw collega-ministers de volgende weken hun ongewenste profileringsdrang een stukje indammen?

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Na twee en een halve maand coronacrisis weten we intussen hoe de communicatie werkt. De Nationale Veiligheidsraad beslist. De onaangename boodschappen worden gecommuniceerd door de virologen en wetenschappers. De aangename boodschappen worden gereserveerd voor de ministers en aanverwanten. De uitvoering en het vuile werk worden overgelaten aan de burgemeesters. Dat is kort samengevat de essentie van het verhaal. Dat was zo bij de opening van de scholen, dat was zo bij de tweedeverblijvers, horeca en noem alle dossiers maar op.

Ik meen dat men de 'chain of command' toch enigszins zou moeten wijzigen. In plaats van grote persconferenties en verklaringen te doen in de media, zou men beter eerst diegenen die op het terrein het vuile werk moeten doen, de burgemeesters dus, inlichten over het hoe, wanneer en waarom. Pas daarna zou men de mededelingen moeten doen, en dan nog het liefst via een woordvoerder die namens de overheid spreekt, in plaats van via individuele ministers die niet kunnen weerstaan aan de profileringsdrang en vooral zichzelf in het zonnetje willen zetten met leuke verhalen, maar niet aan de praktische uitvoering denken van al

wat ze te vertellen hebben. Als dat zou gebeuren, zouden we al een hele stap vooruit zijn. Misschien is dit een overweging waard voor de tweede of derde golf.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, u noemt onze lokale besturen vaak de eerste overheden, en ik denk dat dat een terechte opmerking is. Ze staan heel vaak in de frontlinie, ook in deze coronacrisis. In het regeerakkoord hebben we afgesproken dat we hen financieel zullen waarderen, en dat doen we nu ook, maar we moeten dat ook communicatief doen. Onze burgemeesters, onze mandatarissen vragen dat de Vlaamse Regering eenduidig communiceert. Ik heb daar gisteren al toe opgeroepen in de commissie Binnenlands Bestuur en ik ben blij dat u vandaag zegt dat u daarbij een versnelling hoger zult schakelen.

Ik wil ook nog opmerken dat ik heel blij ben met uw analyse en uw evaluatie dat de rol van de gouverneurs belangrijk is en dat u dat niveau waardeert.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, collega's, voor u zit een ervaringsdeskundige, dan nog van een kustgemeente, die dagelijks in de frontlinie staat. Ik heb begrip voor alle niveaus in deze bijzonder moeilijke periode, een periode die we nog nooit hebben meegemaakt.

Ik heb de afgelopen maanden ervaren dat een duidelijke en heldere zwart-witcommunicatie daarin cruciaal is. Burgemeesters hebben het ook moeilijk, maar toch slagen zij daar wel in. Zij verwijten de regering niet dat zij het gemakkelijk heeft, maar vragen haar wel om alles eerst door te praten. Eerst moet alles afgesproken worden met virologen en alle andere participanten en pas wanneer iedereen op de verschillende niveaus op dezelfde golflengte zit, kan er duidelijk, transparant en zwart-wit gecommuniceerd worden.

De onduidelijke communicatie is een van de belangrijkste oorzaken waarom het onderwijs sinds kort in een complete chaos is terechtgekomen. Dat is ook de kritiek die de burgemeesters geven. Ik hoor dat zelf dagelijks, zelfs van de gouverneur, die het heeft over inconsequenties, onduidelijkheden, beslissingen die het ene niveau wel en het andere niet meedeelt. Vandaar mijn vraag, minister: kunt u uw collega's vragen om eerst te overleggen en hun verantwoordelijkheid te nemen en te wachten met communiceren tot ze zeker zijn over wat er gecommuniceerd moet worden?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het overgrote deel van het werk op het terrein verloopt wel heel goed, hoe moeilijk dat ook is. Ik heb er daarstraks nog met de voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten over gesproken, en het is een genuanceerd verhaal. Wie zelf verantwoordelijkheid draagt – en er zijn hier verschillende mensen die een uitvoerende verantwoordelijkheid dragen –, zal het met mij eens zijn dat dit een complex en genuanceerd verhaal is. Daarnaast is het ook zo dat elke regel die we maken, altijd twee of drie nieuwe vragen oproept. We moeten immers regels maken die generalistisch zijn, maar ze moeten natuurlijk in een lokale realiteit worden vertaald, en net daar moeten we een beroep doen op de daadkracht, het voluntarisme, de creativiteit, de verantwoordelijkheidszin van de lokale besturen – en die nemen die volop.

Het is evident dat er af en toe ongelukkige communicaties zijn waarbij mensen vanuit de drang om goed te doen soms te snel of onduidelijk communiceren. Dat kan ook niet anders, dat zal trouwens ook af en toe wel eens op lokaal niveau gebeuren.

We zitten in een moeilijke periode, waarin we steeds meer loslaten, steeds meer dingen mogelijk maken, en dat is veel moeilijker dan alles stilleggen. In het onderwijs bijvoorbeeld – en de minister van Onderwijs zal me dat niet kwalijk nemen – zijn er drie mogelijkheden. We kunnen de scholen gesloten houden, maar dan zeggen de ouders dat het een schande is omdat de kinderen naar school zouden moeten gaan zodat zij kunnen gaan werken. We kunnen ook proberen de scholen toch open te krijgen maar dan met respect voor de social distancing. Dan ontstaat er een nieuw probleem, dat bij de lokale besturen terecht komt: de scholen hebben niet genoeg plaats en vragen de hulp van het lokaal bestuur. Sommige lokale besturen willen wel helpen, maar kunnen dat niet altijd. Een laatste mogelijkheid is de versoepeling van de socialdistancingregels. Maar daar beslissen wij als politici gelukkig niet over, wij wachten daarvoor het advies van de virologen af. Dus dat is sowieso een complexe materie, en wie zegt dat daar een simpel antwoord op bestaat – wat niemand hier heeft gedaan –, maakt de mensen iets wijs. We leven nu eenmaal in een complexe samenleving.

Wat mij vooral aangenaam verrast, is wat er allemaal positief verloopt en de innovatiekracht die daarvan uitgaat. Zo heb ik gezien hoe de lokale democratie overeind is kunnen blijven, met vallen en opstaan, met foutjes hier en daar en met de digitale instrumenten die zijn ingezet en waaruit we veel hebben geleerd. We zien ook hoe eenzaamheid wordt bestreden, waarbij sommige gemeentebesturen elke senior gaan opzoeken om te vragen hoe het met hem of haar gaat. We willen nu ook zomerscholen inrichten – en ik hoop dat die blijvend zijn –, om kansen te creëren voor jonge mensen die vandaag wat achterstand hebben opgelopen of die zich nog willen verbeteren. Heel veel scholen en lokale besturen denken na hoe ze dat zullen doen. Sommige zullen daarin slagen, andere niet, sommige zullen daarmee experimenteren. Dat is een positief gegeven.

Als ik zie hoe men de lokale economie ondersteunt met het kwijtschelden van belastingen, met vouchers, met allerlei nieuwe oplossingen, dan sta ik versteld over de kracht van de lokale besturen. En het is evident dat die mensen moe aan het worden zijn, zoals we allemaal moe aan het worden zijn van die coronacrisis. Om het op zijn Mechels te zeggen: het is 'den bak vol' bij die mensen. En dat is ook zo.

We kunnen niet anders dan ons elke dag afvragen hoe we de communicatie beter kunnen doen. Maar ik zou een pleidooi willen houden om niet te snel de strafste woorden uit de kast te halen, niet te snel te spreken van de totale chaos, de totale miserie. Ik zie ook waar er fout wordt gecommuniceerd. Ik zie ook waar er dingen zijn die beter kunnen, zoals iedereen dat ziet. En dan moeten we daar samen aan werken. Een van de grootste uitdagingen volgens mij is de moeilijkste: er zou meer tijd moeten zijn tussen het moment dat er een beslissing wordt genomen en gecommuniceerd en het moment van uitvoering. Want wat is daar het grote probleem? We willen allemaal toch zo graag zo snel mogelijk op een terras zitten, zo snel mogelijk naar de winkel gaan, zo snel mogelijk terug naar de jeugdbeweging gaan, zo snel mogelijk terug voetballen.

In een samenleving die zegt dat we beslissen om binnen veertien dagen iets door te voeren, zal de volgende kritiek zijn: waarom moeten we nu nog veertien dagen wachten? Het is toch beslist? In zo'n context kun je nooit voor iedereen goed doen. En als we dat als volwassen mensen voor een stuk kunnen aanvaarden, mekaar blijven ondersteunen en verder knokken, dan gaan we op een positieve manier door die crisis geraken.

Steven Vandeput (N-VA): Ik dank de minister nogmaals voor zijn bijkomende antwoorden. Ik kijk zeker uit naar de resultaten van het overleg dat we al hebben met de lokale overheden. Ik denk dat ik, in tegenstelling tot andere tussenkomsten hier, mij als burgemeester niet in de steek gelaten voel door de

Vlaamse Regering, integendeel. Zoals u net hebt aangehaald, wil iedereen terug naar het normale leven. Er zijn hier natuurlijk mensen die het fijn vinden als er niets gebeurt, als alles dicht is en de economie stilligt. Er zijn mensen die daarvan leven. Dat kan heel goed zijn, maar ik denk dat het belangrijk is dat we zo snel mogelijk opnieuw vooruit kunnen, en in dat kader zou ik er absoluut niet voor willen pleiten om te wachten op wie dan ook, maar inderdaad initiatieven te blijven nemen, te overleggen met de virologen, met de deskundigen, en vooruit te gaan. Zo kunnen we opnieuw naar het normale leven gaan in een normale maatschappij. Ik dank u.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Minister, u geeft hier een fantastische oplei-
ting van de mooie initiatieven van de lokale besturen. Dat is terecht, maar dat is hun verdienste. Vandaag gaat het hier over de Vlaamse Regering, en het is uw job om de exit ordentelijk te organiseren. Volgens uw eigen instructies gaat het er in de crisistijd over om snelle en correcte informatie te bezorgen om een uit-
gewerkt plan te hebben, en om betrokkenheid en draagvlak bij de mensen op het terrein te creëren en te behouden. Vandaag faalt de Vlaamse Regering daar al te vaak in door profileringsdrang. En dit leidt tot frustraties en energieverlies. Dat irriteert mij, omdat we ons dat in deze crisis niet kunnen permitteren, vooral om-
dat de crisis niet voorbij is. Een tweede golf is mogelijk of waarschijnlijk. Nood-
zakelijke maatregelen zullen waarschijnlijk nog een lange tijd moeten worden nageleefd, en we kunnen ons dus geen boeltje veroorloven. Ik verwacht, met alle respect, veel meer zelfbeheersing van ministers om communicatie ordentelijk en ingehouden te doen.

Minister, luister dus samen met uw collega's naar de Vlaming, luister naar de burgemeesters. Dat zijn mensen van alle partijen hier in dit halfroond. Neem hun noodkreet ter harte en stuur bij. Roep uw collega's indien nodig ter orde, en toon alsjeblieft dat de Vlaamse Regering deze crisis wel aankan. Want onze Vlamingen verdienen dat.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Steve Vandenberghe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de aangekondigde volledige heropstart van het onderwijs

ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de versoepeling van de oppervlakte- en afstandsregels in de scholen

ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de chaotische beslissingen betreffende de heropstart van het onderwijs

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik merk in de communicatie en beslissingen van onze onderwijsminister een manifest gebrek aan respect voor leerkrachten en directies. Wat ik nu meemaak, is geen slijk en modder maar de hel. Wat mijn team ondergaat, is geen moeilijk pad maar onbegonnen werk. Heeft minister Weyts ooit al eens een school bezocht? Ik vrees van niet. Ik denk ook dat hij in weinig scholen nog welkom zal zijn.

Dat zijn maar enkele quotes, collega's en minister, van de honderden telefoons, sms'en en mails die ik de voorbije maanden van de directies en leerkrachten heb

gekregen. Ik heb er een aantal mee. 'De minister van Onderwijs stort ons onderwijs in een chaos.'

En ik kan begrijpen dat dit een moeilijke periode is, collega's. We hadden het er daarnet al over dat er georganiseerde chaos is. Dat kan ook niet anders. Maar die quotes tonen aan dat het onderwijsveld bijzonder boos is op u.

En de reden? Uw onbezonnen drang naar media-aandacht en uw onweerstaanbare drang om te scoren. En op die manier laat u het onderwijsveld in de steek.

Het is uw ambitie om op 2 juni alle kinderen van de basisscholen terug naar school te laten gaan. Dat zorgt voor heel wat uitdagingen om alles vlot, maar vooral veilig te laten verlopen. Daarna kondigt u aan dat u die zaken wilt versoepelen omdat het niet haalbaar is. Maar het is niet afgetoetst bij de GEES en de veiligheidscel. Zo weten de scholen en leerkrachten niet waar ze aan toe zijn, en volgende week dinsdag gaat men al open.

Vandaar mijn vraag, minister: op welke manier gaat u een georganiseerde en veilige opstart, maar vooral een transparante opstart van de scholen garanderen?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, 15 mei is inderdaad de start geweest van het opnieuw openen van de scholen. Verschillende leerlingen en leerkrachten konden al terug naar school gaan, en ze waren daaraan toe en waren er ook heel tevreden mee.

Een aantal leerlingen waren natuurlijk nog steeds toegewezen op het afstands-onderwijs, en daar hebt u met de aankondiging van 22 mei ook verandering in gebracht. U hebt op 22 mei, na een overleg met de onderwijsverstrekkers, met de vakbonden en met de GEES, aangekondigd dat de scholen nog meer kunnen opengaan voor die leerlingen die nu nog op afstandsonderwijs aangewezen waren. Dat was heel goed nieuws voor ouders, voor leerkrachten en voor kinderen. We hebben vandaag in het nieuws ook gehoord hoe belangrijk het is voor kinderen om met hun leeftijdsgenoten in contact te treden en er engagementen mee aan te gaan. Het is dus heel belangrijk dat we die uitbreiding kunnen doorvoeren. De scholen waren daar ook enthousiast over, tot er natuurlijk een beetje verwarring was over het al dan niet loslaten van die afstandsregel. U had inderdaad gezegd dat de kleuters ook kunnen starten en dat die gewoon in hun klassen mogen opstarten, en dat leerlingen van de lagere school met twintig leerlingen mogen samenzitten. Maar als de oppervlakteregeling van 4 vierkante meter aangehouden moet worden tegenover de twintig leerlingen in een klas, weten u en ik uiteraard dat dat niet haalbaar is voor scholen, want de oppervlaktes van 80 vierkante meter zijn in onze schoolgebouwen inderdaad een zeldzaamheid.

U hebt gisteren in de media ook aangegeven dat u werkt om te bekijken om die versoepeling van de oppervlakteregels er nog door te krijgen, zodat het aantal leerlingen van de lagere school verhoogd kan worden.

Mijn vraag is – want er is inderdaad wat onduidelijkheid – wanneer u daar meer duidelijkheid over zult geven, wetende dat vanaf 2 juni – niet op 2 juni, maar vanaf 2 juni – de scholen met de nieuwe regeling van start kunnen gaan.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, de eerste leerlingen zaten nog maar drie dagen op de schoolbanken of u kondigde al aan dat alle leerlingen en kleuters vanaf 2 juni naar school kunnen gaan. Uw aankondiging was voor veel ouders en leerlingen een oase van hoop in deze woestijn van isolatie en afstandsleren, maar al

snel bleek de oase van hoop een fata morgana te zijn. Het was immers een advies, er is nog geen groen licht van de GEES, geen akkoord met het werkveld, geen overleg met de Franse Gemeenschap.

Minister Weyts, met wie hebt u die aankondiging eigenlijk besproken? Met uw eigen kabinet, tijdens het wekelijkse 'e-peritief'? Met uw kinderen aan het ontbijt? Voor mij is het echt niet duidelijk, en ik denk voor velen niet. Deze manier van werken veroorzaakt chaos. Mijn collega heeft er net naar verwezen: tal van ouders die bellen, mailen met de vraag wanneer hun kind nu mag komen, directeurs die tot een kot in de nacht op die mails moeten antwoorden, leerkrachten en poetspersoneel die zich afvragen hoe ze dat klaar gaan krijgen op zo'n korte termijn en hoe het zit met de afstandsregels, die onmogelijk zijn in de kleine klassen.

Minister Weyts, zo werkt het niet. U bent de primus van de klas als het gaat over aankondigen, maar als het gaat over oplossingen bieden voor concrete sanitaire problemen, kan ik u zelfs niet delibereren. U schuift die praktische problemen gewoon door naar beneden. Mijn vraag is heel simpel: gaat u nu eindelijk eens ophouden met die aankondigingspolitiek en eerst een akkoord bereiken met het werkveld, de experts en uw collega's van de Franse Gemeenschap, alvorens ballonnetjes op te laten in de pers? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voor alle duidelijkheid: op 22 mei hebben wij gedaan wat we vooraf hadden aangekondigd. Wij hadden vooraf aangekondigd dat wij op 22 mei de eerste fase van de heropstart zouden evalueren, en dat we op dat moment hopelijk ook beslissingen zouden nemen om nieuwe leerjaren te openen. Dat hebben we ook gedaan. We hebben toen niet gezegd wanneer die heropening zou plaatsvinden. We hebben er geen datum aan gekoppeld, zoals hier wordt gesuggereerd. Waarom hebben we op 22 mei zo snel een beslissing genomen? Wij hebben dat gedaan met het brede onderwijsveld, met een veertigtal vertegenwoordigers van het onderwijsveld, en na positief advies van de GEES.

Waarom hebben wij dat zo snel gedaan? Ten eerste, omdat Vlaanderen snakte naar de heropening van de scholen – leerlingen, kinderen, leerkrachten, ouders en de scholen. Op basis van een rondvraag van de onderwijsinspectie blijkt dat de meerderheid van de scholen, zelfs toen er scherpe veiligheidsmaatregelen van kracht waren, echt vragende partij was voor de opening van extra leerjaren. Als je, ten tweede, geen beslissing neemt op 22 mei, dan dreigt het geen zin meer te hebben. Achteraf zei men dat we moesten wachten tot 3 of tot 8 juni. Maar als je dan een beslissing neemt, moet je de scholen de nodige voorbereidingstijd geven en krijg je onmiddellijk het argument dat het de moeite niet meer is omdat het maar voor twee weken is. Als je, bijvoorbeeld op 3 juni, anderhalve week voorbereidingstijd neemt, zit je op 15 juni, en dan is het voor twee weken. En dan laat men de schouders zakken. Dat willen we niet. We zijn ambitieus en we zullen elke kans om scholen te heropenen, om hoop en perspectief te bieden aan leerlingen, kinderen, leerkrachten en ouders, met twee handen aangrijpen. Dat hebben we gedaan. De derde reden is dat wij bevoegd zijn. Wij zijn niet alleen bevoegd voor Onderwijs. Ik nodig u uit om het ministerieel besluit van 15 mei, genomen op grond van beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad, erop na te lezen. Dat besluit zegt heel duidelijk dat de gemeenschappen zelf mogen beslissen over de opening van leerjaren in het lager onderwijs, het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Dat staat er letterlijk in. Wilde ik zoveel mogelijk overleg en samenwerking? Natuurlijk! Maar zijn wij bevoegd? Ja. En wie heeft daarover beslist? De Nationale Veiligheidsraad. Dat is de situatie.

Ik heb een tekstvoorstel op tafel gelegd en vrijdagochtend via mail bezorgd aan het onderwijsveld, na vooraf een positief advies van de GEES te hebben

gekregen. We hebben zeven uur met het onderwijsveld gediscussieerd. Ik moet benadrukken dat iedereen daar een ongelooflijke verantwoordelijkheidszin aan de dag legt, gaande van de koepels tot de vakbonden, de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en iedereen die daar aan tafel zit. Iedereen denkt mee, en niet enkel vanuit het eigen belang, vanuit de eigen achterban, maar met oog voor het belang van de kinderen en de Vlaamse samenleving. Ik heb daar ongelooflijk veel waardering voor. Daar kwam men tot de beslissing om op 2 juni het kleuteronderwijs te heropenen. Dat is het allerbelangrijkste en dat hebben we erdoor kunnen sleuren. Dat is ondertussen een proces van geven en nemen en van onderhandelen, ook met de verantwoordelijken van de GEES.

Dat zijn moeilijke beslissingen om te nemen. Soms kom je tot ingewikkelde constructies omdat je, ook al is het moeilijk, zoveel mogelijk leerjaren wilt openen. Dat is altijd een zoektocht naar een evenwicht. Het moet veilig zijn en het moet doenbaar zijn. En als de veiligheid wat versoepelt, stijgt de doenbaarheid om leerjaren te openen. Soms worden er inderdaad strikte voorwaarden opgelegd. Voor de kleuters hebben we de social distancing, de afstandsmaatregelen, op basis van nieuwe virologische inzichten volledig kunnen schrappen. Voor het lager onderwijs was men op dat moment nog niet bereid om dat te laten varen. Men leert elke dag bij over dit virus. Wij niet alleen, ook de virologische inzichten evolueren. Er zijn voorbeelden uit Denemarken en Nederland.

Gelukkig is er intussen, doordat we een en ander in gang hebben gestoken, de opening om te kunnen spreken over dat grote struikelblok dat er in de praktijk nog is, namelijk de 4 vierkante meter. Vrijdag was er nog geen bereidheid en ook in het geheel der maatregelen en in het geheel van de versoepelingen was er nog geen ruimte voor. Nu ben ik in onderhandeling, ook met mijn collega's van de gemeenschappen – ik werk trouwens goed samen met de collega's van de gemeenschappen. De vorige fase van heropstarten was een voorstel dat tot stand is gekomen, eerst vanuit Vlaanderen, en vervolgens zijn we gaan samenzitten met de gemeenschappen. We doen dezelfde procedure, in alle openheid. We communiceren natuurlijk als we een Vlaams standpunt hebben. Er zitten veertig partijen aan tafel, dan moet je mij eens zeggen dat het niet verstandig is om achteraf te communiceren. Al tijdens de vergadering worden er dingen naar buiten gebracht. Er zitten veertig mensen aan tafel, niet iedereen fysiek, maar er is nog grotere chaos als we niet eenduidig communiceren. We hebben dat ook zo gedaan met de eerste fase.

Het struikelblok is het belangrijkste maar niet voor alle scholen. De volledige heropening van het volledige basisonderwijs is een maximaal scenario. We hebben ook altijd meegegeven dat we weten dat het in de praktijk niet voor iedereen gaat lukken. Scholen verschillen. En voor de ene school is het doenbaar, moeilijk maar doenbaar, en voor de andere is het niet doenbaar, en die zijn kwaad. Die zijn kwaad, en ik begrijp dat volledig. Maar gaan we dan die andere scholen waar het wel doenbaar is, zeggen dat ze niet mogen opengaan? Neen? Dus moet je zeggen dat het kan en dat we weten dat er beperkingen zijn door infrastructuur, door lokale omstandigheden.

Men is hier aan het focussen op die 4 vierkante meter. Dat laatste struikelblok ligt nu momenteel voor en ik doe er alles aan om ook dat te kunnen wegwerken. Ik hoop daar vandaag een akkoord over te kunnen bereiken. U kunt mij vrijwillig noemen en u kunt zeggen dat ik te snel ben – het is altijd te vroeg, te laat, te veel, te weinig, alles te –, maar we zorgen er wel voor dat we het voortouw nemen in het realiseren van de ambitie om zoveel mogelijk leerjaren te kunnen openen omdat zoveel kinderen, zoveel ouders, zoveel leerkrachten dat ook vragen. We proberen dat maximaal veilig en maximaal doenbaar te houden. Dat is de verschrikkelijk moeilijke opdracht waar we voor staan. Ik 'assumeer' elke

kritiek en ik maak zeker en vast ook fouten, maar twijfel niet aan die ambitie die we – denk ik – met z'n allen delen.

Steve Vandenberghe (sp.a): Minister, het vertrouwen tussen ouders en scholen is het meest cruciale, maar ook het meest kwetsbare in het onderwijs. Het staat of valt – en ik ben een voormalig schooldirecteur – met een glasheldere en duidelijke communicatie. Dat is de essentie van het debat dat wij hier nu aan het voeren zijn. De scholen willen opengaan. Wij willen ook dat de kinderen terug naar school kunnen gaan. Ook de ouders willen dat, de leerkrachten willen dat, de kinderen willen dat. Natuurlijk wel. Maar de vele mails en frustraties en boosheid gaan niet over het al dan niet willen opengaan, maar gaan over het feit dat het vertrouwen door uw roekeloze communicatie verstoord is.

Minister, ik wil ze u geven. Kom alstublieft uit uw coronabubbel en lees de vele mails die wij krijgen. Het gaat over uw communicatie. De schoolteams moeten meer tijd steken in het rechtzetten en het rechtvaardigen van uw ad-hoccommunicatie dan dat ze tijd kunnen steken in de organisatie en de werking van hun school. Geloof me, minister, ik heb met bijzonder veel directeurs en leerkrachten al een persoonlijke babbel gehad. Die veel te hoge en onvervulbare verwachtingen moeten zij voortdurend rechtvaardigen en uitleggen.

Minister, antwoord alstublieft eens concreet op mijn vraag: bent u bereid om in de toekomst lessen te trekken en eerst te overleggen, af te toetsen, te beslissen, en pas als u zeker bent van uw beslissing, pas dan helder en correct te communiceren naar iedereen, want daar hebben de mensen een boodschap aan. Dat zal ervoor zorgen dat de chaos voor een stuk zal worden vermeden en dat de mensen op een ordentelijke manier het schooljaar kunnen afsluiten. Dat is de essentie van het debat vandaag.

Kathleen Krekels (N-VA): Mijnheer Vandenberghe, er was blijheid omdat er twintig leerlingen in een klas mogen zitten, maar teleurstelling omdat de oppervlaktemaatregel niet werd losgelaten. Dat was de ontgoocheling.

Ik vind het heel belangrijk dat we spreken over een afstandsmaatregel en een oppervlaktemaatregel, want die zijn eigenlijk niet helemaal in evenwicht. De afstandsmaatregel is 1,5 meter in de lengte en 1,5 meter in de breedte. Dat komt uit op 2,25 vierkante meter. De huidige oppervlaktemaatregel is 4 vierkante meter in scholen. Als we de afstandsmaatregel niet kunnen lossen omdat de GEES zegt dat het te vroeg is, dan kunnen we misschien de oppervlaktemaatregel corrigeren naar de juiste afstandsmaatregel en die wat meer op elkaar afstellen.

Minister, zijn dat zaken die u op deze manier aan het bekijken bent? Zo niet, kunt u deze suggestie meenemen naar uw volgend overleg?

Kim De Witte (PVDA): Minister, we zijn er allemaal voor dat zoveel mogelijk kinderen terug naar school kunnen gaan. Maak u daar geen zorgen over; u vecht tegen windmolens.

De vraag is inderdaad hoe u voor duidelijke communicatie zorgt, want die is helemaal niet duidelijk. U verwijst naar de GEES maar Erika Vlieghe, voorzitter, zei maandagavond in De Afspraak dat ze uit de lucht viel bij de datum van 2 juni. U communiceert voor uw beurt. Onze opmerking is heel helder en heel duidelijk: spreek het eerst door, maak duidelijke en heldere afspraken over wat zal gebeuren op welk moment, en communiceer dan in de media. Wat u nu doet, creëert extra chaos, heel veel vragen en extra werk op een moment dat scholen al meer dan werk genoeg hebben.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, minister, ik ga even weg van de communicatie, maar wil aandacht vragen voor iets anders – we hebben dat al meermaals gedaan, onder andere mevrouw Meuleman. Hoewel leerjaren heropstarten – en hopelijk op 2 juni nog een pak meer –, geraakt een deel van de kinderen niet naar die lessen omdat ze vaak zelf een onderliggend gezondheidsprobleem hebben of in een bubbel wonen waarin mensen een onderliggend gezondheidsprobleem hebben. In de afgelopen weken zijn er heel wat pogingen en goeie inspanningen geleverd om jongeren vanop afstand les te geven. We moeten ervoor zorgen dat we wie als gevolg van de risico's niet naar school kan gaan, niet achterlaten. Hoe gaat u ervoor zorgen dat we die kinderen, bijvoorbeeld met het voorstel dat we al hebben gedaan omtrent mobiele teams van leerkrachten die aan huis komen, die kwetsbare groep die niet kan profiteren van het opengaan van de scholen en de leerjaren, dicht bij ons houden?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat u de vragen van de heer Vandenberghe en de heer De Witte verkeerd hebt begrepen. Het ging inderdaad over uw manier van communiceren en de timing van uw communicatie. We hadden het bij de vraag aan minister Somers over duidelijke en heldere communicatie. Dat is bij u absoluut niet het geval.

Ik wil net als de heer Vandenberghe via drie korte citaten weergeven hoe directeurs en leerkrachten denken over uw communicatie. U hebt het altijd over overleg met veertig aan tafel, maar het zijn de mensen in de praktijk die het moeten waarmaken. Ik citeer: "Ouders en leerkrachten weten op den duur niet meer hoe het eigenlijk verder moet. Ik krijg tientallen mails of telefoons over deze mogelijke verdere opstart." Of: "De minister moet meer respect tonen voor het werk dat het onderwijs vandaag levert. O ja, hij zegt dat wel hoor, maar in zijn daden vind ik het niet terug. We worden al weken respectloos behandeld en worden als werkveld niet bevraagd, noch door de minister, noch door de koepels." En tot slot: "De emmer is stilaan vol. Stop met onze voeten te spelen!" Dat zijn, minister, citaten van directeurs en leerkrachten. Verstop u dus niet achter een of ander orgaan van veertig mensen en zeg niet dat u goed communiceert. U moet communiceren wanneer er gecommuniceerd moet worden en wanneer beslissingen effectief genomen zijn.

De voorzitter: Dat is duidelijk.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Hoe zult u het overleg met de mensen op het terrein versterken?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Beste minister, net zoals de kinderrechtencommissaris pleiten wij voor een zo ruime mogelijke heropstart van onze scholen. Alleen al ten aanzien van de leerlingen en de kleuters zijn we dat verplicht, voor hun welzijn, hun welbevinden en hun leerrecht. Maar natuurlijk enkel als dat veilig en praktisch haalbaar is.

Ondertussen is het signaal van de ouders, directies en leerkrachten echt wel duidelijk. Minister, men weet het eigenlijk allemaal niet meer. Wekenlang werken zij keihard om in veilige omstandigheden, thuis en op school, goed onderwijs aan te bieden aan onze kinderen. En daarom hebben zij recht op een duidelijk antwoord, op duidelijke informatie, dus geen voorstellen of ballonnetjes die niet zijn goedgekeurd door de GEES of de Veiligheidsraad.

Minister, ik heb een heel concrete vraag voor u. Als scholen, na de communicatie vorige week in de media, straks op 2 juni opengaan, wie is op dat moment verantwoordelijk voor de veiligheid, als die niet kan worden gegarandeerd?

Minister Ben Weyts: Voor de kinderen die fysiek niet in staat zijn om naar school te gaan of die behoren tot een risicogroep, hebben we Bednet. Dat is een bestaande organisatie, met veel expertise, die we kunnen inschakelen, in plaats van werk te maken van een nieuwigheid en te moeten wachten totdat we die op poten hebben gezet. Bednet heeft extra financiering gekregen. We kunnen dus rekenen op die diensten.

Een tweede element is de vraag naar betrokkenheid. Die vraag krijg ik regelmatig. Zo vragen de schepenen van Onderwijs of ze niet kunnen worden betrokken bij de discussies die ik heb met het onderwijsveld. Verder zijn er de burgemeesters, de directies, de leerkrachten. Wel, ik zit al met veertig vertegenwoordigers van het onderwijs aan tafel. Het moet wel een beetje doenbaar blijven. We moeten toch een beetje vooruit kunnen geraken en een compromis, een consensus kunnen vinden. Maar ik assumeer dat. Ik denk dat we daar allemaal verantwoordelijkheid in dragen. Wij moeten steeds die moeilijke evenwichtsoefening maken: het moet veilig zijn en het moet doenbaar zijn. En dat maakt dat je soms tot heel complexe, ingewikkelde en moeilijke beslissingen komt, vanuit de ambitie om zoveel mogelijk leerjaren te kunnen openen, veilig en doenbaar. Net daarom ook.

Ik snap dat iedereen snakt naar duidelijkheid. Dat is de constante in heel deze coronacrisis. Net omdat we altijd gebonden zijn aan de veiligheidsadviezen, soms moeilijke beslissingen moeten nemen en tot moeilijke oplossingen komen, wil iedereen zo snel mogelijk duidelijkheid. Wel, ik ook. Net daarom zit ik momenteel aan tafel, in een poging om de meest duidelijke oplossingen voor heropening van ons basisonderwijs te kunnen realiseren.

Het is een verdienstelijke poging, mevrouw Krekels, om nog eens te beginnen puzzelen aan die oppervlaktenormen, na te denken over 2 in plaats van 4 vierkante meter, of te overwegen of we een concessie kunnen doen rond de breedte en de lengte. Nee, dat niet. Een zo eenduidig mogelijke oplossing is altijd mijn ambitie geweest. Als de virologische inzichten dat mogelijk maken, vind ik dat we die kans moeten grijpen. Daarmee ben ik momenteel bezig.

Steve Vandenberghe (sp-a): Minister, ik dank u voor uw ruime uitleg, maar vooral ook om opnieuw niet op de essentie van onze vraag te antwoorden. Dat is uw communicatie, maar wij hebben geen antwoord en ik ben niets wijzer geworden.

In elk geval kijken de directies met gemengde gevoelens uit naar de laatste maand. Want normaal is dat een van de meest boeiende maanden van het jaar, met het afsluiten van het schooljaar en het voorbereiden van het volgend schooljaar, met de personeelsplanning, de kalenderopmaak enzovoort. En nu is dat een periode waarin ze de ene na de andere deadline voorgeschoteld krijgen, met draaiboeken die ze opmaken en die ze nadien, door uw bijgestuurde communicatie, opnieuw in de prullenbak moeten gooien, weer moeten bijsturen, weer moeten weggooien. Daardoor bestaat het gevaar dat de kloof tussen ouders en de school steeds groter wordt. En dat kan toch echt niet de bedoeling zijn.

Minister, uw antwoord heeft mij bijzonder hard ontgoocheld.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, u wijst er terecht op dat u samenzit met de onderwijsverstrekkers en de vakbonden. Er is wat commotie. Men heeft het gevoel niet te worden gehoord. Maar ik denk dat men toch wel mag verwachten dat de vakbonden en de onderwijsverstrekkers de stem zijn van het veld wanneer zij met u samenzitten. Dat wil ik toch benadrukken. Misschien moeten zij die rol dan toch wat meer ter harte nemen.

Leerkrachten en directies zijn zich volop aan het organiseren voor de uitbreiding van de herstart. Wanneer die helemaal in de plooi is gevallen, lijkt het mij wel

belangrijk dat we hen nadien tot het einde van het schooljaar wat rust gunnen. Dan moeten we zeggen: oké, we zijn nu helemaal georganiseerd, zo zal het tot het einde van het schooljaar zijn. Zo kunnen zij het schooljaar op een mooie manier afronden en kunnen wij met het beleid onze pijlen richten op 1 september. Want ook daar komen er mogelijk nog wat uitdagingen op ons af.

Kim De Witte (PVDA): Minister, ik val eigenlijk een beetje van mijn stoel. U fietst de hele tijd om de vraag heen. Het probleem was dus dat er geen akkoord is. Mevrouw Krekels, de vakbonden zeggen net dat er geen akkoord was, ook niet in die overleggroep, over de datum van 2 juni en over de communicatie die de minister daarna gedaan heeft. Hij heeft dat op tafel gelegd en heeft dan zelf gecommuniceerd.

En dat is net het probleem, minister. U doet net alsof heel de stroom aan open brieven tegen uw beleid, deze week in de media, er niet geweest is. De heer Vandenberghhe heeft er hier een paar geciteerd, maar er staan er heel veel in de kranten van maandag en dinsdag. En u doet alsof die brieven er niet zijn. U blijft doof voor de noodkreten in de sector. Ik vind dat niet oké. Ik herhaal het: uiteraard zijn wij ook voor de heropening voor zoveel mogelijk kinderen, op voorwaarde dat het veilig kan gebeuren. Maar wat erger is, is vals perspectief geven. Eerst het idee 'hop, we kunnen allemaal terug naar school', en dan 'neen, toch niet, want daar hadden we nog niet aan gedacht, want dit is nog niet doorgesproken'. Ik dring erop aan dat u dat soort ballonnetjes niet meer oplaait in de komende weken, dat u eerst een akkoord bereikt en dan de beslissing meedeelt.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sihame El Kaouakibi aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noodkreet van studenten in het hoger onderwijs

ACTUELE VRAAG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de noden van de studenten in het hoger onderwijs

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, corona is al een serieuze uppercut geweest. Heel wat mensen zijn gevallen. We proberen er alles aan te doen zodat mensen weer kunnen opstaan. Maar heel die tijd zijn we wel 240.000 van onze burgers een beetje vergeten, en dat is pijnlijker en pijnlijker aan het worden: jongeren, studenten die van de ene dag op de andere geen les meer krijgen, die de ene deadline na de andere moeten halen, terwijl ondertussen angst, stress en onzekerheid alsmaar toenemen. Die 240.000 jongeren mogen we niet vergeten, zeker nu niet, nadat ze wekenlang geïsoleerd geleefd en gestudeerd hebben, vaak zonder vrienden, zonder peers. We weten ook dat er een verdrievoudiging is van meldingen van moeilijke thuissituaties. Die studenten zitten momenteel volop in de blok in die moeilijke thuissituatie. Ik denk dat het nu, zelfs nog meer dan anders, nodig is dat we een duidelijk signaal geven aan die jonge mensen, jonge mannen en vrouwen, dat we een deel van de ballast van hun schouders halen.

Het is eigenlijk niet zo vreemd dat we dat zouden doen, want het staat in het regeerakkoord. Dat is een belofte die we nog voor de crisis hebben ingeschreven, namelijk specifieke aandacht voor het mentale welbevinden van onze studenten in het hoger onderwijs. Ik denk dat dit het ideale moment is, minister, om die belofte hard te maken. We moeten voor een concreet plan gaan voor het mentale

welbevinden van onze studenten, met extra ondersteuning en begeleiding. Ze zitten nu volop in de blok. Wat gaan we concreet doen aan dat mentale welbevinden van onze studenten?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Collega's, het studentenplatform 'Geef ons een stem' heeft ons maandagvoormiddag een mailbombardement bezorgd. Het platform vraagt met zijn actie om meer aandacht en ondersteuning voor de studenten tijdens deze coronacrisis. Het is heel erg belangrijk dat we studenten sterker maken. Ik denk dat we dat ook wel al aan het doen zijn. Zo pleiten wij vanuit onze fractie al weken voor het ter beschikking stellen van openbare studieruimtes, zodat studenten in optimale omstandigheden kunnen studeren. Die zijn er nu ook.

Daarnaast bent u bezig, minister, met een plan rond mentaal welzijn, samen met de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en de collega-ministers Beke en Dalle, wat ook goed is. En vorige week hebben we hier nog een resolutie goedgekeurd rond de vaste kosten bij de studentenkoten. Daarbovenop hebben we het morgen in de commissie Onderwijs over studievoortgang.

Een van de punten waarop de studenten nog steeds aan het hameren zijn, is dat we ervoor moeten zorgen dat de studenten hun studiekansen niet gefnuikt zien door deze coronacrisis. Ik ben dan ook blij dat we hier mogen aankondigen dat we, na overleg met onze collega's, en in het bijzonder collega's El Kaouakibi en Daniëls, een akkoord hebben bereikt in de meerderheid over een voorstel van resolutie over studievoortgang, dat we zullen indienen in de commissie Onderwijs.

We gaan voor een sterk en kwaliteitsvol onderwijs en examens, ook online. We willen daarbij de universiteiten, de hogescholen en de studenten ondersteunen waar nodig. Minister, zult u in samenspraak met de studenten, universiteiten en hogescholen, actie ondernemen om de instellingen, docenten en studenten te ondersteunen om kwaliteitsvol en sterker onderwijs te kunnen aanbieden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik ben me, net als iedereen hier, natuurlijk bewust van de moeilijke situatie van de studenten. Zij waren trouwens de eersten die door de coronacrisis werden getroffen. In het hoger onderwijs is haast onmiddellijk op afstandsonderwijs overgeschakeld. Zij waren de eerste gedupeerden.

Er wordt hier gesuggereerd dat wij bij de studenten niet de vinger aan de pols houden, maar wij doen dat niet op een publiek forum. Ik communiceer daar niet over, maar we doen dat wel. (*Opmerkingen*)

Minstens eenmaal per week zitten we samen met de vertegenwoordigers van de studenten. Er is een studentenvertegenwoordiging, namelijk VVS, die 250.000 tot 260.000 studenten in Vlaanderen vertegenwoordigt. Daar houden we de vinger aan de pols. We mogen misschien wat meer kenbaar maken dat dit minstens op wekelijkse basis gebeurt. We hebben er ook voor gezorgd dat VVS is betrokken bij alle beslissingen die, al dan niet op mijn suggestie als minister van Onderwijs, door het Vlaams Parlement zijn genomen. Dat is voordien eigenlijk nooit gebeurd.

Ik ben dan ook zeer tevreden dat het Vlaams Parlement medio april 2020 al een pakket noodmaatregelen heeft goedgekeurd, waaronder de garantie dat studenten nog dit jaar zonder meerkost kunnen afstuderen. We hebben vastgelegd dat niets boven de hoofden van de studenten heen kan worden beslist. Het is zeer belangrijk dat ze hier altijd bij betrokken zijn. Verder hebben we voor instellingen in het hoger onderwijs de mogelijkheid gecreëerd om af te wijken van het met de

studenten gesloten contract. De mogelijkheid om hiervan af te wijken, is gecreëerd omdat nood wet breekt, maar het kan enkel na raadpleging van alle participatie- en overlegorganen. De studentenvertegenwoordiging blijft hier altijd bij betrokken. In de instellingen zorgen de studenten er zelf voor dat ze altijd aanwezig zijn in de raden en de organen. Ze hebben inspraak, maar dat gebeurt in stilte.

Er is nog meer dan het studeren, de evaluaties en de examens voor studenten, en dan gaat het over het welzijn. Het is een heel precare groep. Uit internationaal onderzoek blijkt dat de leeftijdsgroep tussen 18 en 24 jaar het meest vatbaar is voor mentale problematieken. De coronacrisis zet dat natuurlijk nog extra in de verf.

De universiteiten en hogescholen leveren op dat vlak inspanningen. De diensten voor studentenvoorzieningen draaien op volle toeren. Ik heb, samen met VVS, besloten nog een tandje bij te steken met een concreet initiatief inzake het mentaal welzijn van onze studenten waarvoor VVS een voorstel heeft uitgewerkt. Ik zal dat ondersteunen en financieren.

Er komt een bevraging van onze studenten om het probleem beter in kaart te brengen. We zullen zo een beter beeld krijgen van studiedruk, studieoriëntatie, studie-efficiëntie, de leefwereld van studenten en het aanbod inzake psychosociale steun. We trekken hiervoor middelen uit, en op grond hiervan zullen we tot concrete beleidsaanbevelingen komen.

Volgens mij zit het voorstel van VVS goed in elkaar. Hierdoor kunnen we ervoor zorgen dat dit thema op de agenda staat en blijft staan. We verlagen de drempel om erover te praten, maar we gaan vooral op zoek naar concrete kleine en grote ingrepen die we op grond van die bevraging kunnen doen. Zo kan de coronacrisis niet enkel op korte termijn, maar ook op lange termijn nog een positief gevolg hebben en, wat het mentale welzijn van studenten betreft, in de toekomst nog effect sorteren. We starten al op 1 juni 2020 met dat project.

Siame El Kaouakibi (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw toelichting. Het is goed om weten dat VVS met de bevraging zal starten. Het is belangrijk die woorden meteen in daden om te zetten, want we moeten dringend stress wegnemen en perspectief bieden. Al die studenten die nu midden in hun blokperiode zitten, weten eigenlijk niet goed waar ze aan toe zijn. Er zijn al heel wat uitspraken gedaan, onder meer over mildheid tijdens de evaluaties, maar we weten allemaal dat studenten op die manier niet echt uitkijken naar hun blokperiode en al zeker niet naar hun eerste examen.

Al die studenten werken keihard om vooruit te geraken. Voor heel veel studenten is dit de manier om de sociale ladder op te klimmen, maar ze zitten met een vraag waar ze wakker van liggen. Kan een student zijn studietoelage nog krijgen indien hij door deze corona-uppercute en dit semester zijn leerkrediet verliest? Dat is een angst en bezorgdheid die leeft en die we met de meerderheid, over de partijgrenzen heen, ter harte nemen. We willen hiervoor actie ondernemen.

Minister, ik denk dat het belangrijk is om perspectief te bieden. Wat u misschien wel kunt doen in uw communicatie, is dat perspectief bieden. Misschien kunt u vandaag meer zeggen over hoe we die studenten perspectief kunnen bieden. Wij vinden inderdaad dat ze corona als overmacht moeten kunnen invoeren, maar mogelijk zijn er nog andere manieren. Daar ben ik benieuwd naar.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, ook wij zitten regelmatig samen met studenten, bijvoorbeeld met 'Geef ons een stem' en ook met VVS. Ik ken de studentenorganisatie VVS als een heel sterke organisatie. Ik ben dus blij dat u daar werkelijk mee samenzit en dat u ook samen met hen een plan zult voorstellen,

nu al versneld op 1 juni, en daarvoor in middelen voorziet. Dat is zeer goed. Dank daarvoor.

Het studentenplatform 'Geef ons een stem' heeft ook 23.000 handtekeningen verzameld. Hebt u daarmee al contact gehad, of hebt u daar in de toekomst nog contact mee?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, u zegt dat u ruim overleg pleegt, maar hoe komt het dan dat tienduizenden studenten roepen dat men hun een stem moet geven? Collega Warnez verwees net naar de 23.000 handtekeningen. Bijna de helft van de studenten in het hoger onderwijs denkt door die coronacrisis het academiejaar niet tot een goed einde te zullen brengen. Velen voelen zich angstig en depressief. U verwijst er zelf naar. Ik krijg ook heel veel getuigenissen binnen van studenten, over een gebrek aan goede internetverbindingen, over de ruimte thuis, over veel te veel lawaai thuis om te kunnen studeren. Er voltrekt zich dus een ramp.

Kunt u ervoor zorgen dat er voldoende plaatsen ter beschikking worden gesteld om te studeren? Dat is heel belangrijk. Ik heb tien jaar lesgegeven aan de KU Leuven. De bibliotheken zaten altijd vol, net als tal van andere plaatsen, en nu vallen die plaatsen dus weg. Er is plaats nodig om samen te kunnen blokken.

Ten tweede, gratis bijles in de zomer. Ten derde, mildheid bij de examens, en last but not least, overleg met de studenten die die petitie hebben opgestart.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, voor een stuk in tegenstelling tot wat u beweert, geeft de oproep van de mensen van 'Geef ons een stem' natuurlijk aan dat studenten zich echt wel in de steek gelaten voelen. Die studenten staan onder zware druk. Dat blijkt niet alleen uit hun signaal, maar ook uit de bevraging van Sciensano. Ik ben het met u eens dat VVS fantastisch werk levert, maar hoop dat u samen met uw partij na dit signaal ook snel de mensen van 'Geef ons een stem' zult ontvangen. Voor alle duidelijkheid: de studenten vragen niet dat de lat omlaag gaat, maar ze vragen wel dat er echt rekening wordt gehouden met hun situatie. Het onderwijsaanbod was niet normaal en ondanks vele inspanningen van instellingen en docenten vragen wij u toch om stappen te zetten. We verwelkomen het initiatief van de meerderheid en hopen alvast dat daarin is opgenomen dat dit academiejaar geen leerkrediet in mindering zal worden gebracht en dat studenten dit academiejaar zullen worden vrijgesteld van studievoortgangsmaatregelen die zouden voortvloeien uit niet-verworven opleidingsonderdelen. Minister, wij willen een grote focus op de meest kwetsbare studenten, want zonder goede thuissituatie om te kunnen studeren dreigen zij het hardst worden getroffen, en vandaag zijn onze universiteiten en hogescholen al geen afspiegeling. Op welke manier zult u specifiek middelen inzetten en garanderen dat die voor hen worden ingezet, om een dreigende uitval te voorkomen?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, ik heb nog één student in huis, en ik kan u garanderen dat het inderdaad af en toe wel zwaar weegt. Net als kleuters, scholieren, leerlingen missen ook zij het contact met hun medestudenten en de interactie, het samen studeren in de bibliotheken. Ze voelen zich sinds maart natuurlijk ook in hun langste blokperiode ooit, en dat begint uiteraard te wegen. Dat is ook zo voor studenten die in een goede thuissituatie zitten, dus hoe moet dat inderdaad niet zijn voor studenten in een minder goede thuissituatie?

U verwijst terecht naar de vele gesprekken die u al hebt gehad met VVS. Er werd hier ook terecht verwezen naar de nooddecreten en de resoluties die al op tafel lagen en die nog zullen komen. We zijn dus echt wel bezig met ervoor te zorgen dat we hen goed kunnen omkaderen. Ik vind het toch ook wel geruststellend dat diverse rectoren aangeven dat ze mildheid aan de dag zullen leggen, dat ze resultaten van vorige jaren zullen vergelijken met de resultaten die nu zullen worden behaald. Voor de specifieke maatregelen die u aankondigt, die u waarschijnlijk nog zult nemen, vraag ik gewoon om inderdaad elke keer dat mentale welzijn van de studenten mee te nemen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Net zoals mevrouw Krekels ben ik een beetje ervaringsdeskundige, want ik heb ook nog een hogeschoolstudent al drie maand thuis. Hij zit in een redelijk goede situatie, en ik kan me best voorstellen dat het voor bepaalde studenten toch wel een heel moeilijke periode is, die een zekere druk meebrengt voor hun mentaal welzijn. Aan dat mentaal welzijn moeten we voor iedereen, maar zeker voor studenten die nu in de blok zitten en zelfs al begonnen zijn met de examens, toch wel bijzondere aandacht besteden.

Ik ben bijzonder benieuwd naar het voorstel van resolutie van de meerderheid, maar ik kan nu al zeggen dat wij geen voorstander zijn van het versoepelen van de studievoortgangsmatregelen en de evaluatie. Maar het debat zal wel gevoerd worden in de commissie.

Minister, als voorzitter van de commissie Welzijn en waarschijnlijk in naam van al mijn collega's, pleit ik ervoor om een beleidsoverschrijdend initiatief te nemen, of althans de discussie te voeren, omdat welzijn bij jongeren en studenten elkaar toch wel een beetje overlappen. Misschien zijn we met de commissie Welzijn welkom bij de commissie Onderwijs om het debat over het voorstel van resolutie van de meerderheid te volgen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, ik ben blij dat de andere partijen hier duidelijk de noodkreet van de studenten hebben gehoord vandaag. Wij zijn hier al drie weken aan het pleiten voor meer actie door de Vlaamse Regering voor de studenten, die zich duidelijk in de steek gelaten voelen met onder andere dat hoogdringend voorstel van resolutie om studenten vroegtijdig hun kothuur te laten opzeggen. Ere wie ere toekomt: mevrouw El Kaouakibi, u had die hoogdringendheid mee gesteund, maar de meerderheid en het Vlaams Belang heeft ze daarna toch genadeloos weggestemd in de commissie.

Vorige week was er nog het voorstel van resolutie om de vaste kosten van kotstudenten vroegtijdig terug te betalen. Daar is inderdaad een alternatief voor gekomen, maar met veel onderzoeken en evalueren. Sp.a hoopt dat daar nu toch echt iets van komt.

Inderdaad, morgen in de commissie is er nog een voorstel van resolutie van sp.a – het is hier al gezegd – om leerkrediet en studievoortgangsmatregelen uitzonderlijk te schrappen, omdat wij op geen enkele manier willen dat de toekomst en de studiekansen van studenten door deze crisis worden gehypothekeerd.

Ik ben blij...

De voorzitter: U bent blij, daar kunnen we mee afronden.

Hannelore Goeman (sp.a): Ik ben blij dat daar nu ook blijkbaar een alternatief komt. Ik kijk uit naar het debat. Minister, wat vindt u daarvan?

Minister Ben Weyts: Blijheid, dat is genoteerd als conclusie.

Wel, we hebben gisteren met VVS onszelf in vraag gesteld. Misschien moeten we daar wat duidelijker over communiceren. We moeten namelijk sterker in de verf zetten dat wel degelijk de vinger aan de pols wordt gehouden. In antwoord op de concrete vragen die hier gesteld zijn, heb ik zelf aan de Veiligheidsraad voorgesteld dat de studieruimtes worden opengesteld, niet alleen in de bibliotheken maar ook op de campus. Verschillende hogescholen hebben niet altijd de nodige infrastructuur in de vorm van een bibliotheek. Dat is goedgekeurd. Er is ook voorgesteld dat lokale bibliotheken en besturen hun infrastructuur kunnen openstellen zoals dat voorheen het geval was voor hogeschool- en universiteitsstudenten, om daar te gaan blokken in alle rust en kalmte als ze daartoe thuis de ruimte niet hebben. We zijn samen met de hogescholen en universiteiten het engagement aangegaan – dat was medio mei – om ervoor te zorgen dat iedereen nu duidelijk zou weten waaraan en waaraf met betrekking tot de examens, want dat heeft ook een hele tijd ‘in de waggel’ gelegen.

Tot slot hebben we gisteren nog eens de geruststellende communicatieve boodschap herhaald dat alle studenten moeten beseffen dat de hogescholen en universiteiten in hun evaluatie, gelet op deze crisis, mildheid aan de dag zullen leggen. Ze zullen altijd de coronaomstandigheden in rekening brengen bij hun beoordeling.

Met VVS is bekeken welke input wij of zij zouden kunnen doen ten aanzien van de resolutie van de meerderheid zodat we ook op dat vlak een geruststellende boodschap kunnen brengen. Ik denk dat dat vooral is wat men vraagt. We zorgen voor een concreet initiatief rond welzijnsmaatregelen. Ik weet ook wel dat dat misschien niet onmiddellijk het grote soelaas zal bieden, maar het kan bijdragen tot een structurele oplossing. Het belangrijkste wat we nu moeten doen, is een geruststellende boodschap geven: u zult mild geëvalueerd worden, we houden rekening met de omstandigheden. Men gaat geen diploma's cadeau geven. Dat vraagt ook niemand, want anders schuift men het probleem door naar het volgende jaar. Maar mildheid en rekening houden met de omstandigheden, gaat men zeker op alle niveaus wel doen.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw toelichting en de bereidheid om dat perspectief te bieden. Studenten willen inderdaad geen cadeaus, maar ze verdienen wel beter. Ze verdienen ook een plan voor de toekomst, zodat we voorbereid zijn op de volgende crisis.

Ik ben blij om te horen dat betrokkenheid zo belangrijk is. Een nieuwe generatie betrekken is exact wat we moeten doen, want gelijkwaardigheid komt voort uit het au sérieux nemen van deze en komende generaties. Als zij ooit zeggen dat het vroeger beter was, dan hebben ze het over vandaag. Ik ben heel lang jongerenactiviste geweest en daarom vind ik het belangrijk om de boodschap te geven aan de jongeren die ons langs alle kanten terecht proberen te bereiken: 'Wacht niet op ons, neem zelf het heft in handen, want jullie hebben uiteindelijk de oplossingen.' Het is belangrijk om die boodschap te geven, dat ze die durven op tafel leggen, durven aandacht te vragen, durven kritisch te zijn, durven op deuren te kloppen van wie dan ook, van welk niveau dan ook, en dat ze vooral niet wachten om een stem te krijgen maar een stem opeisen, een 'seat at the table' claimen. Een boodschap die wij vanuit onze fractie ook willen geven is dat we het ondernemerschap vanuit de jongeren en de studenten appreciëren. Wij rekenen op hen, net zoals zij op ons rekenen.

Brecht Warnez (CD&V): Als zelfs collega Goeman al blij is, minister, dan zijn wij natuurlijk ook blij. Alle gekheid op een stokje: het is zeer goed dat u concrete engagementen toont naar die studenten, dat u hun perspectief wil geven, dat u

hen wilt horen en dat we samen over de partijgrenzen heen met dit parlement willen werken aan een sterk hoger onderwijs. Dank u wel.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitrol van 5G met een te beperkte stralingsnorm in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, we moeten het over 5G hebben. Zoals u weet, is 5G de nieuwste technologie voor supersnelle mobiele data en mobiel internet. Maar het is veel meer dan zomaar een cijfertje dat verandert op uw gsm. 5G is echt superbelangrijk voor Vlaanderen, voor onze economische relance, voor onze havens, voor onze landbouw, voor het onderwijs, voor de mobiliteit. 5G heeft echt enorm veel toepassingen.

In andere landen zijn ze al volop bezig met de uitrol, met concrete zaken die 5G kunnen realiseren. Maar in Vlaanderen stopt dat. Ik maak me daar zorgen over, want we kunnen dat echt niet missen. 5G is de grootste revolutie sinds supersnel breedbandinternet. Stel u voor dat we dat niet zouden hebben in Vlaanderen. Dat is de situatie waarin we dreigen te geraken als we binnen vijf jaar niet op die kar van 5G zijn gesprongen.

U weet net als ik dat er heel veel complottheorieën de ronde doen over 5G. Miljoenen kijkers kijken naar filmpjes op YouTube daarover. Er worden zelfs zendmasten in Limburg in brand gestoken. Ik maak me daar echt zorgen over, en vooral omdat de geluiden van die complottheoretici overwaaien naar de parlementen. Er zijn ook politici die pleiten voor strengere stralingsnormen, voor het opschorten van licenties et cetera. Dat is echt een gevaarlijke gang van zaken. We moeten de uitrol van 5G echt versnellen. We moeten ervoor zorgen dat we dat in Vlaanderen krijgen.

Minister, wat gaat u doen om de uitrol van 5G verder te zetten? Wat gaat u doen met de stralingsnormen, die volgens Agoria helaas ook in Vlaanderen te streng zijn? Wat kunnen we doen om al die complottheorieën een hak te zetten en ervoor te zorgen dat onze economie en onze mensen over 5G kunnen beschikken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, dank u wel voor uw vraag. Dat we een snelle uitrol moeten doen van 5G, daar zijn de meeste collega's hier in het parlement van overtuigd. U hebt het aangehaald: de huidige Vlaamse stralingsnormen zijn gebaseerd op de vorige richtlijnen en zijn heel streng. Er zijn nieuwe richtlijnen. Onze experts zijn die nu aan het analyseren. Er zijn allerlei testen en simulaties aan de gang samen met imec. Zodra die resultaten zijn afgerond – en we zitten op schema –, is het de bedoeling om dit jaar nog de knoop door te hakken. Dat is heel belangrijk om de bevolking gerust te stellen, want ik krijg ook heel wat mails van mensen die enorm ongerust zijn. Zodra die resultaten er zijn, kunnen we de aanpassingen doen die eventueel nodig zijn. Ik wil daar niet op vooruitlopen, want dat loopt nog. Dan zullen we kijken of we onze Vlaamse stralingsnormen moeten aanpassen of niet. Dan moeten we communiceren aan de bevolking wat die 5G aan voordelen heeft en dat we dat op een veilige manier kunnen uitrollen in Vlaanderen. We zitten wel op schema om dat dit jaar nog af te ronden.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dat is perfect. Ik ben er heel blij mee dat dat op korte termijn zal gebeuren.

Naast die stralingsnormen zijn er nog andere grote problemen. Er is het gevaar van allerhande theorieën die daarover de ronde doen. Ik wil echt een oproep doen aan al mijn collega's van Groen – en dan zeker in de Kamer, waar daarover gesproken wordt – om er toch voor te zorgen dat die geluiden niet in politieke actie worden vertaald. Ik heb gezien dat er in de Kamer voorstellen zijn ingediend om de tijdelijke licenties voor 5G op te schorten. Ik denk dat dat enorm gevaarlijk is voor de technologische vooruitgang in Vlaanderen. Dat is wat we te allen tijden moeten vermijden. Ik stel ook voor dat we met de hele Vlaamse Regering, ook in samenspraak met uw collega-minister Dalle, die met het dossier bezig is, werk maken van betere informatie over 5G. Als je nu op YouTube iets opzoekt over 5G, dan is het gegarandeerd iets negatiefs, iets 'evil'. 5G zou zelfs corona veroorzaken. We moeten ervoor zorgen dat mensen de juiste informatie krijgen. Daarvoor kan misschien in samenwerking met de operatoren een tegenzet op het vlak van informatie worden gedaan. We hebben een wereldhaven in Antwerpen, onze economie moet opnieuw gelanceerd worden en die 5G is echt superbelangrijk. U weet, wij zijn de partij van de technologische vooruitgang, en we mogen dit echt niet aan ons laten voorbijgaan. Laten we die complottheoretici niet de kans geven om onze economische toekomst te verprutsen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Mijnheer Vande Reyde, ik denk niet dat er hier heel veel partijen in het halfrond zijn die tegen technologische innovatie zijn. Laten we dat riedeltje misschien maar meteen uit de wereld helpen. Ik raad u ook aan om het voorstel van resolutie in het federaal parlement goed te lezen. Wij zijn ook een partij die voor degelijk bestuur is. Dat wil zeggen dat we snel werk moeten maken van de realisatie van 5G. Die technologie heeft gigantische voordelen als het gaat over datastromen, de mogelijkheden rond de ontwikkeling van smart cities en zelfrijdende mobiliteit. Dat zijn maar een paar voorbeelden.

Wij vinden echter ook dat we op een ernstige manier moeten omgaan met de bezorgdheden die er bij de bevolking leven en met de eventuele neveneffecten van die technologie. Dat wil niet zeggen dat je tegen die technologie bent, maar wel dat je op een ernstige manier een antwoord geeft op de neveneffecten. Dan gaat het inderdaad over ownership en privacy. In welke mate krijgen we garanties dat onze data veilig zijn? Ik denk dat uw fractie ook een fractie is die voor privacy is. Ik mag hopen dat we daarin van elkaar geen karikaturen zullen maken.

Als het over de geopolitieke veiligheidsimpact van deze zaken gaat, dan is onze fractie inderdaad bezorgd dat wij een deel van onze datacommunicatie in handen van China zullen geven. Dat lijkt mij in deze coronatijden geen goede keuze.

Tot slot willen wij zekerheid dat de gecumuleerde effecten van alle technologie en de straling die daarmee samenhangt, veilig zijn en goed onderzocht zijn. Ik begrijp uit het antwoord van minister Demir dat ze daar volop mee bezig is.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): 5G biedt enorme mogelijkheden, niet het minst op het vlak van de volksgezondheid en de medische vooruitgang. Wetenschappelijk onderzoek van de afgelopen dertig jaar wijst er toch op dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid, maar ik ben blij dat de minister daar blijvend waakzaam over zal zijn.

Ik denk dat we moeten voorkomen dat we in de situatie van Nederland en Groot-Brittannië zullen belanden en dat we daarom wel degelijk nood hebben aan een overheidscommunicatie om de bevolking goed te informeren over 5G en de volksgezondheid.

Tot slot – en ik heb daar in andere dossiers ook al op gehamerd – moeten we in Vlaanderen goed nadenken aan wie we de uitrol van het 5G-netwerk in de toekomst zullen toekennen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ook onze fractie erkent het belang van de nieuwe 5G-technologie en ziet daarin een aantal grote toekomstmogelijkheden als het over innovatie en baanbrekende technologische aanpassingen gaat. In tegenstelling tot wat mijn collega zegt, zouden we toch eerder pleiten voor een gefaseerde aanpak. Ik wil niet meegaan in de complottheorieën, maar we willen voorstellen om gefaseerd te werken en om bij de uitrol van het 5G-netwerk met netwerkclusters te starten, bijvoorbeeld wetenschapsparken, universiteiten, industriële sites, en ga zo maar door. Op basis van de resultaten van het onderzoek dat u momenteel aan het voeren bent, kan men dit 5G-netwerk daarna verder uitrollen.

U zegt zelf dat de resultaten eind dit jaar bekend zullen zijn. Ik wil u vragen om rekening te houden met deze resultaten.

Er is inderdaad veel aan de gang op de sociale en in andere media over dit 5G-netwerk, waarheden en onwaarheden. Misschien moet de Vlaamse overheid een campagne opstarten over de ware toedracht van het 5G-netwerk. Minister, bent u bereid een dergelijke campagne op te starten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, we weten dat de Vlaamse normen vandaag inderdaad niet moeten onderdoen voor de internationale. En zoals u zei: als die internationale regels veranderen, dan moeten wij bekijken in hoeverre onze regelgeving ook moet worden aangepast.

Collega's, technologische vooruitgang is hier bijzonder belangrijk, maar de volksgezondheid is ook altijd belangrijk. Zeker in een dossier als dit mag die internationale context niet uit het oog worden verloren en moet de lat ook internationaal gelijk liggen. We moeten daar oog voor hebben, maar ik neem aan, minister, dat dit ook uw insteek is.

Minister Zuhal Demir: Ik dank iedereen voor zijn tussenkomst. Ik ben ervan overtuigd dat die snelle uitrol en die technologische vooruitgang waarin Vlaanderen de lead moet blijven nemen, cruciaal en prioritair zijn. Ik denk dat dit kan samengaan met de volksgezondheid, en dat is ook de reden waarom onze experts dat aan het analyseren zijn en allerlei testen uitvoeren. Zodra de resultaten daarvan bekend zijn, moeten we daarover communiceren en de bevolking geruststellen. Wij krijgen immers heel veel mails over die 5G, die ik altijd probeer te beantwoorden. Daarbij is het belangrijk dat we de juiste informatie verschaffen en dat de bevolking weet dat er wordt getest en dat wordt bekeken of dat op een veilige manier kan worden uitgerold. Daarvoor zijn die stralingsnormen die we hier in Vlaanderen hebben ook van cruciaal belang. Ik ben bereid om te bekijken of we dat niet een beetje breder kunnen doen, want nu antwoord ik op elke individuele mail. Het zou goed zijn dat we al wie ongerust is, kunnen geruststellen en dat wetenschappelijk kunnen onderbouwen. 5G is een technologische vooruitgang en Vlaanderen moet dat mee in de juiste richting duwen.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bezorgdheden over technologie zijn van alle tijden. Zo zou de trein er vroeger voor gezorgd hebben dat de melk zuur werd. Ook wat de microgolfoven betreft, hebben sommige mensen nog altijd twijfels wat die allemaal veroorzaakt. En met 4G en 5G is dat niet anders. Je kunt die niet uit de wereld helpen, ik ben blij dat de minister al die bezorgdheden zelfs een per een beantwoordt. Wij als beleidsmakers hebben echter wel een verantwoordelijkheid

voor onze economie en voor die miljoenen mensen die dit echt nodig hebben. We dreigen in Vlaanderen echt achteruitgesteld te worden ten opzichte van andere gebieden in de wereld wanneer we daar niet snel werk van maken.

Mijnheer Vaneeckhout, ik weet dat u persoonlijk een grote believer bent van technologische vooruitgang. Ik heb het voorstel van resolutie van Groen in de Kamer wel degelijk goed gelezen, en daarin wordt expliciet gevraagd om de tijdelijke 5G-licenties uit te stellen. Als we dat doen, zetten we een enorme domper op de ontwikkeling van 5G in Vlaanderen. Laten we gewoon vooruitgaan, betere informatie geven en zorgen dat we deze trein, ook al zorgt die volgens sommige mensen voor zure melk, niet missen in Vlaanderen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Cathy Coudyser aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de concrete uitwerking en implementatie van de evenementenmatrix met het oog op een veilige en gecontroleerde heropstart van de evenementensector

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Collega's, ministers, ik denk dat alle Vlamingen er stilaan naar snakken om weer iets te beleven: een buurtfeest, een straatfeest, een cultuur- of sportevenement. En we hebben daar na al die maanden ook stilaan recht op, denk ik, zeker als de vakantie voor de deur staat, en we ook al wat meer vrije tijd hebben.

Voor de toeristische sector wordt nu heel hard gewerkt aan een exitplan. Alle betrokkenen zetten alles op alles om goede protocollen en richtlijnen af te leveren aan de GEES. Hopelijk zal de Nationale Veiligheidsraad daar ook snel perspectief bieden.

Voor de evenementensector, toch ook een heel belangrijke sector in Vlaanderen, is er evenwel nog niet onmiddellijk perspectief. Maar wat ik wel heel belangrijk vind, is dat u een aantal maanden geleden hebt aangekondigd dat u een concept hebt voor een evenementenmatrix. Als ik het goed begrijp, zou dat een tool zijn die aan de hand van een achttiental parameters een objectieve beoordeling geeft over of een evenement al dan niet in veilige omstandigheden kan plaatsvinden. Het geeft blijkbaar ook een aantal bijkomende veiligheidsmaatregelen of extra richtlijnen, zodat dat evenement toch zou kunnen doorgaan. Ik denk dat dat een heel belangrijk instrument zou kunnen zijn, zeker met het oog op een heropstart van de toeristische en de evenementensector.

Als ik het goed begrepen heb, werkt u daarvoor samen met de evenementensector, met de Karel de Grote Hogeschool en met Toerisme Vlaanderen. Dat zou nu bij de GEES liggen, en u had ook de bedoeling om te kijken of dat ook voor lokale besturen zou kunnen worden ingezet. Daarom wil ik vragen hoever het staat met de ontwikkeling van deze toch wel bijzonder interessante tool. Hoe zal dat concreet worden geïmplementeerd? Zouden lokale besturen daar effectief gebruik van kunnen maken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik dank u voor uw vragen. Inderdaad, naar aanleiding van de heropstart van de toeristische sector hebben we voor elke deelsector de deelprotocollen afgesloten: wat zijn de veiligheidsvoorschriften, hoe kunnen we die heropstart doen? De evenementensector is een heel belangrijke sector die ook enorm geleden heeft onder deze crisis. Vandaar dat we met deze evenemen-

tensector, maar ook wetenschappelijk onderbouwd door de Karel de Grote Hogeschool, tot een veiligheidsmatrix zijn gekomen. Dat is een instrument dat lokale besturen kunnen gebruiken, maar ook de evenementensector zelf. Zo kun je op een veilige manier evenementen organiseren – in eerste instantie kleinschalige evenementen, want voor grotere evenementen zal dat later plaatsvinden.

We hebben dat doorgesproken met onder andere Marc Van Ranst, en dat zit ook bij de GEES. Er zijn een aantal inhoudelijke optimalisaties gebeurd, ook onder leiding van professor Niel Hens. Begin deze week hebben wij de laatste versie ook aan de GEES bezorgd, en we verwachten tegen eind deze week dat dat gevalideerd zal worden.

Ondertussen draaien we ook proef, met een aantal simulaties, met een testpanel waar veiligheidsmensen in zitten, maar ook lokale besturen. Ik vind het immers heel belangrijk dat ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) daarbij betrokken is, want de vergunningen komen bij de lokale besturen terecht. Zo weten zij dat ze een instrument hebben dat gevalideerd is en dat ze kunnen gebruiken bij een aanvraag. De gouverneurs gaan dat ook krijgen, onder leiding van het crisiscentrum. Wij verwachten volgende week bij de Nationale Veiligheidsraad om die matrix te valideren. Dat hoop ik althans, want men staat daar ook binnen de GEES redelijk positief tegenover, voor zover ik vernomen heb. Zo kan iedereen daarmee aan de slag gaan.

Ik heb dat ook besproken met mijn Waalse collega's en met mijn Brusselse en Duitstalige collega, die ook wel zeer enthousiast zijn over dit instrument. Alles is dus klaar. we zijn voorbereid. We wachten op groen licht – hopelijk – van de Nationale Veiligheidsraad.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik hoor dat dat in een finale fase zit, dat er ook al een aantal simulaties gebeuren. Ik denk dat dat een heel sterke zaak is, eigenlijk in een heel korte periode van een conceptidee naar een goede ontwikkelingstool die voor de evenementensector, maar eigenlijk voor alle Vlamingen die straks een beetje vrije tijd hebben en voor alle bezoekers – als we straks in Vlaanderen vakantieland op vakantie gaan, willen we ook iets beleven, het een hangt vast aan het ander – een zeer goed instrument zou zijn. En niet enkel voor de evenementensector zelf, maar ook voor lokale besturen: er komen wellicht heel veel aanvragen binnen, bijvoorbeeld of dat buurtfeest zou kunnen, of die filmvoorstelling in open lucht. Lokale besturen zijn heel onzeker of ze dit kunnen doen, of dat in veilige omstandigheden kan. Hier hebben ze echt een heel objectieve tool die hen ook begeleidt in de zin van: ja, het is veilig, of neen, maar als je het op die manier bijstuurt, kan het wel. Ik denk dat dat heel wat soelaas kan bieden, niet alleen in de zomer, maar ook nog in het najaar.

Een bijkomende vraag die ik nog had, is hoe we dat model effectief ter beschikking zullen stellen. Zal dat gratis zijn, zal dat online zijn?

En een tweede vraag is ...

De voorzitter: Kunt u afronden alstublieft?

Cathy Coudyser (N-VA): Ik hoor dat heel wat burgemeesters wel al de beslissingen genomen hebben om evenementen volledig af te schaffen. Kunnen ze dat misschien nog bijsturen als die tool goed gekend is, ook bij de lokale besturen? Hoe wilt u daar verder werk van maken?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, achter de artiesten in de evenementensector werkt natuurlijk een hele trein van mensen: podiumbouwers, kabelslepers,

lichttechnici. Die worden natuurlijk bijzonder zwaar getroffen door deze crisis, hebben heel hun agenda zien leeglopen, en ze komen zeker niet allemaal in aanmerking voor die premies van de Vlaamse Regering. Hun inkomsten zijn echt herleid tot nul. Bovendien ziet het ernaar uit dat die financiële crisis voor hen helaas nog wel even zal duren, want festivals, evenementen: het ziet er niet naar uit dat die heel snel heropgestart kunnen worden. Zij hebben nu echt een duidelijk signaal nodig van de Vlaamse Regering dat er ook naar hen wordt omgekeken.

Daarom heb ik een heel duidelijke vraag: zullen ook bedrijven en freelancers die werken in de evenementensector een beroep kunnen doen op dat noodfonds van 200 miljoen euro en wanneer zal er nu duidelijkheid komen over de verdeling daarvan?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ook voor onze fractie is de toekomst van de evenementensector heel belangrijk. Ik treed collega Goeman bij: de situatie is echt heel, heel erg zorgwekkend. Het gaat hier niet over de rijke festivalorganisatoren en dergelijke, maar echt wel over duizenden en duizenden kleine zelfstandigen, freelancers, geluidstechnici die nu heel de zomer zonder werk dreigen te vallen.

Er zijn twee zaken nodig. Ten eerste: perspectief bieden. Daar bent u aan bezig, met onder andere dat riskmodel. Wij hebben daar in Diest ook al een voorloper van gebruikt, dat werkt perfect. Dat is dus een heel goede zaak. Ten tweede is er de economische ondersteuning. Daar denk ik dat minister-president Jambon samen met minister Crevits echt een plan van aanpak moet opstellen om ervoor te zorgen dat heel die sector overleeft. We dreigen heel veel talent – niet alleen artiesten, maar ook alles daarachter – te verliezen als we niets doen. We moeten echt voor die ondersteuning zorgen in samenspraak met de sector. De collega's D'Hose en El Kaouakibi zijn daar al volop mee bezig en kunnen daarvoor al concrete voorstellen op tafel leggen. Ik stel voor dat we daar als parlement en regering samen de komende weken echt werk van maken, want de eventsector vraagt daarnaar.

De voorzitter: Uw tijd was om.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik wou nog zeggen dat Diest ook een mooie locatie is om op vakantie te gaan.

De voorzitter: Nee, nee, uw tijd was gewoon om.

De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik denk dat u zeer goed werk aan het doen bent, dat moeten we ook kunnen zeggen. Ik heb daarnet met minister Somers een debat gehad over chaotische communicatie, maar in dezen zie ik dat er ernstig gewerkt wordt, dat de lokale besturen betrokken worden, dat zij ook in die simulaties mee een rol spelen. Dat is een goed voorbeeld van hoe er gewerkt moet worden.

Onze fractie is ook zeer bezorgd over de impact op het toerisme, de impact op de evenementensector, cultuur, sport, recreatie en alles wat daarrond hangt. Wij vragen al een tijdje duidelijkheid over het noodfonds, dat al een tijd aangekondigd is, maar waar we nog altijd op onze honger blijven zitten. Wanneer komt die verdeling? De sector en de mensen vragen daar ook naar.

Ik ben het eens met de collega die zegt dat dit ook nodig is voor perspectief voor de samenleving. Als we een heropstart van de samenleving willen, gaat het er

ook over dat mensen elkaar opnieuw kunnen ontmoeten in bubbels waar ze de afgelopen maanden niet in terechtkonden. Het is dus een goede zaak dat er op een verantwoorde manier mogelijkheden geschapen worden. Ik zou mee de aandacht willen vragen om bij die uitrol de nodige ondersteuning voor de lokale besturen te voorzien, want het zal uiteraard bij hen blijven om de keuze te maken wat er wel of niet kan.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhair Demir: Collega's, dank u wel voor de tussenkomsten. Wij moeten nu twee dingen doen. We moeten dat finaliseren. Vanuit Toerisme Vlaanderen volgen wij dat goed op. Ik wil de professoren en de wetenschappers maar ook de evenementensector bedanken die hebben meegewerkt om tot zo'n instrument te komen. Dat biedt perspectief. Het is inderdaad belangrijk dat we wijkfeesten en straatfeesten maar ook andere kleinere evenementen op een veilige manier kunnen laten heropstarten. Zo geven we opnieuw zuurstof aan die sector en ook aan lokale besturen.

Ik hoor van veel burgemeesters en schepenen van Toerisme de vraag hoe we dat gaan aanpakken. Moeten zij, ja of neen, een evenement goedkeuren? Die bezorgdheid leeft daar enorm. Daarom vond ik het zeer belangrijk dat de VVSG betrokken was bij dat testpanel.

Het instrument zal zeer eenvoudig zijn. Het zal niet te ingewikkeld zijn, want het moet gebruiksvriendelijk zijn. Zodra dat in orde is, en er is een 'go' van de Nationale Veiligheidsraad, kunnen wij perspectief bieden aan de sector, aan de lokale besturen en aan heel veel Vlamingen die er nood aan hebben elkaar op een veilige manier terug te zien. Er is de voorbije weken heel hard gewerkt achter de schermen.

Ik besef heel goed dat de sector het moeilijk heeft. Niet iedereen heeft een beroep kunnen doen op compensatiefonds of hinderpremie. Men zal bekijken hoe we dat zullen aanpakken. Vanuit Toerisme Vlaanderen heb ik sowieso gezegd dat wij voor die sector twee dingen gaan doen. Er is een impulsfonds met financiële middelen om de heropstart van de sector financieel te ondersteunen. En er is ook een garantieregeling, een soort waarborgregeling. Voor een evenement dat kan worden georganiseerd maar op dat moment niet over geld beschikt, kan Toerisme Vlaanderen zich financieel garant stellen. Wanneer het evenement achter de rug is, kan de financiële afrekening gebeuren. Die twee zaken bekijken we. Het noodfonds is vooral bedoeld voor de gesubsidieerde sectoren. Zo is dat afgesproken in de schoot van de Vlaamse Regering. In het kader van de relance achteraf zal er wel het een en ander op tafel liggen. Ik zal de nodige bezorgdheden over de evenementensector mee naar die tafel brengen, met de goedkeuring van iedereen in het parlement.

Cathy Coudyser (N-VA): Als slot wil ik nogmaals mijn dank en appreciatie uitspreken voor de daadkracht, samen met alle betrokkenen die aan deze tool gewerkt hebben. Dat zal een zeer nuttig instrument zijn. En verder is het nu voor de toeristische sector en de evenementensector eerst uitkijken naar de exit. Alles hangt aan alles. Ik ben blij dat u al aangeeft dat er naast het noodfonds ook wordt bekeken hoe deze extra zwaar en extra lang getroffen sectoren kunnen worden geholpen met een garantieregeling en een impulsfonds. Wij hopen dat wij allemaal straks in onze vrije tijd opnieuw in veilige omstandigheden wat bij elkaar kunnen zijn.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het mank lopen van het contactonderzoek naar coronabesmettingen

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het opsporen, testen en isoleren van mensen die besmet zijn met het coronavirus

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, testing, tracing en isoleren zijn de drie belangrijkste pijlers van onze exitstrategie. Het is onbegrijpelijk dat dit, na de opstart bijna drie weken geleden, nog altijd niet op punt staat. Ik wil dit aan de hand van een paar voorbeelden schetsen.

'Contactonderzoekers hebben niet altijd het juiste telefoonnummer.' 'Er is slechte doorstroming van informatie.' 'Contactonderzoekers die mensen opbellen die negatief werden getest.' 'Contactonderzoekers die amper twee telefoons per dag plegen of patiënten zelfs meerdere malen opbellen.' 'Patiënten die de telefoon niet opnemen.'

En wat ik bijzonder erg vind, is dat patiënten pas na vier of vijf dagen worden gecontacteerd. Ik kan u dat aantonen met een voorbeeld, en dat is toch wel bijzonder erg. De korpschef van Brugge zegt: 'Drie agenten besmet met corona. Wij organiseren zelf onze tracing want bij de overheid loopt het stroef.' En als klap op de vuurpijl stelt de Privacycommissie vandaag dat de databank illegaal is.

Minister, hoe zit het nu met dit contactonderzoek? Zal dit op het punt staan als de crisis eenmaal voorbij is?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, op 4 mei is de eerste fase van de exitstrategie van start gegaan. Toen is er ook gestart met het opzetten van een grootschalige contacttracing. Naast maatregelen zoals afstand houden, geen handen geven, hoesthygiëne, is die contacttracing belangrijk om de bestrijding van het virus aan te gaan.

Drie weken later moeten we toch vaststellen dat er nog altijd heel wat hapert aan het systeem. Eerst waren er technische problemen, maar nu blijkt vooral de informatiedoorstroming toch wel een pijnpunt te zijn, terwijl het hele contactonderzoek daarmee staat of valt. Ik verwijs onder meer naar de doorstroming van informatie van bij artsen, labo's en triagecentra. Daarnaast blijkt ook dat de callcenters die instaan voor de contactopsporing nadat iemand positief is getest, onvoldoende telefoonnummers of foutieve info krijgen via het federale dataplatform. Er zitten ook verschillende dagen tussen de afname van de test en het op gang komen van de contactopsporing, terwijl het natuurlijk cruciaal is dat er zo snel mogelijk maatregelen kunnen worden genomen als mensen in contact zijn geweest met een besmet persoon. Pas wanneer test en contactopsporing kort op elkaar volgen, wordt vermeden dat intussen weer andere mensen besmet worden. Vandaag lazen we inderdaad ook al over de problemen met betrekking tot het standpunt van de Gegevensbeschermingsautoriteit over de federale databank. Verder blijkt ook dat mensen vaak maar heel weinig contacten doorgeven als ze worden gebeld. En het is ook niet mogelijk om zelf te bellen als men contacten wil doorgeven.

Door de verschillende problemen dreigt het draagvlak bij de bevolking onderuit te worden gehaald. Gisteravond konden we nog horen dat professor Vlieghe wees op de nood aan een grootschalige informatiecampagne daarvoor.

Minister, we weten allemaal hoe belangrijk dat contactonderzoek is. Zonder goede opsporing, testing en isolatie van besmette personen en zonder een sterk draagvlak bij de bevolking, raken we niet uit deze crisis en zullen de maatschappelijke kosten, zowel op financieel als menselijk vlak, alleen nog maar toenemen.

Minister, welke zijn de oorzaken van de problemen met contacttracing? Op welke manier kunnen die worden verholpen zodat we kunnen komen tot een vlot en efficiënt systeem?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Voorzitter, laat mij misschien eerst en vooral zeggen dat de belangrijkste reden waarom er een beperkt aantal op te bellen personen zijn, het beperkt aantal besmette personen is. Vandaag waren het er 137 in België, waarvan 90 in Vlaanderen. Toen het hele proces is opgestart, toen hier in dit parlement is gevraagd of er genoeg volk was om dat te kunnen doen – 1200 personen in Vlaanderen, 2000 in België –, ging men uit van 1000 bevestigde gevallen. Vandaag zitten we op 15 procent daarvan. Dat betekent dat de werklast 15 procent is van datgene wat we maximaal zouden moeten inzetten volgens datgene wat Philippe De Backer en zijn consultancybureaus ons hadden aangegeven.

Maar het kan zijn dat we in de toekomst met meer bevestigde gevallen zullen zitten. Dan is het een goede zaak dat we mensen hebben die vandaag niet aan het traceren zijn, maar dat morgen wel kunnen doen.

Dat wil niet zeggen dat er geen problemen zijn en dat er geen leerproces is, want dat is het zeker en vast. Ik heb dat ook van in het begin aangegeven. Een eerste leerproces betreft de telefoonnummers. Dat is inderdaad een probleem. Niet iedereen die gecontacteerd wordt en namen doorgeeft, heeft die telefoonnummers. Daar moeten we dus op werken, en dat gebeurt ook. Het consortium heeft afgesproken dat bijvoorbeeld ook de mutualiteiten de contactgegevens, de telefoonnummers van hun leden waarover ze beschikken, kunnen overmaken om op die manier heel snel te kunnen bellen.

Ten tweede, was de datadoorstroming aanvankelijk een groot probleem bij de labo's, in de ziekenhuizen en bij de artsen. We zien dat bij de huisartsen, die schitterend werk doen, er een aantal zijn die nog beter volledig de gegevens kunnen doorgeven, zoals de telefoonnummers, zodat er sneller geageerd kan worden. Daar moeten we ook verder op werken.

Ten derde zien we dat het systeem een eenwegsysteem is. Men kan dus gebeld worden, maar men kan niet terugbellen als men een gemiste oproep heeft.

De voorzitter: Minister, ik moet u even onderbreken.

Mevrouw Meuleman, wat u nu doet, is niet conform de afspraken. We hadden gezegd: na de schorsing na de actuele vragen. Het spijt me. *(Opmerkingen van Elisabeth Meuleman)*

Minister Beke, gaat u verder.

Minister Wouter Beke: Men moet dus niet alleen gebeld kunnen worden, maar ook kunnen terugbellen. Dat is ook een werkpunt dat vanmorgen op de IMC aan bod is gekomen en er zal op gewerkt worden.

Het is ook een leerproces wat de kwaliteit van de telefoongesprekken betreft. We hebben ongeveer 450 mensen in de callcenters, van wie een derde actief is. De anderen worden ingezet in opleidingen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de telefoongesprekken verbeterd kan worden. Dat is hier vorige week aan bod

gekomen en ook in de commissie. Dat is een terecht werkpunt, en daar wordt ook werk van gemaakt.

Een informatiecampagne is ook belangrijk, want mensen moeten vertrouwen hebben in het systeem. We zullen dat doen met een informatiecampagne. Het is belangrijk dat iedereen vertrouwen heeft en dat iedereen ook weet dat de privacy gerespecteerd zal worden. Keer op keer in dit parlement, in de commissie en de plenaire vergadering, heb ik dat aan bod gebracht. Deze gegevens worden voor niets anders gebruikt dan voor contactopsporing.

Meneer Sintobin, u zegt dat de korpschef van Brugge geen vertrouwen heeft in het systeem. De korpschef van Brugge heeft datgene gedaan wat hij moest doen, namelijk: wanneer er een vermoedelijk besmet geval is, moet hij de bedrijfsgezondheidsdienst van het politiekorps contacteren. Waarom heeft hij dat gedaan? Omdat die agenten betrokken waren in een geheim gerechtelijk onderzoek en omdat hij het niet opportuun vond dat die informatie en die contactpersonen aan derden zouden worden doorgegeven. Dat is een juiste reflex geweest. Wanneer er een vermoedelijk besmet geval is in een woonzorgcentrum, dan wordt de CRA-arts gecontacteerd. Wanneer er in een school een vermoedelijk besmet geval is, dan wordt de CLB-arts gecontacteerd. Wanneer er in een bedrijf iemand vermoedelijk besmet is, dan wordt er contact opgenomen met de arbeidsgeneeskundige dienst. Dat is de normale manier van werken en ook de juiste manier van werken.

Dat er in een aantal gevallen nog een te lange periode zit tussen de detectie van de besmetting en het opsporen, is een juiste zaak. Dat is een verbeterpunt waaraan we moeten werken en waaraan gewerkt zal worden met alles wat ik net heb opgesomd.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor de toelichting bij de pijnpunten. Drie weken na de opstart van een dergelijk systeem, waarvan de kostprijs gekend is en in een crisis waarin we nu zitten, nog altijd spreken van een leerproces, lijkt mij van het goede te veel. We zijn op het moment gekomen waarop het systeem perfect zou moeten werken. U zegt dat de contactonderzoekers minder moeten bellen omdat er minder besmettingen zijn. Dat klopt en dat is ook logisch. Ik ben ook blij dat er minder besmettingen zijn, maar het is toch niet normaal – blijkbaar hebt u met Brugge contact opgenomen – dat mensen pas vier of vijf dagen later gecontacteerd worden door de contactopspoorders, waardoor het risico op verdere besmetting doorgaat.

U bent hier niet op ingegaan. Minister, ik zou u willen vragen om, ten eerste, ervoor te zorgen dat het systeem wél werkt na drie weken, zeker wat betreft het contact opnemen met besmette patiënten. Dat zou eigenlijk moeten gebeuren binnen de één à twee dagen. Dat kan toch niet zo moeilijk zijn?

De voorzitter: Goed, collega.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik vind verder ook dat u niet te veel moet verwijzen naar de huisartsen. Zij staan in de eerste lijn en hebben een heel moeilijke opdracht. Ik ben zelf gecontacteerd geweest. Daarover zult u van mij geen verkeerd woord horen.

Maar ik wil u wel nog vragen wat er gebeurt met dat contactonderzoek wanneer blijkt dat de databank illegaal is. Dat zal toch een impact hebben op het contactonderzoek in het algemeen?

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden.

Mijnheer Sintobin, ik heb er wél veel begrip voor dat het een leerproces is. Het is iets dat nog nooit eerder is gebeurd. Er moet een heel grootschalige operatie

worden opgezet. Het komt er dan natuurlijk op aan om zo snel mogelijk maatregelen te nemen die het systeem bijsturen waar nodig. U hebt daarin een aantal elementen overlopen – terecht, denk ik.

Het was inderdaad een moeilijke inschatting van het aantal personen dat zou moeten worden gecontacteerd. Dat blijkt nu ook uit de cijfers. Maar gelukkig was het in de goede richting en niet omgekeerd, dat er een onderschatting zou zijn gebeurd.

Ik ben ook heel tevreden dat er een grote informatiecampagne komt. Die oproep, onder meer van professor Vlieghe, was heel terecht. Dat draagvlak bij de bevolking moet er zijn.

Niet alleen het opsporen van contacten is van belang, maar ook wat er nadien gebeurt met de mensen die worden opgebeld door die speurders. Het risico van een quarantaine voor veertien dagen, ook als men niet ziek is, weegt bij veel mensen zwaar door. Dat is wat we horen. Mensen krijgen dan te maken met inkomensverlies. Die gevolgen kunnen er zelfs mee de oorzaak van zijn dat andere mensen contacten niet durven doorgeven.

De voorzitter: Collega, kunt u afronden?

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, kunnen versnelde en herhaalde testings of serologische tests daarbij een hulpmiddel zijn?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, we zijn het er allemaal over eens dat dit systeem goed en efficiënt moet werken. Waarom? Omdat we allemaal, denk ik, hopen dat we bij een nieuwe opstoot van het virus niet opnieuw in een lockdown moeten gaan. Want de impact van zo'n lockdown is toch wel zeer ingrijpend, zowel economisch als maatschappelijk. We hopen dat we dat met dit systeem kunnen vermijden.

Natuurlijk moet het systeem goed werken. Maar, collega Sintobin, we horen het: de mensen moeten hier ook wel echt aan meewerken. De mensen moeten durven gegevens doorgeven, zodat het systeem ook kán werken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, dat er bij de tracing nog veel problemen zijn, is toch wel een understatement. Ik heb uw presentatie voor de commissie Welzijn nog eens bekeken. De slides over tracing zijn toch allesbehalve geruststellend. Er wordt te weinig getracet. Wie in quarantaine wordt geplaatst, wordt amper opgevolgd. En in een op de zeven gevallen kan het bezoek van een field agent niet plaatsvinden wegens – u zei het al – onvolledige of foute gegevens.

Er zijn twee conclusies te trekken uit dat verhaal. Ten eerste, dat tracing toch vooral een kerntaak van de overheid is en dat we die zelf in handen moeten nemen. Ten tweede, dat mensen die gebeld worden in het kader van het tracing-onderzoek, perspectief en opvolging nodig hebben.

Ik ben heel blij dat u die informatiecampagne aankondigt. Maar ik heb nog een bijkomende vraag. Emmanuel André riep ook op om iedereen die getracet en gecontacteerd wordt, te testen. Is dat een piste waarover u wilt nadenken en vanuit Vlaanderen wilt opvolgen? Als op dag negen dan bijvoorbeeld uit een test blijkt dat die mensen niet positief zijn, mogen ze ook onmiddellijk uit quarantaine. Want ik denk dat dat voor vele mensen een moeilijk vooruitzicht is.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, een tijdje geleden zei minister-president Jambon in de krant dat we geen potje aan het maken zijn van de contacttracing. Ondertussen wordt het met de dag moeilijker om dat te geloven.

De problemen zijn al genoemd. We hebben vandaag onvoldoende telefoonnummers. De gegevens komen slecht door naar de callcenters. De dekkingsgraad van de ziekenhuizen en de huisartsen bedraagt amper 60 procent. Er gebeuren heel veel foutieve telefoontjes en huisbezoeken. Er zijn langs de ene kant dus duidelijk nog altijd grote problemen met de datasystemen die dat moeten rondkrijgen. En aan de andere kant zien we een merkwaardig laag aantal hoogrisicocontacten die worden doorgegeven en veel te korte telefoontjes. En dat duidt er allemaal op dat de contacttracers door die private firma's veel te gebrekkig worden opgeleid.

We horen van contacttracers die pas volgende week hun eerste opleiding zullen krijgen, terwijl ze nu al aan het werk zijn. Er is dus duidelijk een probleem met hoe die contacttracing in handen wordt genomen. Als ik dat vergelijk met hoe we bij onze praktijken van Geneeskunde voor het Volk werken: daar nemen we de tijd, we geven vertrouwen en we krijgen snel een terugkoppeling. We zien dat dat werkt. Dat mankeert hier vandaag volledig.

Minister, u had het over leerprocessen. Ik vraag mij af waarom u in het begin van dat leerproces niet hebt gekeken naar de buitenlandse voorbeelden, waar er goed wordt gewerkt. En waar wordt er goed gewerkt? Waar er gewerkt wordt met publieke instanties en met gezondheidscentra dicht bij de mensen. Waarom bent u niet vertrokken vanuit uw eigen publieke diensten en van de gezondheidscentra die er zijn in de wijken die de mensen kennen? Dat zou veel efficiënter verlopen zijn.

Minister Wouter Beke: Collega's, een aantal vragen vereisen duidelijke antwoorden. Alleen zijn dit parlement en deze minister niet bevoegd voor alle elementen van die antwoorden. Op het ogenblik dat binnen de interministeriële conferentie werd afgesproken dat we de manuele contacttracing zouden doen, hebben de federale vertegenwoordigers gezegd dat zij voor het juridische kader zouden zorgen. Er is gevraagd naar de logistieke problemen die er daarrond zijn. We hebben daar vanmorgen ook over gesproken. De vertegenwoordigers van de federale overheid hebben gevraagd dat de regio's hen zouden helpen om te kijken hoe dat probleem nu verder kan worden opgelost. Dat zullen we de komende dagen dus ook verder bekijken.

Mevrouw Goeman, over die veertien dagen en de opmerking van Emmanuel André, waar ook collega Schryvers naar heeft verwezen: ik ben het daar 200 procent mee eens. Ik heb dat vorige week gezegd op de interministeriële conferentie, en ook in de commissie. Ik heb dat ook vandaag opnieuw gezegd. Ik vind dat veertien dagen in quarantaine plaatsen te lang is. Ik vind dat dat een week zou moeten kunnen, en dat men na een week opnieuw zou moeten kunnen testen. Ik heb vandaag opnieuw gevraagd dat we daar zeer binnenkort een beslissing over zouden kunnen nemen. Ik ben het dus eens met Emmanuel André op dat vlak. Ik heb het gevoel dat verschillende collega's het daarmee eens zijn. Ik hoop dat we daar ook snel een beslissing over kunnen nemen. Ik denk dat dat bijdraagt aan het geven van vertrouwen om te zeggen met wie je in contact bent geweest. En u hebt helemaal gelijk: alles begint natuurlijk met vertrouwen. Mensen moeten het vertrouwen hebben, omdat het in hun eigen belang is. We komen van een collectieve lockdown. Ik denk dat er niemand is die ernaar uitkijkt om weer stappen achteruit te moeten zetten. En dus moeten we kijken hoe we stappen vooruit kunnen zetten. Dit is daar een belangrijk element van – niet het enige, maar wel een belangrijk element.

Een ander belangrijk element, waarover we op dit ogenblik aan het nadenken zijn, is het 'virus resurgence management': hoe kunnen we ervoor zorgen dat

wanneer er uitbraken zijn, we dan doelgericht kunnen optreden, om te vermijden dat we weer een heel land of een hele deelstaat daarmee moeten confronteren? Dat zal een werk zijn voor de volgende periode. We zijn daar op dit ogenblik over aan het nadenken en een aantal schema's voor aan het uitwerken.

Dan kom ik bij de manuele tracers. Het federale platform heeft een aantal mankementen. Niet alle telefoonnummers staan daarop. Maar of dat nu een ambtenaar of een private firma zou zijn geweest, men wordt met dezelfde problemen geconfronteerd. En dus moeten we bekijken hoe we er maximaal voor kunnen zorgen dat al die telefoonnummers erop staan. En het zijn niet alleen de callcenters. Ook in de callcenters zitten mensen van de mutualiteiten. Maak er dus geen ideologisch debat van, of de een het beter zou kunnen dan de andere. Ik denk dat iedereen dat doet. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Het feit dat we nu met overcapaciteit zitten, geeft ons de kans om diegenen die het vandaag niet moeten doen, in een leerproces te stoppen, om ervoor te zorgen dat we dat nog beter kunnen aanpakken en dat we daar elke dag uit kunnen leren.

U spreekt over buitenlandse voorbeelden, mijnheer D'Haese. Hoeveel landen zijn er op dit ogenblik bezig met contacttracing? *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

U hebt twee landen opgenoemd. Er zijn er wel een paar meer in de wereld. Wij kijken ook naar de voorbeelden in het buitenland. Maar ik kan u zeggen dat bijvoorbeeld Groot-Brittannië beslist heeft om die contacttracing nog wat uit te stellen. En ik kan zo nog een aantal landen aanhalen. Maar voor mij zijn dat geen voorbeelden. Wij hebben ons geëngageerd. Wij hebben ons als deelstaat vooral geëngageerd om ervoor te zorgen dat de capaciteit die nodig is om die contacttracing te doen, er is. En die is er vandaag.

Is er vandaag overshooting? Ja. Is dat erg? Eigenlijk niet, want als we morgen met een uitbraak zitten en meer volk nodig hebben, hebben we een probleem. Ik herhaal nog eens dat dit is berekend op duizend besmettingen per dag en gemiddeld vijftien contacten. We leren daar vandaag uit dat we met een lage besmettingsgraad zitten en dat de mensen zich zeer goed aan de regels houden en gemiddeld geen vijftien contacten per dag hebben. Dat is een zeer goede zaak. Ze voelen zich bewust van en verantwoordelijk voor wat te gebeuren staat. Dat is de realiteit.

Er zijn een aantal mensen die meer vertrouwen in het systeem zouden moeten kunnen hebben. Ik zou iedereen, meerderheid en oppositie, willen oproepen om daar samen vertrouwen in te hebben. In de mate dat wij dat vertrouwen uitstralen, zullen de mensen hier ook vertrouwen in hebben. In de mate dat wij daar wantrouwen tegenover plaatsen, kunnen we nog veel publieke campagnes organiseren, maar dat zal eigenlijk niets bijbrengen. Laten we daar vertrouwen in hebben en laten we ervoor zorgen dat de inwoners dat vertrouwen ook kunnen hebben, want dan zullen we veel stappen vooruit kunnen zetten.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik wil drie puntjes naar voren brengen.

Gisteren heeft de burgemeester van Brugge, trouwens een partijgenoot van u, tijdens de vergadering van de gemeenteraad gesteld dat de contacttracing heel stroef verloopt. Hoe kunt u dan willen dat de bevolking vertrouwen heeft in dat contactonderzoek?

Het eerste deel van uw antwoord bewijst eigenlijk dat het contactonderzoek besmet is, als ik dat woord mag gebruiken, door de Belgische ziekte. Het is eigenlijk een afspiegeling van onze ingewikkelde staatsstructuur en er zijn geen homogene bevoegdheidspakketten die ervoor kunnen zorgen dat we met een goed werkend contactonderzoek aan de slag kunnen gaan.

Mijn laatste punt is voor straks. We willen het contactonderzoek door middel van amendementen in die onderzoekscommissie krijgen.

Katrien Schryvers (CD&V): Wat we allemaal met zekerheid weten, is dat een goede contactopsporing, gecombineerd met een brede testing, een succesfactor is voor de terugdringing van het virus. Slechts zo kunnen we het virus onder controle houden en nieuwe grote haarden voorkomen. We moeten er samen voor zorgen dat het systeem van contact tracing goed werkt en dat mensen er vertrouwen in hebben en eraan willen meewerken. Dat is een oproep over alle bevoegdheidsniveaus heen. Alleen zo kunnen we ervoor zorgen dat dit een maximaal effect zal hebben.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, zou ik mogen vragen dat u de vergadering even schorst en dat u het Uitgebreid Bureau even zou willen samenroepen?

De voorzitter: Ik stel voor dat we binnen vijf minuten met het Uitgebreid Bureau samenkomen in de Antoon Van Dyckzaal.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen – 332 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik zou bij motie van orde willen vragen om een voorstel van resolutie over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen bij hoogdringendheid op de agenda te plaatsen.

De voorzitter: Ik dacht al dat u het vergeten was. Dat is misschien de reden waarom mevrouw Meuleman hier daarnet binnenkwam?

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik ben met allerlei andere dingen bezig geweest. U wilt het niet weten. (*Gelach*)

De voorzitter: Eigenlijk toch wel, mijnheer Rzoska. (*Gelach*)

Vindt u het goed dat we ons straks uitspreken over uw voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

Zoals net afgesproken, verwacht ik de leden van het Uitgebreid Bureau binnen vijf minuten in de Antoon Van Dyckzaal.

– De vergadering wordt geschorst om 16.31 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.12 uur.

THEMADEBAT over de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en over het uitzetten van een postcoronatraject – 1 (2019-2020)

Oprichting van een commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, ik kan u meedelen dat het Uitgebreid Bureau zonet heeft beslist om, conform artikel 78 van het reglement, een themadebat te houden met het oog op de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en het uitzetten van een postcoronatraject.

Om dit themadebat voor te bereiden, wordt een Commissie ad hoc voor de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en voor het uitzetten van een postcoronatraject opgericht, die een maatschappelijke beleidsnota zal opstellen die, naast de probleemstelling, een langetermijnvisie inhoudt en verduidelijkt wat men in de lopende zittingsperiode hieraan wil doen.

Wat de opdracht van de commissie ad hoc betreft: de commissie zal hoorzittingen organiseren waarbij experts en vertegenwoordigers van de diverse betrokken sectoren aan het woord komen.

Met het themadebat wordt beoogd om enerzijds een evaluatie op te maken van de voorbije coronacrisisperiode, met als bedoeling hieruit de nodige lessen te trekken voor de toekomst, en anderzijds eerste aanzetten te geven voor een traject post corona. Het gaat niet om een onderzoekscommissie die individuele verantwoordelijkheden wil vastleggen of sanctioneren. De bedoeling is uit te maken welke maatregelen op middellange en lange termijn moeten worden genomen om de veerkracht van onze Vlaamse samenleving te verhogen, zodat we beter gewapend zijn tegen soortgelijke crisissituaties, en om voor de langeretermijnexit uit de coronacrisis de juiste aanbevelingen te doen.

Wat de samenstelling van de ad-hoccommissie betreft: de commissie zal, zoals de vaste beleidscommissies, bestaan uit vijftien vaste en vijftien plaatsvervangende leden en eventueel een toegevoegd lid. Conform de geldende regels van de evenredige vertegenwoordiging komt het voorzitterschap toe aan de Groenfractie, het eerste ondervoorzitterschap aan de N-VA-fractie en het tweede ondervoorzitterschap aan de sp.a-fractie. Er wordt voorgesteld om de leden in de plenaire vergadering van volgende week te verkiezen.

Wat de duur van de opdracht van de ad-hoccommissie betreft: de werkzaamheden van de commissie worden afgerond ten laatste tegen eind december 2020, zodat ten laatste in januari 2021 een plenair themadebat kan worden gevoerd over de opgestelde maatschappelijke beleidsnota en de moties die daarover aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. Het Uitgebreid Bureau kan beslissen om de opdracht van de ad-hoccommissie te verlengen.

Wat de samenloop met de werkzaamheden van de vaste beleidscommissies betreft: het is niet de bedoeling dat de ad-hoccommissie de werkzaamheden van andere commissies doorkruist. Vragen om uitleg worden in de gewone commissies behandeld, ook al zijn ze coronagerelateerd.

Collega's, ik heb zeer duidelijk de beslissing van het Uitgebreid Bureau voorgelezen. Die wordt ook geacteerd in het Woordelijk Verslag.

Collega D'Haese, dan richt ik me tot u: handhaaft u in deze omstandigheden uw motie tot oprichting van een onderzoekscommissie? Dat is uw volste recht, voor alle duidelijkheid, maar ik stel u gewoon de vraag.

Jos D'Haese (PVDA): Ja, die handhaaf ik.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zou toch willen opmerken dat de beslissing van het Uitgebreid Bureau niet eenparig is genomen. Ik wil dat ook even verduidelijken. Onze fractie heeft zich daartegen verzet, om een aantal voor de hand liggende juridisch-procedurele, maar ook politieke redenen. Die wou ik toch even toelichten.

Een ad-hoccommissie heeft een heel specifieke taak en bevoegdheid. Die staat overigens goed uitgelegd in ons reglement en ook op de website van het Vlaams Parlement. Ik lees even voor: "Een commissie ad hoc is een commissie van parlementsleden die twee functies kan hebben: een commissie ad hoc kan een themadebat voorbereiden, door een maatschappelijke beleidsnota te schrijven (...)" Dat is wat men hier blijkbaar gaat doen. Ik vervolg: "(...) een commissie ad hoc kan samengeroepen worden in een periode dat het parlement in reces is, om een dringend probleem te bespreken."

Het grote verschil met een onderzoekscommissie, voorzitter, is dat deze inderdaad onderzoeksrecht heeft en dus onderzoeksdaten kan stellen zoals een onderzoeksrechter dat ook kan. Het grote verschil met een ad-hoccommissie is dat een ad-hoccommissie vrijblijvend is. Wie daar gehoord of uitgenodigd wordt, die hoeft niet eens te komen, die kan ook gewoon verstek laten gaan en afwezig zijn. Dat is niet het geval voor een onderzoekscommissie. Daar dienen de personen die uitgenodigd worden, ook te verschijnen alsof ze voor een onderzoeksrechter verschijnen. Men kan zich daar niet aan onttrekken, er is geen vrijblijvendheid. Personen die gehoord worden, moeten onder ede verklaringen afleggen. Dat is heel wat anders dan in een commissie ad hoc, waar men zomaar iets kan komen vertellen; men wordt daar achteraf niet verantwoordelijk voor gehouden, ook niet voor de rechter, indien men daar liegt of fantaseert.

Ik wil erop wijzen dat een onderzoekscommissie documenten kan opeisen zoals een onderzoeksrechter dat kan. Documenten, allerlei rapporten, zaken die niet aan de oppervlakte komen, kunnen door een onderzoekscommissie bovengespit worden. De administratie, wie dan ook, is verplicht om die documenten uiteindelijk aan de onderzoekscommissie ter beschikking te stellen. Dat is niet het geval voor een ad-hoccommissie die, ik herhaal, volledig vrijblijvend is en ter zake geen enkele juridische, technische of procedurele bevoegdheid heeft.

Ik begrijp niet waarom men hier nu aandringt op een ad-hoccommissie. Of ik begrijp het wel: men streeft naar vrijblijvendheid. Men wil geen verantwoordelijkheden vastleggen voor al wat fout is gelopen. En dat er heel veel fout is gelopen, dat hebben we de voorbije weken en twee en halve maand hier kunnen vaststellen in de ontelbare vragen en opmerkingen. Ook deze namiddag nog waren er vragen over de communicatie van de regering, over het woonzorgcentrabeleid, over het heropenen van de scholen en noem maar op.

Er is zoveel fout gelopen dat er zelfs sprake kan zijn van criminele verantwoordelijkheid in dezen. Vergeet niet dat het hier gaat over duizenden doden. Duizenden doden! Meer dan vijfduizend doden alleen al in de woonzorgcentra: is dat geen onderzoekscommissie waard? Als dat geen onderzoekscommissie waard is, dan weet ik het niet meer! Dan vraag ik me af waar we ooit nog in dit parlement een onderzoekscommissie voor gaan oprichten. We eisen dus een onderzoekscommissie. We eisen dat een commissie tot stand kan komen met de volledige

bevoegdheid van een onderzoeksrechter, waar getuigen onder ede verplicht hun verklaringen moeten komen afleggen, waar onderzoeksdadens gesteld kunnen worden, waar afgestapt kan worden, ter plaatse desnoods, waar documenten en verslagen kunnen worden opgeëist. Kortom, we moeten doen wat we moeten doen in dit parlement, na alle problemen die we tijdens deze coronacrisis hebben meegemaakt.

Ik heb de indruk dat de meerderheid daarin blijkbaar gesteund wordt door een deel van de oppositie. Groen is tevreden want ze krijgen het voorzitterschap van de commissie, sp.a loopt ook mee aan het handje van de meerderheid, wellicht in de hoop ooit nog eens in een Vlaamse Regering aan bod te mogen komen, en heeft zich uiteindelijk laten omkopen om toch geen onderzoekscommissie tot stand te laten komen en het op de lange baan te schuiven, want uiteindelijk zal pas eind december 2020 de ad-hoccommissie haar onderzoek afronden, of haar commissiewerk, want een onderzoek zal het nooit worden, waarna ergens in 2021 een themadebat zal volgen. Stel u voor, het zoveelste themadebat! Al zijn het de fietspaden of het aanplanten van meer groen in de steden, dat soort belangrijke maar in vergelijking met corona futiele problemen, dat is het hier niet. Dit is een fundamenteel probleem dat onze samenleving gedurende maanden en misschien zelfs jaren heeft en zal bezighouden met duizenden doden die voor een stuk het gevolg zijn van het wanbeleid en het niet-functioneren van een aantal mechanismen door de verantwoordelijkheid van politici en anderen.

We zullen en moeten dat kunnen vaststellen met een onderzoekscommissie. Dat kan niet, dat wordt nu allemaal weggemoffeld in de doofpot van een ad-hoccommissie. Ik ben beschaamd Vlaams Parlementslid te zijn. Wij gaan niet mee in deze beslissing, wij gaan hier onze goedkeuring niet aan verlenen en wij zullen op onze beurt een voorstel indienen voor de oprichting van een onderzoekscommissie.

MOTIE van Jos D'Haese tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra – 330 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

Dames en heren, aan de orde is de motie van Jos D'Haese tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra.

De bespreking is geopend.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

U krijgt vijftien minuten om uw motie toe te lichten.

Jos D'Haese (PVDA): Dank u, voorzitter. Heel fijn dat ik nu ook mee mag discussiëren over mijn eigen voorstel. Dit is een heel grappige, een heel vreemde visie op democratie, op de democratische werking van het parlement. Als er een moeilijk thema op tafel komt, leggen we de zitting stil, schorsen we de debatten en trekken we alles naar de achterkamers. Ik vind dat een heel rare manier om hiermee om te gaan. (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

Schandelijk om te doen? Wat ik heb gedaan, is volgens de regels van dit parlement, volgens het reglement van dit parlement. Ik heb op de juiste manier gevraagd naar een onderzoekscommissie. Wij hebben het recht om hier op een correcte manier een debat over te hebben, in plaats van eerst op een plek waar alle partijen mogen meedoen behalve degene die de motie zelf heeft ingediend, het allemaal samen op een akkoordje te gooien. Ik vind dat een heel vreemde...

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de heer D'Haese maakt er een grapje van. De reglementen zijn wat ze zijn. De huishoudelijke reglementen van dit parlement kennen we allemaal. Dat is allemaal democratisch tot stand gekomen en dat wordt precies allemaal gevolgd tot in de puntjes. Ook de vergadering van het Uitgebreid Bureau zoals het daarnet is gelopen, is helemaal reglementair. Dat u daar niet bij hoort, collega, – dat zal misschien in de toekomst anders zijn – dat heeft te maken met de numerieke sterkte van uw partij in dit halfroond.

Jos D'Haese (PVDA): Wees maar gerust dat we er in het vervolg bij zullen zijn. Natuurlijk is dat volgens de regels maar dat wil niet zeggen dat het een correcte manier is om aan politiek te doen, mijnheer Vandaele.

Over de fond van de zaak: het is nu het moment om te gaan onderzoeken wat er echt is misgelopen in de woonzorgcentra. Maar er is goed nieuws, en dat is dat de eerste golf op zijn einde loopt. Vandaag heeft Steven Van Gucht gezegd dat we waarschijnlijk aan het einde van de oversterfte zijn. Dat wil zeggen dat we attent moeten blijven, dat we oplettend moeten blijven, dat we voorzichtig moeten blijven en dat we moeten zorgen dat de contact tracing beter loopt dan hoe die vandaag loopt.

Maar dat wil ook zeggen dat het nu het moment is om te gaan evalueren wat er is misgelopen en hoe we gaan zorgen dat diezelfde fouten niet herhaald worden. Als we terugkijken op wat er gebeurd is, dan zien we dat er zich een drama heeft afgespeeld in de woonzorgcentra. Meer dan de helft van de overlijdens is te betreuren in de woonzorgcentra. Heel veel mensen vragen zich af hoe dat in godsnaam mogelijk is geweest, hoe het mogelijk is dat onze ouderen zo in de steek zijn gelaten. Er zijn heel ernstige vragen te stellen bij de aanpak op het vlak van het voorzien van beschermingsmateriaal, op het vlak van het op gang brengen van de testing, op het vlak van de ondersteuning van het personeel in de woonzorgcentra, dat keihard zijn best gedaan heeft maar er veel te vaak alleen voor stond, op het vlak van de rapportering van de oversterfte waar nog altijd vraagtekens bij zijn en bovendien heel sterk over de manier waarop er overlegd is, of beter gezegd niet overlegd is, met de mensen op het terrein en hoe er zo kostbare tijd is verloren gegaan.

Het is belangrijk dat de waarheid daarover naar boven komt, dat de politieke verantwoordelijken en de politieke fouten daarover worden uitgezocht. Daarvoor hebben wij een grondig onderzoek nodig. Er zijn verschillende partijen in dit parlement die al gevraagd hebben om zo een onderzoekscommissie. Mijnheer Van Rompuy, daarom verwondert het mij enigszins dat u onze vraag niet onmiddellijk steunt, aangezien uw voorzitter al heeft gezegd dat hij er ook vragende partij voor is. Nu is het moment om dat onderzoek te voeren. Dat is iets anders dan een ad-hoccommissie oprichten om themadebatten te houden.

Wij willen een onderzoekscommissie met de bevoegdheden van een onderzoeksrechter om onderzoeksdaden te kunnen stellen. Dat is nodig want de parlementsleden van de commissie Welzijn, of die nu van de oppositie of van de meerderheid zijn, zullen het allemaal met mij eens zijn dat men de afgelopen weken en maanden tegen de muren opliep omdat er geen antwoorden kwamen op de vragen die gesteld werden. Men ging in heel grote bochten rond de moeilijke vragen heen. Net daarom hebben wij een onderzoekscommissie nodig, en niet een zoveelste commissie waar de minister rond te vragen kan fietsen zolang hij wil. Wij moeten documenten kunnen opvragen, wij moeten mensen onder ede kunnen ondervragen. Er zijn ernstige fouten gemaakt en de waarheid daarover moet naar boven komen.

Ik begrijp dat de meerderheidspartijen schrik hebben van zo'n onderzoekscommissie. Jullie hebben blijkbaar liever dat er een aantal potjes gedekt blijven. Jullie

hebben terecht schrik, denk ik. Wij zullen in elk geval blijven graven, wij zullen die onderste steen bovenhalen en hem omdraaien. Wij willen weten wat er is misgelopen. Wij willen weten wie er verantwoordelijk is. Niet om te sanctioneren, want ik weet niet waar het vandaan komt dat een onderzoekscommissie dient om te sanctioneren. Neen, een onderzoekscommissie dient om te onderzoeken. Ik vind het bijzonder vreemd dat men weigert om zo'n onderzoekscommissie aan te stellen, gewoon omdat men er in het verleden wel al voorstander van is geweest, en hoewel het overduidelijk is dat er zware fouten zijn gemaakt en dat die onderzocht moeten worden. Dat is iets anders dan er een themadebat over te houden.

Ik vind het zeer jammer. Ik neem aan dat de meerderheidspartijen de motie niet zullen steunen, tenzij misschien CD&V, want wie weet komt er nog een verrassing uit de bus en houdt de partij zich toch aan de zaken die ze eerder in de media heeft verklaard.

Ik zal ook maar meteen mijn gedacht over de commissie ad hoc geven. Dat kan een instrument zijn om ons te helpen om die onderste steen boven te halen, dus we zullen dat voorstel steunen, maar het is overduidelijk dat die niet dezelfde inzet heeft en dezelfde mogelijkheden geeft als een onderzoekscommissie, en dat laatste is wat we vandaag nodig hebben.

Ik zal ook een korte toelichting geven over de amendementen van het Vlaams Belang. Ik denk dat er effectief ook onderzoeken nodig zijn naar de bredere aanpak van corona en naar de contacttracing. Ik denk echter niet dat we dat op dezelfde hoop moeten gooien als het onderzoek naar de woonzorgcentra. Dat is een heel specifiek probleem, want meer dan de helft van de sterfgevallen valt daar te betreuren. Daar zijn grote fouten gebeurd. Ik denk dat we dat als pakket, als geheel moeten behandelen. Dus we zullen niet voor de amendementen van het Vlaams Belang stemmen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik ben uitermate verbolgen over de manier waarop de twee extremistische partijen hier intentieprocessen in het rond strooien. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Hoe hier een schijn van geheimdoenerij wordt opgehangen. Hoe hier geschermd wordt met de democratie, alsof het nalaven van een reglement achterkamertjespolitiek zou zijn. U moet beschaamd zijn. Het reglement is geen doorslagge van het Communistisch Manifest, dat is heel jammer voor u, maar daarom hoeft u het niet in de vuilnisbak te gooien. Het is exact dat reglement, mijnheer D'Haese, dat u het recht en de mogelijkheid geeft om hier uw vraag te stellen en om uw toelichting te houden. Ik eis dus een beetje meer respect voor de regels van dit huis en voor alle parlementsleden, over de oppositie en meerderheid heen, die dag in dag uit voor de democratie vechten.

Uw populistische vuilspuiterij zal mij nooit weerhouden om de waarheid en de rede te zoeken. Ja, om de waarheid en de rede te zoeken. In het voorstel dat hier is gedaan, staat heel fair dat wij alles willen onderzoeken en zicht willen krijgen op hoe die crisis is aangepakt, op wat er fout is gelopen en wat er goed is gegaan, en welke lessen wij daaruit kunnen leren. Er staat in, mijnheer Dewinter, dat als blijkt dat we bepaalde informatie niet kunnen krijgen, als blijkt dat sommige mensen die we absoluut willen horen niet komen opdagen, we nog altijd punctueel en over een aantal specifieke thema's een onderzoekscommissie kunnen oprichten. Dus, wat wij voorstellen, is een redelijke, verstandige aanpak. En ja, dat is geen bazooka. Ik weet zeker, mijnheer D'Haese en mijnheer Dewinter,

dat als er een mogelijkheid bestond om een inquisitie op te richten, u de eersten zou zijn om dat te doen. Daar past mijn fractie voor. Het is niet omdat wij kritisch zijn dat we zomaar moeten meegaan in uw holle retoriek.

Opnieuw, het voorstel dat de voorzitter vanuit het Bureau heeft gedaan, samen met een aantal oppositiepartijen die ook het document hebben ondertekend, stelt heel duidelijk dat we zicht willen krijgen op de brede problematiek, niet alleen die van de woonzorgcentra. Er kan veel over worden gezegd en er zal veel over worden gezegd. Als blijkt dat er bijkomende initiatieven moeten worden genomen, zullen die worden genomen. Nu moet u mij eens uitleggen waarom dat geen democratisch werk is. Hoe kunnen wij door voor die aanpak te kiezen falen in ons werk als parlementsleden? Maar het bekt natuurlijk beter om meteen met een onderzoekscommissie te komen aanzetten. We kunnen natuurlijk alles juridiseren. We kunnen voor alles onderzoekscommissies oprichten, zodat we alles kunnen opeisen.

De openbaarheid van bestuur, mijnheer Dewinter, staat ons trouwens toe om tal van documenten op te vragen. Ons parlementair controlerecht staat ook toe om dat te doen. Opnieuw, en voor de derde maal voor wie het niet wil horen: in het document staat een engagement dat wij een onderzoekscommissie zullen vragen als dat nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, ik wil voor mijn uiteenzetting graag beginnen met een citaat van mijn collega, Freya Van den Bossche, die op 14 januari minister Beke in de commissie Welzijn ondervroeg over virusbesmettingen omdat er op 7 januari in de pers al berichten waren opgedoken over een onbekend virus dat op de markt in de stad Wuhan 44 mensen een longontsteking had bezorgd. Zij vroeg wat op dat moment het kader was in Vlaanderen om de verspreiding van agressieve virussen te voorkomen en te beperken, welke richtlijnen inzake hygiëne van kracht zijn in de Vlaamse woonzorgcentra om de uitbraak van ziektes en de verspreiding daarvan te voorkomen, of de minister zicht heeft op de naleving van die richtlijnen, en of de Zorginspectie specifiek voor de cases van besmetting in de woonzorgcentra ter plaatse is gegaan om te kijken wat er eventueel is fout gegaan. Op dat moment verzekerde minister Beke mevrouw Van den Bossche dat er duidelijke afspraken en protocollen zijn bij de uitbraak van een besmettelijk virus, dat het Agentschap Zorg en Gezondheid en de Zorginspectie weten wat te doen in een dergelijk geval en meteen ingrijpen. Met andere woorden, alles onder controle.

Daarna is helaas gebleken dat dit niet klopte. We waren compleet niet voorbereid, niet alleen in onze woonzorgcentra maar evenmin in de scholen, het openbaar vervoer enzovoort. Er lagen gewoon geen plannen of draaiboeken klaar, er was geen voorraad van beschermend materiaal. In alle eerlijkheid, collega's, dit is natuurlijk een crisis van ongeziene omvang. Een dergelijke massale uitbraak van een besmettelijk virus hebben we hier in België in decennia niet meer meegemaakt. Ik denk dan ook oprecht dat het te gemakkelijk zou zijn om in het wilde weg stenen beginnen te werpen naar deze of gene over hoe de crisis is aangepakt.

Wat voor ons wel absoluut cruciaal is, is dat we lessen trekken uit de aanpak van de voorbije weken. Waar is het misgelopen? Is er te traag gereageerd? Waar zijn er eventueel fouten gemaakt: op individueel niveau, op structureel niveau? Is er voldoende overlegd? Hoe kan dat beter? Waar zitten de blinde vlekken?

Vandaag zijn de cijfers positief maar een heropflakking van dit vreselijke virus is de komende maanden helaas niet ondenkbaar, om nog maar te zwijgen over het feit dat we in de toekomst helaas nog wel geconfronteerd zullen worden met dergelijke virusuitbraken. En dan moeten we natuurlijk wel voorbereid zijn.

Vandaag ligt hier concreet alvast een motie voor ter oprichting van een onderzoekscommissie naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra. Ik denk dat niemand kan ontkennen dat de situatie daar veel te lang niet onder controle is geraakt en we moeten absoluut weten hoe dat komt, hoe het komt dat meer dan de helft van de doden is gevallen in de woonzorgcentra, hoe het komt dat veel personeel veel te lang is moeten blijven werken zonder beschermingsmateriaal, hoe het komt dat er weken een gebrek is geweest aan allereerste materiaal, hoe het komt dat de testing vaak laat en chaotisch op gang is gekomen, hoe het komt dat er zoveel onduidelijkheid was over de richtlijnen en over de cijfers, hoe het komt dat het zo lang heeft geduurd om een taskforce op de been te brengen terwijl de cijfers al weken alarmerend waren, hoe het komt dat het zo lang heeft geduurd voor mensen met medische expertise werden ingeschakeld in woonzorgcentra waar die expertise vaak ontbrak.

Wij gaan de motie van de PVDA steunen. Ook voor ons moet tot op het bot worden uitgezocht wat daar is gebeurd om in de toekomst op alle mogelijke manier te voorkomen dat deze vreselijke situatie zich nog eens herhaalt.

Ik heb wel een aantal bedenkingen en vragen, mijnheer D'Haese, in eerste instantie over de timing. Jullie willen op 30 september een verslag indienen. Ik ben helemaal akkoord dat we niet te lang kunnen wachten en dat we lessen moeten hebben getrokken tegen wanneer er eventueel een nieuwe uitbraak zou zijn, maar hoe zien jullie dan concreet de timing van de werkzaamheden van die commissie?

Ik heb ook een opmerking over de inhoud. Wat ons betreft, ontbreekt er een cruciale vraag. Jullie willen een onderzoek naar het bezorgen van beschermingsmateriaal, de inzet van personeel, de uitrol van testing van personeel en bewoners, het aantal overlijdens en het overleg met de zorgsector. En dus focussen jullie vooral op wat er is gebeurd toen de uitbraak eigenlijk al een realiteit was in veel woonzorgcentra. Maar wij willen ook absoluut weten wat er voordien is gebeurd, welke voorbereidingen zijn getroffen tussen midden januari, toen eigenlijk al heel duidelijk was dat een heel gevaarlijk virus naar ons land op weg was, en 12 maart, het moment dat de woonzorgcentra in lockdown zijn gegaan.

Wij zijn ook heel benieuwd naar de manier waarop de verschillende voorzieningen, en dan bedoelen wij de woonzorgcentra, concreet zijn ondersteund vanuit de Vlaamse overheid. Vandaar de twee amendementen die wij daarover hebben ingediend.

Tot slot moet ik wel zeggen, collega D'Haese, dat wij het een beetje bizar vinden dat jullie hier het zwaarste parlementaire instrument op tafel leggen zonder daar op voorhand met andere partijen, inclusief uw oppositiepartners op links, over te overleggen en steun voor te zoeken. Zo'n onderzoekscommissie komt er natuurlijk ook alleen maar als er daarvoor een meerderheid is in het parlement.

Ik hoop wel echt dat het niet gewoon de bedoeling was om daar een politiek statement over te maken en hier een spel over te spelen, want daarvoor is de situatie veel te ernstig. Wat voor ons echt telt, is dat dat onderzoek er komt, dat wij als parlement ons werk kunnen doen, om te kijken of die fouten zijn gemaakt en of er te beperkt is gereageerd. Dat is niet om er een heksenjacht van te maken – en ik wil dat in de verf zetten – maar om lessen te trekken voor de toekomst.

Maar ik ga meteen ook door op onze eigen motie. Wat ons betreft mag het parlementair onderzoek zich niet beperken tot enkel de woonzorgcentra. Wij vinden dat daarnaast ook de aanpak van de crisis veel breder moet worden geëvalueerd. Ik twijfel dus niet aan de goodwill van elke minister, maar ook daar vallen er wel vragen bij te stellen. Waar zijn er dingen fout gelopen, wat kan er beter in de aanpak van de crisis in het onderwijs, in het openbaar vervoer, in de

kinderopvang of de culturele sector? Wat kunnen we bijvoorbeeld leren uit de heropening van de scholen, zodat dat op 1 september minder chaotisch zal verlopen? Welke mensen vallen uit de boot in de cultuursector, en hoe kunnen we die in de toekomst beter ondersteunen? Hoe zorgen we ervoor dat alle chauffeurs en reizigers veilig het openbaar kunnen gebruiken? Want we gaan toch niet in alle ernst mensen blijven aanmoedigen om vooral met de auto te komen?

Daarom steunen wij mee de motie om een ad-hoccommissie ter evaluatie van het Vlaams coronabeleid en het opzetten van een post-coronatraject op te richten. Opnieuw: dat is niet om mensen aan de schandpaal te nagelen maar wel om lessen te trekken voor de toekomst, en alvast duidelijke aanbevelingen te formuleren over hoe we ons gaan organiseren om ook in de toekomst – zo vrees ik – nog een tijdje met dit virus te moeten samenleven.

De voorzitter: Collega Goeman, misschien voor de duidelijkheid: u spreekt over enerzijds de motie van collega D'Haese en anderzijds de motie van de meerderheid aangevuld met uw partij en Groen. Dat is geen motie, dat is een beslissing van het Uitgebreid Bureau. Dat is wel een groot verschil.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, het is inderdaad belangrijk dat we met verantwoordelijke politieke partijen en politieke fracties als parlement een antwoord geven op de terechte vraag naar een aantal dingen die de afgelopen weken en maanden fout zijn gelopen. Dat is ook logisch, gezien het feit dat dit een crisis is waarvan specialisten zeggen dat dit ons sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer is overkomen. We moeten die dingen als parlement onder de loep kunnen nemen.

Collega's, wat de samenleving door omstandigheden op dit moment vraagt van een democratie, van een parlement, is eigenlijk eendrachtig kijken en met open vizier zien wat er fout is gelopen en dat ook durven te evalueren. En dat is ook wat ik samen met de collega's van de meerderheid en de sp.a op tafel heb geschoven in het Uitgebreid Bureau. En daarvan vind ik, collega's van de andere oppositiefracties, dat jullie daar toch zeer licht overheen gaan.

De meerderheid beseft zeer goed dat deze commissie zal plaatsvinden onder voorzitterschap van iemand uit de oppositie. U kunt daarmee lachen, maar ik dacht toch, collega Sintobin, dat ook u voorzitter bent. En ook een aantal van uw collega's zijn voorzitter, ook van speciaal opgericht commissies, om daar kracht te geven aan parlementair werk. Diegenen die mij kennen, weten dat ik dat voorzitterschap ook zal invullen naar alle behoren, en dat ik de eerste zal zijn om zeer kritisch toe te kijken op wat er in die commissie gebeurt, net zoals ik dat hier de afgelopen zeven jaar heb gedaan.

In plaats van te schieten op een huishoudelijk reglement, op de spelregels, denk ik eerlijk gezegd dat elk goed parlementslicid weet dat je die spelregels kunt ombuigen om ze tot een sterk instrument te maken voor je politiek werk. En als er zijn die denken dat we documenten niet naar boven gaan krijgen, dan kijk ik ook naar de voorzitter. Ook de voorzitter heeft de afgelopen weken bewezen, net zoals haar voorgangers, dat op het moment dat een parlementslicid vanuit het controlerecht documenten opvraagt, ook het voorzitterschap aan de kant van het parlement staat om die documenten naar het parlement te halen. En ik ben er ook van overtuigd dat deze ad-hoccommissie, op het moment dat zij vragen stelt om bepaalde documenten naar het parlement te halen, een bondgenoot zal vinden in de voorzitter van dit huis, ter versterking van dit huis.

Collega's, dit moet mij echt van het hart: terwijl mensen aan het vechten zijn voor hun leven of hebben gevochten voor hun leven, ga ik echt niet discussiëren

over punten en komma's van het parlementair reglement. De tekst die we hebben ingediend in het Bureau, is duidelijk. Dit is een eerste fase, dit is een evaluatie, en op het moment dat er redenen zijn om door te schakelen op bepaalde facetten naar een onderzoekscommissie, heeft ook de meerderheid zich in dit document geëngageerd om dat te doen.

Maar op dit moment vind ik het voor de samenleving veel belangrijker om te kijken wat er bij een eventuele nieuwe pandemie of een nieuwe golf anders moet, dan onmiddellijk te beginnen zoeken naar persoonlijke verantwoordelijkheden. Ik ga liever op basis van een onderbouwing vanuit een commissie ad hoc door richting een onderzoekscommissie dan omgekeerd. En ja, ik ben ervan overtuigd dat deze commissie ad hoc in staat gaat zijn om de onderste steen naar boven te halen met steun van dit parlement om te kijken wat er anders moet en om op zoek te gaan naar structurele oplossingen voor de problemen waar we de afgelopen maanden mee geconfronteerd zijn. Dit is wat mij betreft de reden geweest om toch de nek uit te steken. Dat is wat vandaag verwacht wordt van verantwoordelijke politici, ook vanuit de oppositie: om hun nek uit te steken en verantwoordelijkheid te nemen. Ik wil dat doen, ik wil dat echt doen. Ik zal er ook over waken dat iedereen, collega's, iedereen, mijnheer Sintobin, van links tot rechts, daar de vragen zal kunnen stellen die gesteld moeten worden, de documenten zal kunnen bovenhalen die bovengehaald moeten worden. Dus voor mij is dat een zeer duidelijk engagement.

Collega D'Haese, de vraag naar een onderzoekscommissie: ik snap ze, ze zit eigenlijk een stuk in ons voorstel als een mogelijke opvolging, maar ik vind ze te beperkt geformuleerd. Ik denk dat we ook echt andere problemen moeten tackelen als samenleving dan enkel dat wat misschien heel hard en terecht in het vizier heeft gezeten. Vandaar ook dat de commissie ad hoc – en ik hoop dat u dat toch erkent – breder gaat en ook kijkt naar andere terreinen waar het Vlaams Parlement en ook de Vlaamse Regering snel heeft moeten beslissen om een aantal dingen te doen, en waar we misschien – en die snelheid is nodig, ik snap die snelheid – achteraf van zeggen dat we het beter op een andere manier in elkaar gestoken hadden of op een andere manier beslist hadden.

Dus, collega's, vanuit mijn fractie – waarvoor ik ze ook dank, want het is geen evidente positie, maar we zijn bereid om ze vol aan te gaan – hebben wij dat voorstel op het Uitgebreid Bureau ingediend en daar partners in gevonden, waarvoor dank. Met steun van het Uitgebreid Bureau staan wij vol achter de oprichting van die commissie ad hoc. Weet dat wij er alles aan zullen doen om de onderste steen boven te halen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De coronacrisis heeft ons allemaal verrast – het is al vaker gezegd – en heeft ook de systemen van onze samenleving op de proef gesteld. Ook onze eigen gewoontes kraken eigenlijk in de voegen. Onze systemen zijn op de proef gesteld op alle bestuursniveaus: federaal, regionaal, gemeentelijk. Er zijn mechanismen die uitstekend blijken te hebben gewerkt en nog werken, maar er zijn ook zaken waarvan wij inderdaad zien dat het beter had gekund, ongetwijfeld. Dat geldt voor de verschillende thema's waar wij als Vlaams Parlement voor bevoegd zijn. Ik denk aan welzijn, onderwijs, het openbaar vervoer, het jeugdbeleid, de kinderopvang, cultuur, evenementen, noem maar op.

We beseffen met zijn allen – en af en toe worden we er ook aan herinnerd door de virologen – dat we een situatie zoals we die vandaag kennen in de toekomst opnieuw kunnen meemaken: hetzelfde virus, een ander virus, een andere calamiteit, het kan ons opnieuw overkomen. Dan is het belangrijk dat we inderdaad lessen trekken uit de manier waarop we deze crisis tot nu toe hebben aangepakt

en dat we in de volle breedte kunnen werken, dat we ons niet concentreren op één thema, wat collega D'Haese voorstelt met alleen de woonzorgcentra. Neen, we willen op de volledige breedte werken van de bevoegdheden van dit huis. Daarom is in onze optiek een commissie ad hoc inderdaad de beste manier.

Dat is niet om dingen in de doofpot te stoppen of om per se te vermijden dat er ooit nog eens een onderzoekscommissie zou komen. Alle collega's hebben het al gezegd: als in de komende tijd blijkt dat voor bepaalde thema's een onderzoekscommissie wél nodig is, dan gaan wij – zo staat het in wat nu voorligt – inderdaad, ook als meerderheid, het engagement aan om daarin mee te gaan.

Collega Dewinter zegt dat een onderzoekscommissie veel meer bevoegdheden heeft en als een onderzoeksrechter te werk kan gaan, enzovoort. Dat klopt. Dat kan een voordeel zijn. Maar het grote nadeel dat wij zien is ten eerste dat je je concentreert op een heel beperkt thema, een heel beperkt onderdeel van onze werkzaamheden, en ten tweede dat de leden die je naar zo'n onderzoekscommissie afvaardigt, de parlementsleden die daar zitting in hebben, een vaste groep vormen. Er kunnen geen wissels gebeuren. Dat willen wij juist wel. Als wij de volledige breedte van thema's willen behandelen, dan willen wij als partij onze mensen daarnaartoe sturen, onze mensen daar een inbreng laten hebben, die gespecialiseerd zijn in het thema waarover het die dag gaat. Om dat te kunnen, kunnen we niet anders dan met een ad-hoccommissie werken. Dan hebben we de mogelijkheid om onze specialisten, onze deskundigen van onze fractie, elk op hun terrein voluit te laten meewerken. Dat is voor ons, zeker in deze fase waarin wij een analyse maken van wat er gebeurd is en wat er nog gebeurt ... Want ja, collega's, het is niet voorbij. We hebben het over timing. We moeten hier inderdaad de tijd voor nemen. Er zullen waarschijnlijk de komende weken, en misschien zelfs maanden, nog dingen komen waarvan wij zeggen: waarom loopt dat nu op die manier en had dat niet beter gekund?

Voorzitter, ik besluit. Wij van de fracties die dit voorstel van – ere wie ere toekomt – collega Rzoska ondersteunen, zeggen ongeveer allemaal hetzelfde. We moeten voluit gaan voor een ad-hoccommissie. We moeten daar vooral dingen uit leren, zodat wat ons nu overkomen is, ons in de toekomst niet meer op die manier overkomt.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil nog even kort reageren op de motie van collega D'Haese.

Collega Schiltz, als u denkt dat u door te roepen en verwijten te sturen uw gelijk zult halen, dan bent u ver van huis.

Collega Vandaele, u put zich uit door naar redenen te zoeken om toch maar geen onderzoekscommissie te organiseren. Ik stel voor dat de meerderheid vandaag ook een motie indient, of dat het Uitgebreid Bureau een beslissing neemt, om de mogelijkheid tot onderzoekscommissie uit het reglement te schrappen. Ik zou dat uit het reglement halen. Verschillende collega's zeiden dat dit de ergste crisis is sinds de Tweede Wereldoorlog. Zelfs dat is geen aanleiding tot oprichting van een onderzoekscommissie.

Collega Vandaele en collega Schiltz, jullie partijen hebben in het verleden aan de andere kant deelgenomen aan onderzoekscommissies, en zijn zelfs vragende partij geweest om er op te richten. Zijn jullie dat vergeten? Wat was dan de reden om dan wel akkoord te gaan met de oprichting van een onderzoekscommissie? Het is effectief zo dat een onderzoekscommissie heel wat meer kan doen dan een ad-hoccommissie, zoals collega Dewinter heeft uitgelegd. Collega Schiltz, wij hebben voor Welzijn een ad-hoccommissie. Die heet 'voortgangsrapportage' en

komt elke week opnieuw samen. De collega's die in de commissie Welzijn zitten, zullen dat beamen. Wij komen elke week uren aan een stuk samen om over de crisis in de woonzorgcentra en andere zaken wat betreft Welzijn te spreken. En wat doen jullie nu? In een ad-hoccommissie alles op een hoop gooien, de vis verdrinken. Maar, collega Vandaele, waar liggen de mensen in Vlaanderen wakker van? Wat heeft de mensen het meest getroffen? Dat zijn, jammer genoeg, de doden in de woonzorgcentra en in andere vormen van residentiële opvang. Ik weet niet of jullie veel onder de mensen komen. De mensen zijn vooral daarmee bezig en ze vragen hoe het in godsnaam zover is kunnen komen. Zij willen weten wat er is gebeurd.

Collega Goeman heeft gelijk: we moeten nagaan hoe het was in de woonzorgcentra, hoe het was in de residentiële opvang. Wat gaan we nu doen? Maandenlang wat leuteren, een soort doofpotoperatie, een praatbarak waar we alles op één hoop gooien en waar het einde van de rit zou zijn – ik zie het al gebeuren – een voorstel van resolutie van de meerderheid waar wat algemeenheden in staan. Neen, een onderzoekscommissie kan veel verder gaan. En als het nodig is – maar dat is niet de uiteindelijke bedoeling – wordt het wel eens tijd in dit land en in Vlaanderen dat politici en ministers eens hun verantwoordelijkheid opnemen als ze gefaald hebben, maar dat is niet onze uiteindelijke bedoeling. U gaat dat niet bereiken via een ad-hoccommissie. Ik voorspel het u: het wordt gewoon wat praten en uiteindelijk een voorstel van resolutie.

Ik rond af, tenzij collega Dewinter nog wil aanvullen. Wij zullen de motie van de PVDA uiteraard steunen. Ik heb op woensdag 15 april – ik heb het verslag bij – reeds aangekondigd dat wij een onderzoekscommissie zouden vragen. De collega van de PVDA is ons voor geweest, maar voor ons speelt het geen rol wie wat indient. Het gaat ons over de inhoud. Wij vinden, collega D'Haese en Goeman, dat het niet alleen dramatisch verkeerd is gelopen in de woonzorgcentra maar ook in andere vormen van residentiële opvang. Voorzitter, vandaar dat wij onze amendement blijven aanhouden, ook op de motie van collega D'Haese omdat wij vinden dat wij dit in één pakket moeten behandelen.

Ik vind wat hier gebeurt een beschamende vertoning. Ik ben vooral ontgoocheld – en dat is niet persoonlijk – in de houding van collega Rzoska. Als oppositiepartij een dergelijke houding aannemen – u brengt het mooi en het is ontroerend om u bezig te horen –, vind ik jammer. Ik vind het jammer dat de meerderheid ervoor zorgt dat iedereen uit de wind wordt gezet. *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

Wanneer zal blijken dat alsnog een onderzoekscommissie wordt opgericht – zoals in de tekst staat, maar ik heb de tekst nog niet gezien –, voorspel ik u dat het er niet van zal komen. U weet dat net zo goed als ik, collega Rzoska.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, het is belangrijk dat we als eerste parlement beslissen om een bijzondere commissie op te richten om een diepgaande analyse te maken van de zaken die goed zijn gelopen maar ook van de zaken die verkeerd zijn gelopen. We willen dat doen in alle transparantie. Elke steen zal worden omgedraaid. We willen dat ook doen – daarom is het een bijzondere commissie – over alle domeinen, zeker en vast ook over de woonzorgcentra en de andere aspecten die in de crisis ook naar voren zijn gekomen zoals onderwijs, economie en andere.

Uit de lessen die we daaruit zullen trekken, kunnen we dan een aantal aanbevelingen doen om het in de toekomst beter te doen. Dat is de inzet van deze commissie. Hoe kunnen we onze structuren en instellingen beter maken om een

volgende opflakking, een volgende pandemie beter aan te pakken dan we deze keer hebben gedaan? Deze pandemie heeft iedereen bij verrassing gepakt.

Er komt een bijzondere commissie, en dat is dezelfde aanpak als voor de terroristische aanslagen van 22 maart 2016. Ook toen heeft dit parlement gekozen voor de aanpak van een bijzondere commissie, en dat heeft goed gewerkt, tot tevredenheid van meerderheid en oppositie. Wij steunen dan ook dit voorstel tot oprichting van een bijzondere commissie, voorgezeten door een prominent lid van de oppositie. Zij hebben deze tekst ingediend en wij hebben hen gevolgd.

Ik wil ook nog eens onderstrepen dat in de tekst heel duidelijk staat dat, indien het nodig zou zijn, als bepaalde documenten niet aan het parlement zouden worden overgemaakt – er is de parlementsvoorzitter, die het parlement altijd heeft verdedigd en alle documenten beschikbaar heeft gemaakt –, of als iemand niet wenst te komen naar de commissie, er de mogelijkheid is om op te schalen naar een onderzoekscommissie. Dat staat zo ondubbelzinnig in de tekst, beslist door oppositie een meerderheid samen.

De ervaring leert trouwens – en daarom is het belangrijk dat het een voorstel is van de oppositie gesteund door de meerderheid – dat als je eendrachtig werkt, als je over de partijgrenzen heen werkt, je met zulke bijzondere commissies tot betere aanbevelingen komt, betere veranderingen, diepgaandere hervormingen van structuren die nodig zijn. Dat is de doelstelling. Dat is wat de mensen van ons verwachten, namelijk dat we op een eendrachtige manier als parlement een totale, transparante analyse maken en vooral dat we daarna de zaken hervormen en ons beter wapenen tegen een volgende pandemie.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik wil nog kort reageren en dan stel ik voor dat we gaan stemmen, maar dat zult u bepalen.

De voorzitter: Uw tijd is bijna om, maar u hebt wel nog vijf minuten. Doet u dus maar.

Jos D'Haese (PVDA): Fantastisch. *(Opmerkingen)*

Amai, is dat er nu ook al over? *(Opmerkingen)*

Fantastisch, bedissel rustig verder.

Mijnheer Schiltz, vooraleer u tirades begint af te steken over populistische vuilspuiterij, zou u beter gewoon luisteren naar wat uw collega's zeggen. Wij steunen jullie voorstel voor die coronacommissie. We zijn zelfs heel blij dat die coronacommissie er onder druk van ons voorstel voor een onderzoekscommissie kan komen. Wij steunen die commissie, zullen er heel actief aan meewerken en zullen alles wat in onze mogelijkheden ligt, gebruiken om ervoor te zorgen dat we ook via die commissie zoveel mogelijk kunnen bovenhalen.

Zo'n coronacommissie kan volgens mij zelfs effectief een heel nuttig instrument zijn om een breed onderzoek naar de volledige aanpak van de coronacrisis te voeren. Maar specifiek voor de woonzorgcentra zit je wel met een aparte cluster van bevoegdheden, een aparte cluster van zaken die zijn misgelopen en met een aparte cluster van zeer desastreuze gevolgen, namelijk meer dan 2500 overlijdens. Meer dan 2500 overlijdens in de woonzorgcentra, dat verdient een onderzoek op zich! Dat verdient dat we de garantie hebben dat we diep kunnen graven en niet nodeloos tijd verliezen.

Ik ga straks nog antwoorden op de drie vragen die zijn gesteld. Ik wil eerst toch herhalen – ik zal dat op een zeer rustige manier doen – dat ik het heel vreemd vind en een vreemde manier van werken vind om over zoiets een consensus en

een alternatief voorstel uit te werken, zonder daarbij de partij die aan de basis van de discussie ligt, te betrekken. Ik neem daar akte van, maar we zullen de conclusie ervan steunen.

Drie vragen. Ten eerste, de onderzoekscommissie zou te beperkt zijn in haar bevoegdheden en je moet de volledige breedte onderzoeken. Ik heb daar al deels op geantwoord. Er zijn effectief heel wat andere zaken om te onderzoeken, maar de kwestie in de woonzorgcentra is een zeer specifieke kwestie – ik denk dat niemand dat kan ontkennen – met zeer verstrekkende gevolgen, die een diepgaand onderzoek op korte termijn verdient. Je moet dat niet in één bad gooien met alle andere zaken die ook onderzocht moeten worden, maar waarvoor we die coronacommissie zeer goed kunnen gebruiken. We hebben dus specifiek ook een onderzoekscommissie nodig.

Ten tweede, er ontbreekt een vraag over hoe de voorbereiding is aangepakt. Dat is een terechte vraag. We zullen dat amendement steunen. Iedereen die het met delen van de motie niet eens was, kon amendementen indienen. We zullen dat amendement dus steunen.

Ten derde was er een vraag over de timing. Ik vind dat heel belangrijk. Nu ligt er een voorstel op tafel voor een commissie ad hoc die haar conclusies moet presenteren in december. Wanneer ze er niet uitraakt, kan ze alsnog uitgroeien tot een onderzoekscommissie. Maar beste collega's, dat duurt allemaal heel lang. Wat was nu net het punt waarom we deze onderzoekscommissie hebben gevraagd? Om ervoor te zorgen dat de fouten die in de afgelopen maanden zijn gemaakt, niet herhaald worden wanneer er een tweede golf zou komen. Ik ben geen viroloog en ik ga daar absoluut geen aanspraak op maken, maar ik hoor dat we die tweede golf eerder in de herfst kunnen verwachten. Dat wil dus zeggen dat de werkzaamheden tegen dan klaar moet zijn en dat we tegen dan moeten weten wat er allemaal is misgelopen om het op een andere manier te doen. Daarom hebben we die onderzoekscommissie nu nodig en niet ergens ver op de lange baan, als we een of ander document niet krijgen. Daarom is die timing redelijk krap, ik geef dat toe, maar ik denk dat we kunnen doorwerken. We hebben hier in de paasvakantie doorgewerkt. Ik denk dat we op zijn minst gaan doorwerken tot de nationale feestdag. Dan kan daar heel wat werk verzet worden.

De voorzitter: Tot 11 juli dan?

Jos D'Haese (PVDA): De nationale feestdag.

De voorzitter: 11 juli dus!

Jos D'Haese (PVDA): Daar bestaat nog een ander democratisch meningsverschil over. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Tot op heden is dat nog niet de officiële benaming van die dag, voorzitter.

We zullen het amendement van sp.a steunen. Ik heb uitgelegd waarom we het amendement van het Vlaams Belang niet steunen. We zullen met heel veel plezier de oprichting van die coronacommissie steunen. Heel blij dat die er komt. We zullen er alles aan doen om daar zoveel mogelijk naar boven te halen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord. Het staat u vrij te zeggen wat u wilt, maar herhaal liefst niet wat u al hebt gezegd.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik ben al zo oud dat ik mij niet meer kan herinneren wat ik wel of niet heb gezegd.

De voorzitter: Ik wel, ik zal u wel corrigeren.

Wilfried Vandaele (N-VA): U moet mij dat dus vergeven.

Collega D’Haese, ik denk dat u zichzelf te veel eer geeft. U zegt dat de ad-hoc-commissie er nu komt naar aanleiding van uw voorstel... Helaas. Ere wie ere toekomt: het initiatief van collega Rzoska is wel al enkele weken ouder.

Je kunt daarover discussiëren: wanneer start je daarmee, wanneer niet. Ik denk dat je dat alleszins niet te vroeg moet doen, maar voldoende materiaal moet hebben om mee te werken.

We moeten toch ook eerlijk zijn: alle sectoren die daar nu mee te maken hebben gehad, alle instellingen die daarmee te maken hebben gehad en, naar ik aanneem, alle ministers en administraties die daarmee te maken hebben gehad, zijn wellicht ook bezig aan een evaluatie of hebben er al een gedaan. Wij zullen daar zeker een dimensie aan toevoegen. Maar we mogen het ook niet zo voorstellen alsof, als wij het hier niet doen, het dan niet gebeurt. Ik denk dat iedereen voor zichzelf lessen aan het trekken is.

Voorzitter, ik keer even terug naar collega Sintobin. Op het einde van zijn tussenkomst heeft hij gezegd – ootmoedig toegegeven – dat hij de tekst nog niet heeft gezien. Het bleek natuurlijk wel duidelijk uit uw tussenkomst, mijnheer Sintobin, dat u de tekst eigenlijk nog niet had gelezen.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Dat is omdat die nog niet is rondgedeeld.

Wilfried Vandaele (N-VA): Precies. Maar een aantal dingen die u hebt gezegd, staan er wel in en weerleggen uw verhaal. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Zoals bijvoorbeeld de rol van de reguliere commissies. Er staan een aantal passages in over de rol van de reguliere commissies. U zegt: “De gewone commissies, die doen dat toch al?” Ja, dat staat er ook in, dat die dat al doen en dat dat werk zal worden meegenomen.

Een laatste woord. Collega Sintobin, u zegt: “Waar liggen de mensen van wakker?” Wel verdorie, al zeker niet van het feit dat wij een ad-hoccommissie dan wel een onderzoekscommissie zullen oprichten. Daar liggen de mensen volgens mij écht niet van wakker, collega Sintobin. Waar de mensen wél van wakker liggen, wat de mensen wél willen, is dat de problemen die op ons afkomen, in de toekomst beter beheerd en beheerst worden dan de voorbije tijd is gebeurd. Daar liggen de mensen wel van wakker: dat er oplossingen komen en dat er lessen worden getrokken. En dat is precies wat we willen doen met deze commissie.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Collega’s, ik heb nog een opmerking over het juridisch-technische en het procedurele aspect. Want men zegt nu: ‘De mensen liggen daar niet van wakker, het is allemaal niet belangrijk, met een ad-hoccommissie zal het allemaal wel loslopen, we zullen wel zien wat er van komt.’ Misschien moeten we hierover eens advies vragen aan onze juridische dienst. Ik wijs bijvoorbeeld op het simpele feit dat er op dit moment reeds door burgers, door groeperingen van burgers en binnenkort wellicht ook nog door organisaties, klachten zijn ingediend en nog zullen worden ingediend tegen verschillende instanties, tegen de overheid enzovoort, in het kader van de coronacrisis. Er zullen dus wellicht onderzoeksrechters worden aangesteld door het parket om een aantal onderzoeksdadens te stellen en een aantal juridische procedures op gang te brengen. Wat denkt u dat het gevolg zal zijn voor uw ad-hoccommissie wanneer u bepaalde politieke en andere verantwoordelijken uit de administratie op het

terrein, naar hier zult willen halen? Wat zullen de advocaten van die betrokkenen, die via gerechtelijke weg reeds onder vuur liggen en deel uitmaken van een juridisch onderzoek, zeggen? Zij zullen u zeggen dat hun cliënt geen verklaringen zal komen afleggen in uw commissie, omdat zij daar juridisch niet toe gehouden zijn en omdat dat in het kader van het lopende gerechtelijke onderzoek niet wenselijk is. Dat zal gebeuren. Dat kan ik u nu al op een papiertje geven. Dat zult u de komende maanden meemaken.

Met een onderzoekscommissie hebt u de kans om die mensen uiteindelijk wél te horen, om ervoor te zorgen dat we in staat zijn om te doen wat we moeten doen. Een onderzoekscommissie heeft de volledige bevoegdheid van een onderzoeksrechter, met uitzondering van de inbeschuldigingstelling. Ook wat dat betreft, zijn er heel wat mensen die maar wat uit hun nek lullen: 'En ge wilt sanctioneren, ge wilt in de plaats treden van de rechtbank, enzovoort.' Wat een onzin! Lees de wet op de onderzoekscommissies. Dan zult u weten dat een onderzoekscommissie alle daden van een onderzoeksrechter mag stellen, maar niet de inbeschuldigingstelling op zich mag nemen. Als onderzoekscommissie kunnen wij dus niet sanctioneren, wij kunnen alleen aanbevelingen doen.

Ik heb gehoord dat een dergelijke onderzoekscommissie – het was de heer Schiltz die dat zei – een inquisitie zou zijn. Inquisitie! We gaan een heksenjacht organiseren! (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

Hebt u dat woord uitgesproken? Een onderzoekscommissie is een inquisitie! Ik heb het eens nagekeken: dit parlement heeft sinds zijn ontstaan vijf keer een onderzoekscommissie opgericht. (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

Als ik dat even mag zeggen? Dat is interessant om te weten, mijnheer Schiltz. U bent een jong parlamentslid. Het is goed om toch even na te gaan wat er in het verleden in dit parlement, waar u nu in zetelt, allemaal is gebeurd. U, als fractieleider, zou dat misschien toch best even nagaan.

De eerste onderzoekscommissie was onder leiding van een liberaal, Frans Grootjans – een groot liberaal, overigens, uit Antwerpen. Het administratief en financieel beheer van de intercommunale Opera van Vlaanderen werd toen onderzocht. Het tweede onderzoek was ook al onder leiding van een liberaal, diezelfde Frans Grootjans – hij had de smaak te pakken. Het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse werd onderzocht via een onderzoekscommissie in dit parlement. Daarna was het een socialist, Louis Vanvelthoven, met het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse II. Dan was er weer een socialist, Gilbert Bossuyt, die een onderzoekscommissie heeft geleid naar de Kempische steenkoolmijnen en wat daar fout is gelopen. En uiteindelijk heeft Patrick Lachaert een onderzoekscommissie geleid, in 2000, naar onzorgvuldigheden betreffende overheids gelden die gingen naar de zeescheepsbouw en de scheepskredieten. Vijf onderzoeken, gevoerd door dit parlement: geen inquisitie, mijnheer Schiltz, geen heksenjacht, maar gedegen parlementair werk.

In het federale parlement werden 29 onderzoekscommissies opgericht, naar de affaire-Dutroux, naar Agusta – dat zal bij u nog een belletje doen rinkelen, mevrouw Goeman –, naar de Panama Papers, naar Kazachgate, naar de Bende van Nijvel, naar Optima, naar Fortis, naar de aanslagen in Brussel. Ook daar weer ging het over onvolkomenheden en onvoldoende ervaring, blijkbaar. Ik hoor de fractieleider van CD&V zeggen dat we hier met betrekking tot de aanslagen in Brussel zeer goed werk geleverd hebben met een commissie ad hoc. Waarom is er een commissie ad hoc gekomen? Omdat er op federaal niveau al een onderzoekscommissie actief was, en de bevoegdheden zich daar veeleer situeerden dan hier, wat met deze crisis niet het geval is.

En dan, heren, – want uw memorie is kort, wat dat betreft – is er een onderzoekscommissie geweest naar de dioxinecrisis. Weet u dat nog, mijnheer Rzoska?

De dioxinecrisis! De kippencrisis, waarna uw partij uiteindelijk toch de verkiezingen heeft gewonnen en in de regering is gekomen, dankzij die fameuze dioxinecrisis. Er is toen, onder andere op vraag van het toenmalige Agalev, een onderzoekscommissie geweest, want de gezondheid van de burger was in het gedrang en alleen de bevoegdheid van een onderzoekscommissie kon dat volledig tot op het bot onderzoeken, zei Agalev toen, bij monde van mevrouw Vogels en anderen. Vandaag is dat allemaal niet meer nodig. De gezondheid is nog nooit zo in het gedrang geweest als deze crisis heeft aangetoond, maar vandaag hebben we geen onderzoekscommissie nodig. 29 onderzoekscommissies in het federale parlement, 8 in de Senaat, 5 in het Vlaams Parlement. Allemaal inquisitie, allemaal heksenjacht, volgens de fractieleider van Open Vld.

Tot slot nog één opmerking, dames en heren. U verdrinkt, zoals mijn collega heeft gezegd, inderdaad de vis. Ik lees in de nota, die ik na enig aandringen heb ontvangen, dat het de bedoeling is...

De voorzitter: Excuseer, mijnheer Dewinter, dat is niet correct. U hebt die nota gevraagd en u hebt hem onmiddellijk gekregen van de diensten. Een klein beetje correct blijven, alstublieft.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Ik heb die gekregen, maar ik neem aan dat men in normale omstandigheden de nota bij het begin van het debat uitdeelt. Ik zou daar niet achter hoeven te vragen.

Ik lees dat we in de inhoudelijke afbakening van deze commissie, wellicht op vraag van de heer Rzoska, de preventie van de uitbraak van dierziekten zullen onderzoeken. Ik lees dat we de gevolgen van de coronacrisis – stel u voor, allemaal in vier maanden tijd – voor het energie-, het milieu- en het klimaatbeleid zullen onderzoeken. “Worden inspanningen inzake klimaat en biodiversiteit voortgezet, zijn besluiten uit de aanpak van de coronacrisis ook overzetbaar naar de aanpak van bijvoorbeeld een klimaat- of biodiversiteitscrisis? Kunnen maatregelen rond inrichting van het openbaar domein en groen doorgetrokken worden?” De stempel van het voorzitterschap op deze commissie is duidelijk.

Maar we gaan ook een discussie voeren over de periode die komt na de coronacrisis, wanneer we in een nieuw normaal belanden, dat nu moet worden opgestart. Kortom, we gaan alles onderzoeken, van biodiversiteit over het milieu tot en met de woonzorgcentra, tot en met de periode na corona, en dat allemaal in vier maanden tijd, om daarna een groot debat te hebben en de vis volledig te verdrinken.

Laat ons eerlijk zijn, dit is niet ernstig. We moeten het onderwerp van het onderzoek beperken tot de woonzorgcentra en misschien enkele andere welzijns-thema's, zoals wij voorstellen. We moeten het daarbij houden, want het zal al een enorme kluif zijn om dit tot een goed einde te brengen, om politieke verantwoordelijkheden vast te leggen en om aan te duiden wie verantwoordelijk is voor de vele doden die tijdens deze crisis niet hadden mogen of moeten vallen. Als dat kon voor de tientallen onderwerpen die ik heb opgesomd, waarom zou het vandaag niet kunnen voor de grootste gezondheidscrisis die we in dit land, op dit continent en op wereldvlak ooit hebben meegemaakt?

Mijnheer Rzoska, als het op vraag van Agalev en mevrouw Vogels kon voor de dioxinecrisis, waarom zou het vandaag niet kunnen voor de coronacrisis? Die vraag stel ik u in eer en geweten.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer Dewinter, ik kan natuurlijk niet anders dan in eer en geweten antwoorden. U hebt de tekst gekregen en dat staat er heel duidelijk in. *(Opmerkingen van Filip Dewinter)*

De voorzitter: Mijnheer Dewinter, de heer Rzoska heeft nu het woord. *(Opmerkingen van Filip Dewinter)*

Mijnheer Dewinter, de heer Rzoska heeft u ook laten uitpraten. Het zou van enige beleefdheid getuigen net hetzelfde te doen. *(Opmerkingen van Filip Dewinter)*

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer Dewinter, ik moet eerlijk zeggen dat ik het zeer jammer vind dat u de draak steekt met de tekst die op tafel ligt. Ik wil er u op wijzen dat het element dat u er niet uithaalt er wel degelijk in staat. Als uit het onderzoek elementen naar boven komen die in de richting van een onderzoekscommissie moeten gaan, zullen we die verantwoordelijkheid nemen.

U hebt gezegd dat we de vis zullen verdrinken en u hebt een opsomming van een aantal maanden gemaakt. Wat mij betreft, begint die commissie volgende week, zodra ze is samengesteld. We hebben een pak werk op de plank en daar zit reliëf in. Bepaalde zaken zijn dringend, waaronder de problematiek in de woonzorgcentra en wat gebeurt met betrekking tot de contact tracing. Ik beseft dat en de meerderheid beseft dat ook. Dat dit het eerst aan bod zal komen, lijkt me voor de hand te liggen, zeker als we lessen hebben geleerd. Wat ook op papier staat, is dat we goede antwoorden willen geven als er een nieuwe golf aankomt. Het is dan ook logisch dat we alles in verband met de volksgezondheid eerst willen aanpakken.

Mijnheer Dewinter, ik neem het niet dat u hier gewoon onderzoekscommissies oplijst. Wat voor mij van belang is, is het resultaat. Ik kan hier ook heel veel ad-hoccommissies opsommen die echt tot resultaat hebben geleid. Dat zijn er veel meer. Ik zou u als Vlaams volksvertegenwoordiger willen oproepen om dit huis en de instrumenten die in het Reglement van het Vlaams Parlement staan ten volle te verdedigen.

Het is echt niet de bedoeling om de vis te verdrinken. Dat is niet de bedoeling van mijn voorstel of van de discussie die ik met de meerderheid heb gevoerd. Het is wel degelijk de bedoeling de onderste steen naar boven te halen. Wat dat betreft, wil ik niet zoals u de voorspeller van de geschiedenis zijn. U zegt dat dit tot niets zal leiden. Ik engageer me nogmaals, zoals ik daarnet heb gedaan, om dit werk serieus aan te pakken. Ik reken op heel het Vlaams Parlement om dit ook te doen. Als het nodig is, zullen we de stap naar een onderzoekscommissie zetten.

Ik wil er u op wijzen dat we op dit moment nog altijd bezig zijn met de beheersing van een crisis in de gezondheidszorg. Ik ben geen viroloog, maar specialisten geven aan dat het mogelijk is er dat er een tweede golf aankomt. Het lijkt me voor de samenleving op dit moment gemakkelijker en essentiëler te zien wat is misgelopen en dat te remediëren voor het geval er een tweede pandemie zou uitbreken. Ik wil de verantwoordelijkheden niet ontlopen.

Mijnheer D'Haese, ik begrijp dat u er een spel van wilt maken, maar ik onderstreep wat de heer Vandaele heeft gezegd. Ik heb mijn voorstel in verband met een ad-hoccommissie weken geleden aan de meerderheidspartijen bezorgd om een meerderheid te zoeken om die stappen met het Vlaams Parlement te kunnen zetten. Ik pik nu een uitspraak van een voorzitter die ik niet bij naam zal noemen. Er zijn altijd 1001 redenen om iets niet te doen, maar ik ga liever op zoek naar redenen om iets wel te doen.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Dewinter, een kleine rechtzetting. Ik heb gezegd dat u een inquisitie zou installeren als u zou kunnen. De

bloeddorst waarmee u per se ministers aan de schandpaal wilt nagelen, is bijna tastbaar.

Mijnheer Rzoska, ik sluit me bij u aan. We kunnen ervoor kiezen een heksenjacht op te zetten en als er fouten zijn gemaakt, moeten die worden erkend, maar wat hebben die duizenden doden daaraan? De mensen die hebben afgezien van de crisis en die vandaag nog afzien, hebben nood aan closure. Ze moeten weten wat er is misgelopen, maar vooral dat dit niet meer zal gebeuren en dat we klaar zijn om dit te vermijden. U hebt daar alle antwoorden op gegeven. De tekst bulkt van de instrumenten die ervoor moeten zorgen dat onze maatschappij klaar staat om een ramp als deze in de toekomst beter en krachtiger aan te pakken en om sterker te kunnen terugveren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de amendementen en over de motie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, zoals elke week moeten we even de vergadering schorsen, zodat de diensten alles in orde kunnen brengen voor de stemmingen.

– De vergadering wordt geschorst om 18.17 uur.

– De vergadering wordt hervat om 18.36 uur.

De voorzitter: Dames en heren, voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we een teststemming uit.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Ik deel wel aan de vergadering mee dat mevrouw Gwendolyn Rutten, de heer Chris Janssens en de heer Karl Vanlouwe verontschuldigd zijn.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

Ik stel voor dat we deze teststemming afsluiten. Die is goed verlopen. Er hebben 118 leden aan deelgenomen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen

– 332 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, de projectoproep is gelanceerd door het departement Onderwijs. De deadline waarop steden en gemeenten of scholen kunnen intekenen, is 5 juni. Dat is volgende week al. We willen een aantal

aanpassingen doen, omdat de scholen op dit moment hun handen echt vol hebben. Zij moeten de noodopvang organiseren, de heropstart, weet ik veel wat allemaal, we kennen de problemen allemaal. Het is voor hen moeilijk om tegen 5 juni, tegen volgende week, een voorstel van zomerschool uit te werken samen met andere organisaties, want dat is ook de vraag in de projectoproep, dat wordt bijna een onmogelijke opdracht.

In ons voorstel van resolutie vragen wij ten eerste, en daarom is het zo hoogdringend, om die deadline te verschuiven. We vragen ook om steden en gemeenten trekker te maken, net omdat het zo onmogelijk is.

De voorzitter: Dat gaat al over de inhoud. De datum is voldoende.

Elisabeth Meuleman (Groen): Het zijn gewoon echt enkele noodzakelijke aanpassingen.

De voorzitter: U bent nu echt over de inhoud bezig.

Elisabeth Meuleman (Groen): Die moeten...

De voorzitter: De spoed is duidelijk. 5 juni is voor u te kort. Ok, dat is de spoed.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Die spoed is niet aan de orde. De behandeling in commissie is beter aangewezen.

De spoed is niet aan de orde omdat er in de projectoproep zelf staat dat er een tweede oproep, een tweede ronde, kan komen na 5 juni als het budget niet is opgebruikt. In die zin staat in de oproep zelf al dat er een tweede ronde kan komen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Net daarom wou ik nog toelichten ...

De voorzitter: Mevrouw Meuleman!

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, mag ik?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, ik heb gezegd, zoals ik hier elke week zeg, als het over spoed gaat, moet u zich houden aan de spoed. U hebt de tijd gekregen. U hebt dat goed gedaan, u hebt dat voortreffelijk gedaan, u hebt uitgelegd waarom u vindt dat er nu een voorstel van resolutie moet komen door die datum van 5 juni.

U krijgt alleen het woord over de spoed.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik wou ook nog toelichten... (*Rumoer*)

Nee, ik wilde het argument van de collega die nu aanhaalt dat er geen spoed is, omdat er een tweede projectoproep komt, weerleggen, al in mijn vorige tussenkomst, maar ik heb de kans niet gekregen. Los van die tweede oproep die er zal komen, zijn er ook voor deze oproep voor 5 juni noodzakelijke aanpassingen nodig. Die zijn inhoudelijker maar die wilde ik ook toelichten, omdat het niet opgelost is met die tweede projectoproep. Er zijn in deze projectoproep ook noodzakelijke aanpassingen nodig zoals het feit dat steden en gemeenten trekker moeten zijn, dat ging ik toelichten, zoals het feit dat kleuters meegenomen moeten worden, en zoals het feit dat er voor kwetsbare kinderen iets gedaan moet worden. Dat moet aangepast worden in deze projectoproep. Daarnaast mag er van mij nog een tweede projectoproep komen die daarna kan worden verspreid,

maar het is dus geen argument om de hoogdringendheid weg te stemmen dat er nog een tweede projectoproep komt. Dat wou ik toelichten.

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Met alle contacten die we hebben, is het heel moeilijk om in te breken in de huidige oproep en de condities aan te passen. Dat lijkt me, met alle gesprekken die we al hebben gehad en met alle vragen die er zijn, een beetje moeilijk. Na de eerste indiening kunnen we een evaluatie maken. Dan kunnen we de dingen die u naar voren schuift, en die wij overigens onderschrijven, absoluut meenemen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Als we willen dat er zo goed mogelijke projecten worden ingediend, is er tijd nodig om die voor te bereiden. Dus is het wel dringend dat de deadline voor alle projecten wordt uitgesteld. Om eerlijk te zijn, ik krijg van het terrein heel veel signalen dat ze gewoon nog niet klaar zijn tegen 5 juni en dat het compleet onrealistisch is, zeker met de heropening van de scholen, om nu nog goede projecten uit de grond te stampen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Elisabeth Meuleman en Hannelore Goeman over enkele noodzakelijke aanpassingen in de projectoproep rond zomerscholen naar de Commissie voor Onderwijs verwezen.

Het incident is gesloten.

MOTIE van Jos D'Haese tot uitoefening van het recht van onderzoek naar de aanpak van de coronacrisis in de woonzorgcentra – 330 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 3

Stemmingen over de amendementen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 1, van Stefaan Sintobin, Suzy Wouters, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter en Chris Janssens.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
98 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 2, van Stefaan Sintobin, Suzy Wouters, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter en Chris Janssens.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
98 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 3, van Stefaan Sintobin, Suzy Wouters, Immanuel De Reuse, Filip Dewinter en Chris Janssens.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
98 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 4, van Hannes Anaf en Hannelore Goeman.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie tot uitoefening van het recht van onderzoek.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
39 leden hebben ja geantwoord;

68 leden hebben neen geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

THEMADEBAT over de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en over het uitzetten van een postcoronatraject – 1 (2019-2020)

Oprichting van een commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over de oprichting van een commissie ad hoc voor de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en over het uitzetten van een postcoronatraject, zoals voorgesteld door het Uitgebreid Bureau van vanmiddag.

Wij stemmen hierover bij zitten en opstaan.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb gewoon een vraagje, voorzitter. Ik veronderstel dat er in het reglement staat dat er op die manier wordt gestemd. Het is voor of tegen, maar er is geen tussenweg, als ik het goed begrijp.

De voorzitter: U kunt ook gewoon niet drukken.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mag ik dan ook een verklaring geven waarom we ons onthouden?

De voorzitter: Neen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Dat is toch geen parlementaire democratie als je je niet kunt onthouden?

De voorzitter: Maar zo wordt er gestemd over de oprichting van een commissie. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Mijnheer Sintobin, u mag na de stemming van mij een korte verklaring afleggen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Dank u wel.

De voorzitter: De volksvertegenwoordigers die akkoord gaan met de oprichting, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die niet akkoord gaan met de oprichting, drukken op 'Ik blijf zitten'.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Het Vlaams Parlement neemt de oprichting van de commissie ad hoc aan.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil graag verwijzen naar onze tussenkomsten van daarjuist. Ik ga akkoord met de democratische beslissingen van de meerderheid, maar wij zijn nog altijd van mening dat een ad-hoccommissie onvoldoende instrumenten heeft om de onderste steen, collega Rozska, boven te halen en dat een onderzoekscommissie die wel heeft. Ik vind het een spijtige zaak dat de motie van de collega's niet goedgekeurd is, maar dat betekent natuurlijk niet – en ik waardeer u als collega, collega Rozska, u weet dat, we hebben altijd een goede professionele relatie gehad – dat wij niet actief

zouden deelnemen aan de werkzaamheden van deze commissie ad hoc. Ik garandeer u dat we samen met u en de andere leden van dit parlement zullen proberen om de onderste steen boven te halen, zodat dit nooit meer gebeurt.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 juni 2020 om 14 uur.

De leden van het Uitgebreid Bureau worden verwacht in de Antoon Van Dyckzaal.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.58 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Chris Janssens: familieplichtingen;

Gwendolyn Rutten, Karl Vanlouwe: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Tom De Meester, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De

Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyskens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloodmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloodmans, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens,

Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceysens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Imade Annouri, Stijn Bex, Johan Danen, Ann De Martelaer, Celia Groothedde, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout